

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Terézia Jakubíková

**Porovnanie domovej prehliadky a obhliadky
miesta činu v obydlí**

Diplomová práca

Vedúci diplomovej práce: JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Katedra trestního práva

Dátum vypracovania práce (uzavretie rukopisu): 04.06.2024

Prehlasujem, že som predkladanú diplomovú prácu vypracovala samostatne, že všetky použité zdroje boli riadne uvedené a že práca nebola využitá k získaniu iného alebo rovnakého titulu.

Ďalej prehlasujem, že vlastný text tejto práce vrátane poznámok pod čiarou má 183 943 znakov vrátane medzier.

Terézia Jakubíková

V Prahe dňa 04.06.2024

Pod'akovanie

Týmto by som sa rada poďakovala JUDr. Mgr. Marku Dvořákovi, PhD. za vedenie mojej diplomovej práce, cenné rady, námety a pripomienky, ako aj odborný a ľudský prístup. Ďalej by som sa rada poďakovala príslušníkom 2. OOK, 3. OOK a stálej výjazdovej skupine Služby kriminálnej polície a vyšetrovania OŘP Praha IV za poskytnutie náhľadu do praxe policajného orgánu, zvlášť npor. Mgr. Johane Szászovej za možnosť účasti na domovej prehliadke. Rovnako ďakujem Obvodnému štátnemu zastupiteľstvu pre Prahu 9 za poskytnutie náhľadu do praxe štátneho zástupcu, zvlášť JUDr. Jane Krečovej za poskytnutie relevantného spisového materiálu. V neposlednom rade srdečne ďakujem mojej rodine a priateľovi za podporu pri písaní tejto práce i behom celého štúdia.

Obsah

Zoznam skratiek	6
Úvod	7
1. Pojem, podstata a význam domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí	9
1.1. Zakotvenie domovej slobody	9
1.2. Pojem obydlia	10
1.3. Domová prehliadka	12
1.3.1. Vec dôležitá pre trestné konanie.....	13
1.3.2. Osoba dôležitá pre trestné konanie	13
1.4. Obhliadka miesta činu.....	14
1.4.1. Miesto činu	14
2. Právna úprava domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí	15
2.1. Právna úprava domovej prehliadky v TRĽ	15
2.1.1. Domová prehliadka ako neodkladný a neopakovateľný úkon.....	16
2.1.2. Príkaz k domovej prehliadke	17
2.1.3. Predchádzajúci výsluch	18
2.1.4. Náležitosti výkonu domovej prehliadky	19
2.2. Domová prehliadka v návrhu nového trestného poriadku	21
2.3. Právna úprava vstupu do obydlia v TRĽ.....	22
2.4. Právna úprava obhliadky miesta činu v obydlí v TRĽ.....	24
2.4.1. Obhliadka miesta činu v obydlí proti vôli oprávnenej osoby	25
2.4.2. Obhliadka miesta činu v obydlí so súhlasom oprávnenej osoby	29
2.5. Právna úprava obhliadky miesta činu v obydlí v pokyne policajného prezidenta	30
2.6. Právna úprava obhliadky v návrhu nového trestného poriadku.....	32
3. Výkon domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí	34
3.1. Zásady domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí.....	34
3.1.1. Zásady domovej prehliadky.....	34
3.1.2. Zásady obhliadky miesta činu v obydlí	36
3.2. Subjekty vykonávajúce domovú prehliadku a obhliadku miesta činu v obydlí.....	37
3.3. Postup pri výkone domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí.....	39
3.3.1. Postup pri výkone domovej prehliadky	39
3.3.2. Postup pri výkone obhliadky miesta činu v obydlí.....	40
3.3.3. Vyhľadávanie a zaisťovanie stôp	42
3.4. Rozlíšenie výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí v judikatúre Ústavného súdu	43

3.5.	Následky nezákonného výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí	44
3.5.1.	Doktrína plodov z otráveného stromu	46
3.5.2.	Použiteľnosť dôkazov pri prekročení hranice výkonu obhliadky miesta činu v obydlí v judikatúre Najvyššieho súdu	47
4.	Dokumentácia a hodnotenie výsledkov domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí.....	50
4.1.	Dokumentácia domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí.....	50
4.1.1.	Zápisnica o domovej prehliadke a o obhliadke miesta činu v obydlí.....	51
4.1.2.	Fotografická dokumentácia a videodokumentácia	53
4.1.3.	Topografická dokumentácia	55
4.1.3.1.	Náčrtok.....	55
4.1.3.2.	Plánik	56
4.1.4.	Iné druhy kriminalistickej dokumentácie	57
4.2.	Hodnotenie výsledkov domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí.....	58
5.	Právna úprava v anglo-americkom systéme	61
5.1.	Štvrtý dodatok Ústavy USA.....	61
5.1.1.	Súdny príkaz k prehliadke	62
5.2.	Výnimky zo štvrtého dodatku Ústavy USA.....	63
5.2.1.	Stav núdze.....	64
5.2.2.	Prehliadky osoby a majetku v rámci bezprostrednej kontroly osoby.....	66
5.2.3.	Súhlas oprávnenej osoby	66
5.2.4.	Výnimka v prípade miesta činu vraždy?	67
5.3.	Následky nezákonného výkonu prehliadky	68
Záver		71
Zoznam použitých zdrojov		74
Abstrakt		80
Abstrakt		81
Abstract		82

Zoznam skratiek

Dohovor	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo dňa 4. novembra 1950, publikovaný pod č. 209/1992 Zb.
KŘP	Krajské ředitelství policie
Listina	Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
NTR	Návrh nového trestního řádu (stav k 14.10.2022)
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
TŘ	Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
ÚO	Územní odbor
Ústava ČR	Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
zák. o obec. policii	Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
zák. o Policii ČR	Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
zák. o Ústavním soudu	Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu

Úvod

Domová prehliadka i obhliadka miesta činu v obydlí je dovoleným zásahom do nedotknuteľnosti obydlia pre následné účely trestného konania. Vzhľadom k výkonu oboch inštitútov v obydlí je problematické od seba jednotlivé inštitúty odlišiť. Cieľom tejto práce je stanoviť rozdiel medzi domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu v obydlí z hľadiska právnej úpravy a ich výkonu. Práca poukazuje nie len na jednotlivé rozdiely, ale aj na spoločné znaky medzi oboma inštitútmi, súčasne sa snaží vymedziť hranicu medzi výkonom domovej prehliadky a obhliadky miesta činu (nielen) v obydlí. Na okraj práca porovnáva domovú prehliadku a obhliadku miesta činu v obydlí v českej právnej úprave s právnou úpravou v USA, ktorá ilustruje odlišný prístup k týmto inštitútom.

Prvá časť práce je venovaná ústavnému zakotveniu domovej slobody a vymedzeniu základných pojmov súvisiacich s domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu v obydlí. Približuje tiež podstatu a význam domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí.

Najrozsiahlejšiu časť práce predstavuje druhá časť, ktorá sa zaoberá právnou úpravou domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí, ako aj právnou úpravou vstupu do obydlia. Táto časť zahŕňa kritickú analýzu súčasnej právnej úpravy jednotlivých inštitútov v Českej republike doplnenú o aktuálnu judikatúru. Pozornosť je venovaná úprave v TR, v prípade obhliadky miesta činu v obydlí tiež úprave v pokyne policajného prezidenta č. 100/2018, o kriminalistickotechnické činnosti. Napriek upusteniu od rekonštrukcie trestného práva procesného práca v tejto časti reaguje i na podnetné zmeny právnej úpravy týkajúcej sa domovej prehliadky a obhliadky obsiahnuté v poslednom návrhu nového trestného poriadku.

Tretia časť práce sa venuje výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí. Pozornosť je venovaná úprave inštitútov v kriminalistickej vede, ktorá zakotvuje základné zásady, subjekty a postup výkonu oboch inštitútov. Túto úpravu dopĺňa rozlíšenie výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí v judikatúre Ústavného súdu. Ďalej sú v práci načrtnuté následky nezákonného výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí, a to ako z hľadiska teórie, tak i prístupu v judikatúre. Pozornosť je tiež venovaná otázke použiteľnosti dôkazov pri prekročení hranice výkonu obhliadky miesta činu v obydlí a prístupu k doktríne plodov z otráveného stromu.

Štvrtá časť práce približuje dokumentáciu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí, na ktorej upozorňuje na ich zhody a rozdiely. Na praktickom príklade tiež upozorňuje na dôležitosť hodnotenia výsledkov oboch úkonov.

Posledná piata časť práce sa zameriava na právnu úpravu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí v anglo-americkom systéme v USA. Poukazuje na rozdiely a podobnosť s českou právnou úpravou, a to z hľadiska ústavného zakotvenia domovej slobody, výnimiek v podobe vstupu do obydlia a následkov nezákonného výkonu prehliadky.

1. Pojem, podstata a význam domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Domová prehliadka i obhliadka miesta činu v obydlí sú úkony, ktoré zasahujú do domovej slobody jednotlivca. Na prvý pohľad sa laikovi oba úkony môžu zdať zameniteľné. Napriek tomu sa jedná o dva odlišné inštitúty, aj keď hranica medzi nimi je z hľadiska ich výkonu často pomerne nezreteľná.

1.1. Zakotvenie domovej slobody

Domová sloboda patrí medzi základné ľudské práva a slobody. Ústavný súd stanovil, že domová sloboda spolu s osobnou slobodou a ďalšími ústavne zaručenými základnými právami dotvára osobnostnú sféru jedinca, ktorého individuálnu integritu je nutné rešpektovať a chrániť. Prelomenie tejto ochrany nastáva výlučne len v záujme ochrany demokratickej spoločnosti ako takej, prípadne v záujme ústavne zaručených základných práv a slobôd iných.¹

Článok 12 ods. 1 Listiny výslovne stanoví, že obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva. Z danej formulácie vyplýva, že podmienka vlastníckeho práva k obydlIU sa nevyžaduje, nakoľko ochrana vlastníckeho práva je obsiahnutá v inom ustanovení Listiny.²

Podľa čl. 12 ods. 2 Listiny je domová prehliadka prípustná len pre účely trestného konania, a to na písomný odôvodnený príkaz sudcu. Spôsob výkonu domovej prehliadky stanoví zákon. Jedná sa o výnimku, ktorá umožňuje prelomenie ochrany domovej slobody v obecnom záujme ochrany spoločnosti pred trestnými činmi a za účelom zistenia a potrestania trestných činov.³

V súlade s čl. 12 ods. 3 Listiny môžu byť zákonom dovolené iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia len ak to je v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pre ochranu života alebo zdravia osôb, pre ochranu práv a slobôd druhých alebo pre odvrátenie závažného ohrozenia verejnej bezpečnosti a poriadku. Pokiaľ je obydlie užívané tiež pre podnikanie alebo výkon inej hospodárskej činnosti, môžu byť také zásahy zákonom dovolené tiež ak je to nevyhnutné pre plnenie úloh verejnej správy. Takýmto iným zásahom do nedotknuteľnosti obydlia môže byť obhliadka miesta činu v obydlí, ktorá sleduje verejný záujem.

---

¹ Nález Ústavného soudu ze dne 22.05.1997, sp. zn. III. ÚS 287/96.

² ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnost domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfxa4s7hbpngxzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

³ Nález Ústavného soudu ze dne 22.05.1997, sp. zn. III. ÚS 287/96.

Podľa Kokeša formulácia v čl. 12 Listiny vyvoláva v dôsledku odlišných podmienok v ods. 2 a ods. 3 dojem, že domová prehliadka ako najzávažnejší zásah vyžaduje povolenie súdu, kým pri iných zásahoch sa logicky povolenie súdu nevyžaduje. Intenzita iného zásahu (napr. obhliadky miesta činu v obydlí) pritom môže byť zrovnateľná s výkonom domovej prehliadky.⁴ Obhliadka miesta činu v obydlí rovnako ako domová prehliadka slúži k zaisteniu dôkazov či dôkazných prostriedkov pre účely trestného konania. Časť vykonaných úkonov pri obhliadke miesta činu v obydlí tak spravidla korešponduje s úkonmi domovej prehliadky. I sám Ústavný súd konštatuje, že hranica medzi oboma úkonmi vykonávanými v byte je vcelku nezreteľná.⁵ Podľa znenia daného ustanovenia pre výkon iného zásahu do nedotknuteľnosti obydlia stačí, aby ho zákon dovoľoval. Absentuje ale podrobnejšia úprava, ktorá by poskytla ochranu domovej slobody pred zneužitím právomocí verejnou mocou. Tú by mohol plniť súd v podobe povolenia k danému zásahu. Domnievam sa, že samotné dovolenie zákonom bez vymedzenia ďalších podmienok nie je, minimálne u obhliadky miesta činu v obydlí, dostačujúce. Prikláňam sa však k názoru Najvyššieho štátneho zastupiteľstva, ktoré uvádza, že podstatou veci nie je konkrétna intenzita „obťažovania“, ale samotná povaha úkonu, ktorý z moci úradnej prelamuje ústavne zaručené právo na súkromie.⁶ V prípade, že by orgán činný v trestnom konaní na základe zákonného zmocnenia bez ďalších podmienok mohol dosiahnuť účelu ako pri domovej prehliadke, ktorá je ale podmienená rozhodnutím súdu, znamenalo by to popretie základných princípov, na ktorých stojí ochrana základných práv a slobôd v trestnom konaní.

Ochranu domovej slobody zakotvujú i ďalšie medzinárodné zmluvy o ľudských právach, ktoré sú súčasťou ústavného poriadku. Za spomenutie stojí predovšetkým Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Čl. 8 ods. 1 Dohovoru stanoví právo každého na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.⁷

1.2. Pojem obydlia

Obydlie definuje § 133 TZ ako dom, byt alebo iný priestor slúžiaci k bývaniu a príslušenstvo k nim náležiacie. Nevyžaduje sa vlastníctvo nehnuteľnosti, ale rozhodujúci je

---

⁴ HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základných práv a svobod: komentár*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 437-438. ISBN 978-80-7400-812-2.

⁵ Usnesení Ústavního soudu ze dne 05.06.2014, sp. zn. III. ÚS 376/14.

⁶ Stanovisko č. 1/2008 Sbírkvy výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 05.06.2008 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce možnosti policejního orgánu vstoupit do obydlí za účelem provedení ohledání místa činu.

⁷ ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnost domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfxa4s7hbpxgxzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

faktický stav bývania z akéhokoľvek titulu. Pojem obydlie sa vykladá podľa judikatúry obecných súdov i českej trestnoprávnej doktríny extenzívne a spadajú tu i ubytovne, hotelové domy, obytné chaty, vysokoškolské internáty, domovy dôchodcov či výchovné ústavy.⁸

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva pracuje s pojmom obydlie ešte širšie. Východiskom je právo na súkromný život. Právo na rešpektovanie obydlia podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru v sebe zahŕňa i rešpekt k súkromiu sídla spoločnosti, pobočiek, prevádzkarní právnických osôb, kancelárskych priestorov či priestorov advokátskych kancelárií. Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil prelínanie a nemožnosť odlíšiť osobné aktivity jednotlivca od jeho pracovných aktivít.⁹ Za obydlie považuje i obydlie, ku ktorému osoba nemá právny titul, t. j. obydlie užíva protiprávne.¹⁰ V neposlednom rade pod pojem obydlie Európsky súd pre ľudské práva zahrnul tiež motorové vozidlo, nakoľko stanovil, že prehliadkou vozidla bolo zasiahnuté do práva na rešpektovanie obydlia sťažovateľa.¹¹ Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva predstavuje určité východisko a interpretačné vodítko pre aplikáciu Dohovoru. Orgány verejnej moci sú povinné k judikatúre prihliadať ako vo veciach, kde bolo rozhodované proti Českej republike, tak i vo veciach, ktoré sa týkajú iného členského štátu, za podmienky, že veci majú podľa svojej povahy význam pre interpretáciu Dohovoru v českom kontexte.¹² Na rozdiel od Listiny ale Dohovor nepodmieňuje výkon domovej prehliadky príkazom sudcu, preto sa ani rozširujúci výklad pojmu obydlia automaticky nespája s vyžadovaním súdneho príkazu.¹³ Európsky súd pre ľudské práva výslovne stanovil, že absencia súdneho príkazu môže byť vyvážená i následnou súdnou kontrolou.¹⁴

Na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva nadviazal i Ústavný súd, ktorý sa rovnako priklonil k širšej interpretácii pojmu obydlia v súvislosti s právom na súkromie v prípadoch neoprávneného zásahu zo strany verejnej moci (napr. pri domovej prehliadke či prehliadke iných priestorov a pozemkov). Podľa názoru Ústavného súdu *„predovšetkým v dnešnej dobe, kedy autonómne naplňovanie súkromného života a pracovné či záujmové aktivity spolu úzko súvisia, nie je možné činiť ostré priestorové oddelenie súkromia v miestach užívaných k bývaniu od*

⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1798. ISBN 978-80-7400-893-1.

⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 08.06.2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09.

¹⁰ Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.1996, Buckley proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 20348/92 a rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 13.05.2008, McCann proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 19009/04.

¹¹ Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 14.01.2016, Maslák a Michálková proti Českej republike, sťažnosť č. 52028/13.

¹² Nález Ústavního soudu ze dne 15.11.2006, sp. zn. I. ÚS 310/05.

¹³ WAGNEROVÁ, Eliška, ŠIMÍČEK, Vojtěch, LANGÁŠEK, Tomáš, POSPÍŠIL, Ivo a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 322-324. ISBN 978-80-7676-747-8.

¹⁴ Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 07.06.2007, Smirnov proti Rusku, sťažnosť č. 71362/01.

súkromia vytváraného v miestach a prostredí slúžiacich k pracovnej či podnikateľskej činnosti alebo k uspokojovaniu vlastných potrieb či záujmových aktivít (...).¹⁵ Záver Ústavného súdu ale plne neodpovedá súčasnej právnej úprave v TŘ, kde zákonodarca názor Ústavného súdu neprevzal.¹⁶ Kancelárske priestory, živnostenské prevádzkarne, dielne, sklady, akademická pôda s výnimkou ubytovacích priestorov na vysokoškolských internátoch, ale tiež samostatne stojacie garáže, ktoré nie sú súčasťou bytu a automobily spadajú medzi tzv. priestory neslúžiace k bývaniu (iné priestory) a pozemky.¹⁷ Podľa § 83a ods. 1 TŘ sa na nariadenie a výkon prehliadky iných priestorov a pozemkov použije § 83 ods. 1 a 2 TŘ upravujúci príkaz k domovej prehliadke. Avšak, na rozdiel od domovej prehliadky môže policajný orgán podľa § 83a ods. 2 TŘ vykonať prehliadku i bez príkazu, ak vydanie príkazu nie je možné predom dosiahnuť a vec neznesie odkladu. Policajný orgán si je v takom prípade povinný bezodkladne dodatočne vyžiadať súhlas orgánu oprávneného k vydaniu príkazu. Obdobne môže policajný orgán bez príkazu v súlade s § 83a ods. 3 veta prvá TŘ vykonať prehliadku iných priestorov alebo pozemkov ak užívateľ dotknutých priestorov alebo pozemkov písomne prehlási, že s prehliadkou súhlasí, a svoje prehlásenie predá policajnému orgánu. O tomto úkone musí policajný orgán bezodkladne vyrozumieť predsedu senátu oprávneného k vydaniu príkazu a v prípravnom konaní štátneho zástupcu.

1.3. Domová prehliadka

Domová prehliadka patrí medzi zaist'ovacie inštitúty a jej účelom je zaistiť veci alebo osoby dôležité pre trestné konanie. Pri splnení stanovených podmienok v zákone môže byť vykonaná ako tzv. neodkladný a neopakovateľný úkon podľa § 160 ods. 4 TŘ (t. j. úkon, ktorý vzhľadom k nebezpečenstvu jeho zmarenia, zničenia alebo straty dôkazu neznesie z hľadiska účelu trestného konania odkladu na dobu, než bude zahájené trestné stíhanie). Môže byť tiež vykonaná v priebehu celého prípravného konania a konania pred súdom, tzn. i po zahájení trestného stíhania. Na rozdiel od prehliadky v iných priestoroch a pozemkov je ale výkon domovej prehliadky vždy podmienený príkazom k domovej prehliadke, bez ohľadu na neodkladnosť a neopakovateľnosť úkonu.

---

¹⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 08.06.2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09.

¹⁶ WAGNEROVÁ, Eliška, ŠIMÍČEK, Vojtěch, LANGÁŠEK, Tomáš, POSPÍŠIL, Ivo a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2023, s. 323. ISBN 978-80-7676-747-8.

¹⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 1114. ISBN 978-80-7400-893-1.

1.3.1. Vec dôležitá pre trestné konanie

Medzi veci dôležité pre trestné konanie, označované tiež ako veci doličné, patria predovšetkým predmety a listiny, ktoré môžu byť vecnými dôkazmi podľa § 112 TŘ. Výnimkou sú listiny, ktorých obsah sa týka okolnosti, o ktorej platí zákaz výsluchu. To neplatí, pokiaľ došlo k zbaveniu povinnosti zachovať vec v tajnosti alebo k zbaveniu povinnosti mlčanlivosti. Ďalšími doličnými vecami sú veci, na ktoré sa môže vzťahovať uloženie trestu prepadnutia veci podľa § 70 TZ alebo uloženie ochranného opatrenia zabrania veci podľa § 101 TZ či zabrania náhradnej hodnoty podľa § 102 TZ. Spadajú sem tiež listinné cenné papiere, ktoré sa považujú za hmotnú hnutel'nú vec.¹⁸

V rámci domovej prehliadky je možné zaistiť tiež výpočtovú techniku a záznamové médiá pokiaľ existuje dôvodné podozrenie, že obsahujú údaje a informácie dôležité pre trestné konanie. Zaistenie je možné i v prípade, že obsahujú informácie, ktoré sa prebiehajúceho trestného konania netýkajú a viaže sa k nim povinnosť mlčanlivosti. Takéto informácie predstavujú vedľajší produkt prehliadky, ktorému nie je možné zabrániť a pre orgán činný v trestnom konaní sú nepodstatné a nepoužiteľné.¹⁹

1.3.2. Osoba dôležitá pre trestné konanie

Osobou dôležitou pre trestné konanie je typicky podozrivý zo spáchania trestného činu alebo v prípade zahájenia trestného stíhania obvinený. Dôvodom domovej prehliadky nie je postup voči osobe, ktorá sa zdržuje v obydlí a bol na ňu vydaný príkaz k zatknutiu, k dodaniu do výkonu trestu odňatia slobody, k dodaniu do výkonu ochranného opatrenia spojeného so zbavením osobnej slobody alebo existuje potreba osobu predviesť pre účely trestného konania či zadržať. V takom prípade policajný orgán postupuje podľa § 83c ods. 2 TŘ (viz kapitola 2.3.).²⁰

Aj svedok alebo znalec môže byť osobou dôležitou pre trestné konanie. Avšak, v prípade potreby doručenia predvolania alebo predvedenia postupuje policajný orgán opäť podľa § 83c ods. 2 TŘ. U svedka, ktorý je zároveň poškodeným, u ostatných poškodených či u zúčastnenej osoby takto postupovať nie je možné.²¹

---

¹⁸ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1015. ISBN 978-80-7400-465-0.

¹⁹ Stanovisko č. 9/2001 Sbírký výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 13.06.2001 k zajišťování počítačů a jiných nosičů informací při domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor a pozemků.

²⁰ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1113-1114. ISBN 978-80-7400-465-0.

²¹ Tamtiež.

1.4. Obhliadka miesta činu

Obhliadka miesta činu je kriminalistická metóda v kriminalistickej taktike a metodike odhaľovania a vyšetrovania trestných činov. Zároveň predstavuje neopomenuteľný dôkazný prostriedok, tzn. neodkladný a neopakovateľný úkon podľa § 160 ods. 4 TŘ obdobne ako domová prehliadka vykonaná pred zahájením trestného stíhania. Slúži predovšetkým k vyhľadaniu a zaisteniu stôp, ktoré sú na mieste činu. Jedná sa o ucelený komplex činností (napr. zbieranie vzoriek, snímanie odtlačkov stôp, zaznamenávanie situácie technickými postupmi a pod.), ktorého cieľom je objasniť skutočnosti významné pre trestné konanie.²² Zahŕňa zmyslové pozorovanie, ako aj pozorovanie a skúmanie prostredníctvom technických prostriedkov.²³ Obhliadka napomáha zistiť sprostredkované informácie o spáchaní trestného činu, o jeho páchatel'ovi, ako aj o skúsenostiach či schopnostiach páchatel'a a o jeho úmysle a motíve.²⁴ V mnohých prípadoch úspech objasnenia a vyšetrovania udalosti závisí na kvalite vykonanej obhliadky.²⁵

1.4.1. Miesto činu

Miestom činu sa označuje miesto, kde bol spáchaný trestný čin. Typicky sa jedná o miesto, kde došlo k jednaniu páchatel'a, ktoré napĺňa objektívnu stránku trestného činu. Miestom činu môže byť tiež miesto, kde došlo (prípadne malo dôjsť) k následku trestného činu.²⁶ Zvláštnym prípadom sú tzv. omisívne trestné činy, kde je miestom činu miesto, kde malo dôjsť ku konaniu, pričom opomenutie tohto konania zakladá trestný čin.²⁷ Určité špecifikum predstavujú trestné činy spáchané na viacerých miestach, nakoľko každé miesto predstavuje miesto činu.²⁸ S pluralitou sa môžeme stretnúť i v prípade trvajúcich trestných činov, kde je miestom činu každé miesto, kde bol udržiavaný protiprávny stav.²⁹ Rovnako je pluralita typická pre tzv. dištančné trestné činy (napr. spáchané s využitím internetu), kde je miestom činu miesto, kde došlo k jednaniu páchatel'a i miesto, kde došlo k následku.³⁰

---

²² CHMELÍK, Jan. Ohledání (místa činu) v kontradikci s ústavní konformitou. *Státní zastupitelství* [online]. 2015, č. 5, s. 46. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/162062/1/2?vtextu=Ohled%C3%A1n%C3%AD%20%28m%C3%ADsta%20%C4%8Dinu%29%20v%20kontradikci%20s%20%C3%BAstavn%C3%AD%20konformitou.#lema0>.

²³ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 282. ISBN 978-80-7418-259-4.

²⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1629. ISBN 978-80-7400-465-0.

²⁵ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 282. ISBN 978-80-7418-259-4.

²⁶ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 442. ISBN 978-80-7400-059-1.

²⁷ Správa Nejvyššího soudu ČSSR zo dňa 06.01.1972, sp. zn. Tpjf 71/71.

²⁸ Tamtiež.

²⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 01.02.1996, sp. zn. Ntdn 1/96.

³⁰ Správa Nejvyššího soudu ČSSR zo dňa 06.01.1972, sp. zn. Tpjf 71/71.

2. Právna úprava domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Napriek často nezreteľnej hranici medzi domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu v obydlí sa právna úprava oboch inštitútov značne líši. Zatiaľ čo domovej prehliadke je v TŘ venovaná detailná pozornosť v niekoľkých ustanoveniach, samotná obhliadka ako taká je upravená v TŘ v jednom stručnom ustanovení. Absencia podrobnejšej úpravy obhliadky je častým predmetom kritiky a v praxi spôsobuje nemalé aplikačné a výkladové problémy.

2.1. Právna úprava domovej prehliadky v TŘ

Domová prehliadka je upravená v § 82 a nasl. TŘ, ktorý je súčasťou piateho oddielu v hlave štvrtej TŘ, ktorá zakotvuje predbežné opatrenia a zaistenie osôb a vecí dôležitých pre trestné konanie.

Podľa § 82 ods. 1 TŘ je možné domovú prehliadku vykonať ak existuje dôvodné podozrenie, že v byte alebo v inom priestore slúžiacemu k bývaniu alebo v priestoroch k nim náležiacich (obydlie) je vec alebo osoba dôležitá pre trestné konanie. Dôvodným podozrením sa rozumie existencia takých informácií a faktorov, na základe ktorých objektívny pozorovateľ usúdi, že osoba mohla spáchať trestný čin.³¹ Dôvodné podozrenie pritom podľa judikatúry Ústavného súdu³² neznamená, že trestná činnosť musí byť preukázaná alebo popísaná v skutkovej vete natoľko spoľahlivo ako u podanej obžaloby.³³ Mám za to, že v tomto štádiu ani nie je v silách orgánov činných v trestnom konaní spoľahlivo preukázať trestnú činnosť, nakoľko určité skutočnosti a ich význam sa prejaví až pri faktickom výkone domovej prehliadky.

Hľadanú vec alebo osobu dôležitú pre trestné konanie je nutné špecifikovať v príkaze k domovej prehliadke. Ústavný súd³⁴ považuje za dostačujúce uviesť v príkaze k domovej prehliadke určité kategórie vecí, resp. dôkazov, ktoré sú následne konkretizované v zápisnici o vykonanej domovej prehliadke.³⁵ Opäť mám za to, že vopred nie je možné s istotou určiť či predpokladané veci skutočne s danou trestnou činnosťou súvisia. Požiadavka presnej

---

³¹ FRYŠTÁK, Marek. *Dokazování v přípravném řízení*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, s. 238. ISBN 978-80-210-7416-3.

³² Usnesení Ústavního soudu ze dne 19.07.2012, sp. zn. III. ÚS 2097/12.

³³ ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnost domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfxa4s7hbpxgxzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

³⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 13.12.2007, sp. zn. III. ÚS 1033/07-2, usnesení Ústavního soudu ze dne 28.02.2008, sp. zn. III. ÚS 1578/07.

³⁵ ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnost domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfxa4s7hbpxgxzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

konkretizácie hľadaných vecí by tak vo väčšine prípadov predstavovala pre orgány činné v trestnom konaní nesplniteľnú podmienku.

2.1.1. Domová prehliadka ako neodkladný a neopakovateľný úkon

Ako bolo spomenuté v prvej časti tejto práce, domová prehliadka môže byť vykonaná ako neodkladný a neopakovateľný úkon podľa § 160 ods. 4 TŘ. Neodkladnosť a neopakovateľnosť je potrebné odôvodniť v príkaze k domovej prehliadke. Judikatúra Ústavného súdu k nutnosti dôsledného odôvodnenia prešla za posledné roky značným vývojom.³⁶ V minulosti Ústavný súd zrušil príkaz k domovej prehliadke ako protiústavný z dôvodu absencie odôvodnenia neodkladnosti v príkaze k prehliadke, aj keď toto odôvodnenie bolo obsiahnuté v návrhu štátneho zástupcu. V rámci danej domovej prehliadky pritom boli zaistené omamné a psychotropné látky a sťažovateľ bol zadržaný priamo pri výrobe metamfetamínu, navyše mal u seba samonabíjajúcu pištoľ vrátane nábojov, a to bez toho, aby bol vedený v evidencii držiteľov zbraní.³⁷ S týmto nálezom nesúhlasil sudca Musil, ktorý v odlišnom stanovisku mimo iné vyjadril, že požiadavky na presnosť a detailnosť odôvodnenia by nemali byť príliš vysoké, predovšetkým za účelom zamedzenia neúmerným komplikáciám počiatočnej fázy vyšetrovania. Potrebné je prihliadať k vecným dôvodom pre výkon neodkladného úkonu. Ústavný súd by preto podľa Musila mal byť maximálne zdržanlivý a zasiahnuť len v extrémnych prípadoch zjavného zneužitia.³⁸ Ústavný súd svoj názor prekonal v rámci následnej judikatúry Ústavného súdu, ktorá sa priklonila k stanovisku Musila. Dnes absencia odôvodnenia neodkladnosti a neopakovateľnosti v príkaze nevedie nutne k nepoužiteľnosti získaných dôkazov. Podľa aktuálnej judikatúry Ústavného súdu³⁹ stačí, že je možné konštatovať splnenie vecných dôvodov pre neodkladnosť pri následnej kontrole a po zvážení všetkých súvislostí.⁴⁰ Ústavná konformita príkazu k domovej prehliadke sa tak posudzuje v širšom kontexte, pričom sa zohľadňuje tiež samotný spisový materiál, ďalšie okolnosti prípadu a procesné charakteristiky konania.⁴¹ Ústavný súd pracuje pri posudzovaní ústavnej konformity

---

³⁶ POCHYLÁ, Veronika. K nutnosti dôsledného odôvodnení príkazu k domovní prohlídce jakožto neodkladného či neopakovatelného úkonu. *Státní zastupitelství* [online]. 2016, č. 1, s. 33 [cit. 2024-02-09]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/166467/1/2?vtextu=K%20nutnosti%20d%C5%AFsledn%C3%A9ho%20od%C5%AFvodn%C4%9Bn%C3%AD%20p%C5%99%C3%ADkazu%20k%20domovn%C3%AD%20prohl%C3%A4dce%20jako%C5%BEto%20neodkladn%C3%A9ho%20C4%8Di%20neopakovateln%C3%A9ho%20C3%BAkonu.#lema0>.

³⁷ Nález Ústavního soudu ze dne 14.09.2005, sp. zn. III. ÚS 183/03.

³⁸ Tamtiež.

³⁹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 15.03.2006, sp. zn. III. ÚS 231/05.

⁴⁰ ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnost domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfxa4s7hbpxgzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

⁴¹ Nález Ústavního soudu ze dne 15.12.2015, sp. zn. I. ÚS 2024/15, nález Ústavního soudu ze dne 07.05.2014, sp. zn. Pl. ÚS 47/13-2.

neodkladnosti úkonu domovej prehliadky s tzv. testom účinnosti trojitej kontroly (policajný orgán – štátny zástupca – súd).⁴² Pre posúdenie je „zásadné či policajný orgán podal riadne vecne i formálne odôvodnený podnet štátnemu zástupcovi a ten potom ako návrh sudcovi, pričom všetci títo posudzovali príkaz k domovej prehliadke ako úkon, ktorého neodkladnosť, resp. neopakovateľnosť je zachytená a preukázaná v spisovom materiáli.“⁴³ Domnievam sa, že judikatúra Ústavného súdu sa vybrala tým správnym smerom, inak by nadmerné formalizovanie mohlo znemožniť dosiahnutie cieľa trestného konania.

2.1.2. Príkaz k domovej prehliadke

Domovú prehliadku je podľa § 83 ods. 1 TR oprávnený nariadiť predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh štátneho zástupcu sudca. V neodkladných prípadoch tak môže namiesto príslušného predsedu senátu alebo sudcu urobiť predseda senátu alebo sudca, v ktorého obvode má byť prehliadka vykonaná. Príkaz k domovej prehliadke musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. Doručí sa osobe, u ktorej sa prehliadka koná, pri prehliadke, a pokiaľ to nie je možné, najneskôr do 24 hodín po odpadnutí prekážky, ktorá bráni doručeniu.

Príkaz k domovej prehliadke predstavuje rozhodnutie *sui generis*.⁴⁴ Proti príkazu preto nie je prípustný opravný prostriedok. Podľa názoru Ústavného súdu nie je možné vylúčiť, aby v príkaze k domovej prehliadke súd vymedzil obmedzujúce podmienky výkonu prehliadky (napr. určenie lehoty 7 dní k výkonu domovej prehliadky od vydania príkazu).⁴⁵ Takýto postup je v súlade s ústavným a trestným poriadkom. Obmedzujúce podmienky musia byť zároveň obsiahnuté vo výroku rozhodnutia (t. j. v príkaze), v opačnom prípade nemôžu byť pre orgány činné v trestnom konaní záväzné.⁴⁶

Obydlie, v ktorom má byť vykonaná domová prehliadka, musí byť v príkaze riadne označené, aby výkon domovej prehliadky prebehol v súlade so zákonom. Cieľom je zabrániť zamene obydlia a určiť rozsah domovej prehliadky. Výkon domovej prehliadky v obydlí iného

---

⁴² ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnosť domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfxa4s7hbpxgxzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

⁴³ Nález Ústavního soudu ze dne 15.12.2015, sp. zn. I. ÚS 2024/15.

⁴⁴ ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnosť domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfxa4s7hbpxgxzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

⁴⁵ Usnesení Ústavního soudu ze dne 22.05.2001, sp. zn. I. ÚS 768/2000.

⁴⁶ ŠIMÍČEK, Vojtěch. Domovní prohlídka v judikatuře Ústavního soudu. *Bulletin advokacie* [online]. 2001, č. 9, s. 39-46 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembqgfpweyk7hfpngxzthe&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

subjektu než označeného v príkaze predstavuje porušenie základných práv chránených čl. 12 Listiny a čl. 8 Dohovoru.⁴⁷

V súlade s § 83 ods. 2 TŘ vykoná domovú prehliadku policajný orgán na príkaz predsedu senátu alebo sudcu. Štátny zástupca je v prípravnom konaní oprávnený zúčastniť sa domovej prehliadky alebo ju vykonať podľa § 174 ods. 2 písm. c) TŘ. V praxi napriek tomu vykonáva domovú prehliadku zásadne policajný orgán.

2.1.3. Predchádzajúci výsluch

Podľa § 84 TŘ je možné domovú prehliadku vykonať len po predchádzajúcom výsluchu toho, u koho sa má domová prehliadka vykonať, a to len vtedy, pokiaľ sa výsluchom nedosiahlo ani dobrovoľného vydania hľadanej veci alebo odstránenia iného dôvodu, ktorý viedol k domovej prehliadke. Výsluch nie je potrebný v prípade, že vec neznesie odkladu a výsluch nie je možné vykonať okamžite.

Predchádzajúci výsluch je zákonom predpokladaný nevyhnutný procesný úkon a nie je možné ho nahradiť ľubovoľnou konverzáciou vedenou mimo zápisnicu, ktorá bude výkonu domovej prehliadky predchádzať. Jeho cieľom je odvrátiť zásah do domovej slobody jednotlivca, a to prostredníctvom dobrovoľného vydania veci dôležitej pre trestné konanie.⁴⁸ Odstránením iného dôvodu, ktorý viedol k domovej prehliadke, môže byť typicky zistenie, že sa vec dôležitá pre trestné konanie nachádza na inom mieste alebo došlo k jej zničeniu.⁴⁹

Upustenie od výsluchu vyžaduje kumulatívne splnenie oboch podmienok, tzn. vec neznesie odkladu a výsluch nie je možné vykonať okamžite. Vec neznesie odkladu pokiaľ musí byť vec dôležitá pre trestné konanie odňatá okamžite, inak hrozí zmarenie úkonu, zničenie veci alebo jej straty.⁵⁰ Výsluch nie je možné vykonať okamžite jednak v prípade existencie prekážok výsluchu na strane osoby, ktorá má byť vypočúvaná (osoba sa zdržiava v cudzine alebo na neznámom mieste, zdravotný stav neumožňuje výsluch, opitosť a pod.), ale aj v prípade potreby postupovať urýchlene z kriminalisticko-taktického hľadiska a vzhľadom k očakávanému dôkaznému významu výsledkov domovej prehliadky (t. j. neodkladnosť výkonu).⁵¹ Splnenie podmienok nespočíva na operatívne-taktických úvahách orgánu verejnej moci, ale obe podmienky je nutné podložiť skutkovými okolnosťami, ktoré musia byť primerane odôvodnené. Musia

---

⁴⁷ Nález Ústavného soudu ze dne 14.11.2012, sp. zn. IV. ÚS 2227/12.

⁴⁸ Nález Ústavného soudu ze dne 21.01.1999, sp. zn. III. ÚS 486/98.

⁴⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1142. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁵⁰ Nález Ústavného soudu ze dne 07.12.1999, sp. zn. I. ÚS 290/98.

⁵¹ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.03.2000, sp. zn. 5 Tz 32/2000.

existovať také prekážky ohrozujúce priebeh vyšetrovania, ktoré bránia oznámeniu obvinenia, nariadeniu domovej prehliadky a jej výkonu spoločne s predchádzajúcim výsluchom.⁵²

2.1.4. Náležitosti výkonu domovej prehliadky

V súlade s § 85 ods. 1 TŘ je orgán vykonávajúci domovú prehliadku povinný umožniť osobe, u ktorej sa prehliadka koná alebo niektorému dospelému členovi jej domácnosti účasť pri prehliadke. O práve účasti pri prehliadke je povinný tieto osoby poučiť. Osoba, u ktorej sa prehliadka koná, môže byť vlastníkom daného obydla, nájomníkom, podnájomníkom, ale tiež blízka osoba danej osoby. Jedná sa vždy o osobu, ktorá obydlie, kde sa koná domová prehliadka, skutočne užíva alebo o osobu blízku, ktorá sa v danom obydli nachádza.⁵³

Podľa § 85 ods. 2 vety prvej TŘ je potrebné k výkonu domovej prehliadky pribrať osobu, ktorá nie je na veci zúčastnená. Definíciu nezúčastnenej osoby v TŘ nenájdeme. Avšak, môžeme vychádzať z § 30 ods. 2 slovenského trestného poriadku,⁵⁴ ktorý definuje nezúčastnenú osobu ako osobu spôsobilú na právne úkony, u ktorej nie sú pochybnosti o jej nezaujatosti vo vzťahu k prejednávanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k ich obhajcom, zákonným zástupcom a splnomocnencom alebo k orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu. V prípade, že sa nezúčastnená osoba odmietne domovej prehliadky v priebehu jej výkonu zúčastniť, neznamená to bez ďalšieho procesnú nepoužiteľnosť vykonanej domovej prehliadky ako celku.⁵⁵ Domnievam sa, že by bolo nelogické vyžadovať od orgánu vykonávajúceho domovú prehliadku pozastavenie výkonu úkonu z dôvodu neočakávaného odmietnutia zo strany pribranej nezúčastnenej osoby a následne osobu nahradiť ďalšou nezúčastnenou osobou, predovšetkým pokiaľ je prehliadka vykonávaná ako neodkladný a neopakovateľný úkon. V prípade, že orgán vykonávajúci domovú prehliadku nemohol očakávať odmietnutie účasti na prehliadke zo strany nezúčastnenej osoby, mám za to, že nie je na mieste úkon sankcionovať jeho procesnou nepoužiteľnosťou ani klásť na orgán neprímerané nároky v podobe pribratia ďalšej nezúčastnenej osoby či pozastavenia výkonu úkonu.

Podľa § 85 ods. 2 vety druhej TŘ orgán vykonávajúci prehliadku preukáže svoje oprávnenie. Toto oprávnenie preukazuje písomným príkazom k domovej prehliadke, a to buď v origináli alebo jeho opisom.⁵⁶

---

⁵² Nález Ústavného soudu ze dne 07.02.2002, sp. zn. III. ÚS 464/2000.

⁵³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1122. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁵⁴ Zákon č. 301/2005 Z. z., Trestný poriadok.

⁵⁵ Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 08.02.2011, sp. zn. 8 To 39/2011.

⁵⁶ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1146. ISBN 978-80-7400-465-0.

V súlade s § 85 ods. 3 TŘ je potrebné v zápisnici o prehliadke uviesť tiež či boli dodržané ustanovenia o predchádzajúcom výsluchu, poprípade označiť dôvody, prečo dodržané neboli. Ak došlo pri prehliadke k vydaniu alebo odňatiu vecí, je potrebné zahrnúť do zápisnice tiež údaje uvedené v § 78 ods. 5 TŘ, t. j. vec musí byť v zápisnici dostatočne presne popísaná tak, aby bolo možné určiť jej totožnosť. Do zápisnice sa zaznamenáva i miesto, kde sa vec nachádzala pri výkone domovej prehliadky. Obvykle sa priložia aj fotografie, ktoré zachytávajú prehliadku, prípadne i iná dokumentácia (typicky videodokumentácia) o priebehu domovej prehliadky (viz kapitola 4.1.).⁵⁷

Podľa § 85 ods. 4 TŘ vydá osobe, u ktorej bola domová prehliadka vykonaná, orgán, ktorý túto prehliadku vykonal, ihneď, a pokiaľ to nie je možné, najneskôr do 24 hodín, písomné potvrdenie o výsledku úkonu, ako aj o prevzatí vecí, ktoré boli pritom vydané alebo odňaté, alebo opis zápisnice. Táto povinnosť je zachovaná i v prípade, že osoba, u ktorej bola domová prehliadka vykonaná, dané písomné potvrdenie alebo opis zápisnice nevyžaduje. Lehota 24 hodín je poriadkovou lehotou, a preto jej nedodržanie nemôže mať za následok nezákonnosť domovej prehliadky.⁵⁸

Osoba, u ktorej má byť vykonaná domová prehliadka, je povinná podľa § 85a ods. 1 TŘ tento úkon strpieť. Toto ustanovenie predstavuje konkretizáciu čl. 2 ods. 2 a ods. 3 Listiny, a to že štátnu moc je možné uplatňovať len v prípadoch a v medziach stanovených zákonom, a to spôsobom, ktorý zákon stanoví a nikto nesmie byť nútený činiť, čo zákon neukladá. Osoba je preto povinná podrobiť sa domovej prehliadke bez odporu alebo vytvorenej prekážky.⁵⁹ V prípade, že osoba výkon domovej prehliadky neumožní, sú orgány vykonávajúce prehliadku podľa § 85a ods. 2 TŘ oprávnené po predchádzajúcej márnej výzve prekonať odpor takej osoby alebo ňou vytvorenú prekážku. O tom učinia záznam do zápisnice v súlade s § 85 ods. 3 TŘ. Odpor môžeme definovať ako fyzický odpor osoby, zatiaľ čo vytvorenou prekážkou môže byť všetko, čo má zabrániť vstupu do obydľia, napr. zámky, oplotenie, pes, ochranka a pod. Na prekonanie by mali byť použité prostriedky, ktorých intenzita je potrebná k prekonaniu odporu, ale len do tej miery, aby nedochádzalo k nadmerným zásahom do osobnosti a ústavou zaručených práv zúčastnených osôb.⁶⁰ Domnievam sa, že prekonanie odporu by mohlo byť zakotvené o niečo širšie, nakoľko odpor nemusí nutne klásť len osoba, u ktorej má byť domová prehliadka vykonaná, ale tiež napr. osoba jej blízka. V takom prípade zákon prekonať odpor danej osoby neumožňuje.

---

⁵⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1147. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁵⁸ Tamtiež, s. 1147-1148.

⁵⁹ Tamtiež, s. 1149.

⁶⁰ Tamtiež, s. 1150.

2.2. Domová prehliadka v návrhu nového trestného poriadku

Napriek tomu, že bolo aktuálne upustené od rekodifikácie trestného práva procesného, posledný návrh nového trestného poriadku obsahuje niekoľko podnetných zmien.

V návrhu nového trestného poriadku je úprava domovej prehliadky zaradená pod hlavu štvrtú v časti nadpisanej ako vyhľadávanie, zisťovanie a zaistenie informácií, vecí, elektronických dát, listín a osôb dôležitých pre trestné konanie. Obsahovo sa navrhovaná úprava v oblasti domovej prehliadky výrazne nelíši od úpravy súčasnej.

Čiastočnú zmenu predstavuje § s22 NTŘ, ktorý výslovne stanoví výkon domovej prehliadky tiež v prípade dôvodného podozrenia, že sa v počítačovom systéme prístupnom z obydlija nachádza vec, elektronické dáta, listina alebo osoba dôležitá pre trestné konanie. Z môjho pohľadu výslovné zakotvenie tohto účelu domovej prehliadky napomáha právnej istote, nakoľko v súčasnej právnej úprave je možné tento účel dovodiť iba výkladom. Otázkou zostáva či je nutné v navrhovanom ustanovení špecifikovať i elektronické dáta a listinu dôležitú pre trestné konanie, ktoré by podľa môjho názoru bolo možné podradiť pod pojem vec dôležitá pre trestné konanie tak, ako je tento pojem vykladaný dnes.

Na rozdiel od súčasnej právnej úpravy, ktorá vyžaduje účasť nezúčastnenej osoby pri výkone domovej prehliadky, návrh nového trestného poriadku stanoví jednu výnimku. Podľa § s28 ods. 2 vety druhej NTŘ sa k výkonu domovej prehliadky nepriberie nezúčastnená osoba pokiaľ by mohlo dôjsť k ohrozeniu jej života alebo zdravia; v takom prípade je potrebné, ak je to možné, obstarat' o prehliadke obrazový a zvukový záznam. Mám za to, že život alebo zdravie nezúčastnenej osoby prevyšuje záujem na zaistení správneho výkonu domovej prehliadky. O to viac v prípade, kedy je možné do istej miery nahradiť nezúčastnenú osobu obstaraním obrazového a zvukového záznamu výkonu prehliadky. Toto riešenie sa mi javí ako rozumné, nakoľko žiadna nezúčastnená osoba by nemala byť vystavená nadbytočnému nebezpečenstvu v podobe napr. ozbrojeného páchatel'a či narušenej statiky budovy. Na druhej strane je potrebné zaistiť, aby absencia nezúčastnenej osoby nebola zneužívaná v prípadoch, kedy je možnosť ohrozenia života alebo zdravia osoby minimálna.

Ďalšou zmenou je možnosť orgánov činných v trestnom konaní žiadať kópiu elektronických dát namiesto zaistenia ich hmotných nosičov. Podľa § s28 ods. 5 NTŘ môže orgán vykonávajúci prehliadku vyzvať osobu, ktorá používa alebo má prístup k prehľadávanému nosiču elektronických dát alebo počítačovému systému, aby mu umožnila vytvorenie kópie v nich uložených alebo z nich prístupných elektronických dát, alebo aby mu poskytla inú potrebnú súčinnosť k ich sprístupneniu. Za účelom odňatia elektronických dát alebo vytvorenia ich kópie je

orgán činný v trestnom konaní oprávnený zjednať si k takým dátam prístup. Tento postup predstavuje výhodu pre osoby, ktoré hmotné nosiče používajú pre výkon svojho podnikania, predovšetkým ak by dané predmety boli inak zabavené i niekoľko mesiacov či dokonca rokov. Zároveň sa ale jedná o právo orgánu vykonávajúce prehliadku, nie právo osoby, u ktorej je domová prehliadka vykonávaná. Využitie tohto inštitútu preto závisí len na rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, predovšetkým policajného orgánu.⁶¹ Z tohto dôvodu je navrhované takýto postup zakotviť ako pravidlo, z ktorého je možné urobiť výnimky. Výnimku by predstavovalo zaistenie hmotných nosičov z vážnych dôvodov, napr. ak vytvorenie kópie elektronických dát nie je technicky možné, existuje potreba znaleckého skúmania nosiča a pod.⁶²

Väčšia zmena sa týka domovej prehliadky alebo prehliadky iných priestorov, v ktorej je vykonávaná advokácia.⁶³ Avšak, touto zmenou sa detailnejšie v tejto práci nebudem zaoberať.

2.3. Právna úprava vstupu do obydľia v TŘ

Inštitút vstupu do obydľia zaisťuje verejný záujem v prípadoch, kedy nie sú splnené podmienky pre výkon domovej prehliadky. Obdobne ako domová prehliadka je upravený v piatom oddiele v hlave štvrtej TŘ. Spadá pod inštitút vstupu do obydľia, iných priestorov a na pozemok upravený v § 83c TŘ. Policajný orgán môže vstúpiť do obydľia len za podmienok stanovených v § 83c ods. 1 TŘ, t. j. v prípade, že vec neznesie odkladu a vstup je nevyhnutný pre ochranu života alebo zdravia osôb, alebo pre ochranu iných práv a slobôd, alebo pre odvrátenie závažného ohrozenia verejnej bezpečnosti a poriadku. Pokiaľ doposiaľ nebolo vo veci zahájené prípravné konanie, zahajuje sa vstupom do obydľia. Tým sa inštitút odlišuje od vstupu do obydľia podľa § 40 zák. o Polícii ČR (policajné oprávnenie) či podľa § 16 zák. o obec. polícii (oprávnenie strážnika).⁶⁴ V praxi sa bude jednať napr. o obydľie, v ktorom hrozí nebezpečenstvo výbuchu, požiaru, ohrozenia rukojemníkov tu držaných a pod. Pre vstup nie je potrebné žiadne rozhodnutie, príkaz či súhlas štátneho zástupcu alebo sudcu.⁶⁵ Takéto podmienenie by vzhľadom k neodkladnosti a nevyhnutnosti mohlo zmariť zaistenie verejného záujmu. Získanie predchádzajúceho povolenia vyžaduje čas, ktorý v praxi pri výkone daného úkonu absentuje.

---

⁶¹ „Rekodifikační čtvrtky“ aneb nad návrhem nového trestního řádu. In: *epravo.cz* [online]. 16.02.2023 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/eshop/rekodifikacni-ctvrtky-aneb-nad-navrhem-noveho-trestniho-radu-online-zive-vysilani-16-2-2023-771.html?action=199ffbaa>.

⁶² FENYK, Jaroslav, PROVAZNÍK, Jan. Zajištění informací a věcí v návrhu nového trestního řádu. *Acta Universitatis Carolinae Iuridica* [online]. 2023, č. 3, s. 78-79 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://karolinum.cz/casopis/au-juridica/rocnik-69/cislo-3>.

⁶³ Tamtiež, s. 79-80.

⁶⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1139. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁶⁵ Tamtiež.

Policajný orgán môže vstúpiť do obydlia podľa § 83c ods. 2 TŘ tiež v prípade, že sa v obydlí nachádza a) osoba, na ktorú bol vydaný príkaz k zadržaniu, príkaz k zatknutiu alebo príkaz k dodaniu do výkonu trestu odňatia slobody alebo do výkonu ochranného opatrenia spojeného so zbavením osobnej slobody, b) osoba, ktorú je potrebné predviesť pre účely trestného konania alebo c) osoba, ktorú je potrebné zadržať. Účelom je zaistiť realizáciu vymenovaných príkazov a opatrení. Z tohto dôvodu nesmie pri úkone policajný orgán získavať ani zaisťovať dôkazy dôležité pre trestné konanie, ktorými by bola obchádzaná domová prehliadka. Menšinový názor v minulosti dovodil, že vydať príkaz k predvedeniu osoby spadá pod výlučnú príslušnosť súdu. Výklad zjednotilo až stanovisko Najvyššieho štátneho zastupiteľstva, ktoré učinilo záver, že policajný orgán môže vstúpiť do obydlia za účelom predvedenia osoby aj na základe príkazu, ktorý vydal orgán činný v trestnom konaní odlišný od súdu.⁶⁶

§ 83c ods. 3 TŘ výslovne stanoví zákaz výkonu iných úkonov než tých, ktoré slúžia k odstráneniu nalievavého nebezpečenstva alebo k predvedeniu osoby. Policajný orgán tak prostredníctvom daných úkonov môže odhaliť a zaistiť dôkazy, avšak, len pokiaľ sú tieto dôkazy získané v bezprostrednej súvislosti či nadväznosti na úkony, ktoré smerujú k odstráneniu nalievavého nebezpečenstva a len do doby kým nie je nebezpečenstvo odstránené.⁶⁷ Cieľom je zaistiť stopy, ktoré sú ohrozené daným nebezpečenstvom bezprostredne (napr. odorologické stopy, ktoré sú veľmi citlivé voči ďalším pôsobiacim vplyvom a ľahko podliehajú zničeniu či znehodnoteniu).⁶⁸ Zaistené stopy, ktoré tento rámec presahujú sú pre ďalšie konanie nepoužiteľné.⁶⁹

Čo do náležitostí vstupu do obydlia sa postupuje za primeraného užitia § 85 ods. 1 až 4 TŘ obdobne ako v prípade domovej prehliadky. Pri vstupe do obydlia policajný orgán umožní účasť osobe, u ktorej sa úkon koná, prípadne niektorému dospelému členovi jej domácnosti, a o práve účasti tieto osoby poučí. Na rozdiel od domovej prehliadky je ale možné účasť osoby odoprieť, a to v prípade, že by mohlo dôjsť k ohrozeniu jej života alebo zdravia. Z rovnakého dôvodu umožňuje zákon nepribrať k výkonu i nezúčastnenú osobu. Túto skutočnosť je nutné uviesť do zápisnice o vstupe do obydlia. Domnievam sa, že takýto postup sa uplatní vo väčšine prípadov,

---

⁶⁶ Stanovisko č. 1/2004 Sbírkky výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 07.04.2004 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k výkladu ustanovení § 83c trestního řádu ohledně oprávnění orgánů činných v trestním řízení v přípravném řízení ke vstupu do obydlí k realizaci předvedení osoby na základě příkazu vydaného jiným orgánem činným v trestním řízení než soudem.

⁶⁷ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1141. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁶⁸ PORADA, Viktor, SUCHÁNEK, Jaroslav, STRAUS, Jiří. Vyhledávání a zajišťování kriminalistických stop na místě činu. *Soudní inženýrství* [online]. 2005, č. 6, s. 322 [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2004-06-312-328.pdf>.

⁶⁹ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1141. ISBN 978-80-7400-465-0.

nakoľko možné ohrozenie života alebo zdravia bude prítomné takmer v každom výskyte naliehavého nebezpečenstva pri potrebe vstupu do obydľia zo strany policajného orgánu. Rovnako ako u domovej prehliadky je osoba, u ktorej má byť vykonaný vstup do obydľia, povinná tento úkon strpieť. V opačnom prípade je policajný orgán oprávnený po predchádzajúcej márnej výzve prekonať odpor osoby či ňou vytvorenú prekážku.

2.4. Právna úprava obhliadky miesta činu v obydlí v TŘ

Obhliadka je upravená v § 113 a nasl. TŘ, ktorý je súčasťou siedmeho oddielu v hlave piatej TŘ upravujúcej dokazovanie. TŘ upravuje obhliadku obecne, spadá sem preto nie len obhliadka miesta činu, ale i obhliadka ďalších predmetov, ako aj fyzických osôb.⁷⁰ Obhliadka miesta činu predstavuje zvláštny typ obhliadky, ktorá sa odlišuje od iných obhliadok predovšetkým svojim komplexným charakterom. Napriek tomu detailnejšia úprava obhliadky miesta činu, nehovoriac o obhliadke v obydlí, v TŘ absentuje.

Podľa § 113 ods. 1 TŘ sa obhliadka koná ak majú byť priamym pozorovaním objasnené skutočnosti dôležité pre trestné konanie. K obhliadke sa spravidla priberie znalec. Priame pozorovanie spočíva v bezprostrednom zisťovaní skutočností dôležitých pre trestné konanie príslušným orgánom činným v trestnom konaní (spravidla policajným orgánom, ale vykonať obhliadku je oprávnený i štátny zástupca či sudca),⁷¹ a to v podobe priameho zmyslového pozorovania. Zistené poznatky následne orgán činný v trestnom konaní predpísaným spôsobom zadokumentuje.⁷² V dôsledku veľkého množstva páchania trestných činov⁷³ sa obhliadka stala relatívne častý a rutinný vyšetrovací úkon. Z tohto dôvodu sa v praxi priberá znalec len k malej časti výkonu obhliadok, predovšetkým v rámci komplikovaných a závažných prípadov (napr. obhliadka miesta činu vraždy, požiaru, výbuchu, železničnej či leteckej nehody atď.). Ani k samotnému zaistovaniu stôp sa spravidla nevyžaduje prítomnosť znalca. Vo väčšine prípadov stopy zaistia kriminalistickí technici, ktorí takto zaistené stopy následne predajú k znaleckému

---

⁷⁰ JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, s. 370. ISBN 978-80-7502-287-5.

⁷¹ CHMELÍK, Jan. Ohledání (místa činu) v kontradikci s ústavní konformitou. *Státní zastupitelství* [online]. 2015, č. 5, s. 46. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/162062/1/2?vtextu=Ohled%C3%A1n%C3%AD%20%28m%C3%ADsta%20%C4%8Dinu%29%20v%20kontradikci%20s%20%C3%BAstavn%C3%AD%20konformitou.#lema0>.

⁷² ŠAMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1630. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁷³ Len v roku 2023 bolo na území Českej republiky registrovaných 181 417 trestných činov, viz MORAVČÍK, Ondřej, VINČÁLEK, Jakub. *Vývoj registrované kriminality v roce 2023*. In: Policie České republiky [online]. 12.01.2024 [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>.

skúmaniu.⁷⁴ Obhliadka sa môže konať i za účasti obvineného, poškodeného či ďalších svedkov. Podmienkou je predchádzajúci výsluch danej osoby. Účasť takejto osoby je i tak potrebné dôsledne zvážiť, nakoľko môže negatívne ovplyvniť jej výpoveď na základe zistených skutočností pri výkone obhliadky.⁷⁵

V súlade s § 113 ods. 2 TŘ musí zápisnica o obhliadke poskytovať úplný a verný obraz predmetu obhliadky; majú sa k nej priložiť fotografie, náčrtky a iné pomôcky (viz kapitola 4.1.). Dôraz na presnosť, dôkladnosť a úplnosť je kladený v dôsledku výkonu obhliadky ako neopakovateľného úkonu. V prípade opakovaného výkonu obhliadky dochádza spravidla k porušeniu a prekrytiu stôp, pričom zhoršené podmienky môžu viesť k spochybniteľným výsledkom a znižujú dôkaznú hodnotu stôp.⁷⁶ Príkladom je medializovaný prípad vraždy T. T. v Žiline, kde policajný orgán pri obhliadke miesta činu našiel v zásuvke na bielizeň jeden kuchynský nôž so stopami krvi, pričom údajne o pár centimetrov vedľa ležal ďalší takýto kuchynský nôž, ktorý našiel až otec obžalovanej približne týždeň po obhliadke miesta činu. Údajné pochybenie zo strany policajného orgánu a dodatočná obhliadka miesta činu do dnešného dňa vyvoláva u časti verejnosti pochybnosti a kritiku získavania dôkazov a ich následného vyhodnocovania v danom prípade.⁷⁷

2.4.1. Obhliadka miesta činu v obydlí proti vôli oprávnenej osoby

V prípade výkonu domovej prehliadky i vstupu do obydlia podľa TŘ je osoba, voči ktorej výkon smeruje, povinná tento úkon strpieť. V prípade obhliadky miesta činu v obydlí naopak zo systematického zaradenia ani zo znenia procesnej úpravy nevyplýva oprávnenie policajného orgánu vstúpiť do obydlia proti vôli oprávnenej osoby. I keď nedotknuteľnosť obydlia je v trestnom poriadku prelomená, žiaden inštitút sa netýka úkonov, ktoré súvisia s obhliadkou miesta činu. Určité riešenie by mohol poskytovať § 40 zák. o Polícii ČR, ktorý oprávňuje policajta za splnenia stanovených podmienok k vstupu do obydlia bez súhlasu užívateľa.⁷⁸ Vstup je podľa § 40 ods. 1 zák. o Polícii ČR podmienený neodkladnosťou veci a nevyhnutnosťou vstupu

---

⁷⁴ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1630. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁷⁵ Tamtiež.

⁷⁶ Tamtiež, s. 1630-1631.

⁷⁷ Údajné vražedné zbrane. In: *pravdaojudite.net* [online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.pravdaojudite.net/dajn-vraedn-zbrane> (Je vhodné upozorniť, že stránka bola vytvorená rodinnými príslušníkmi odsúdenej).

⁷⁸ CHMELÍK, Jan. Ohledání (místa činu) v kontradikci s ústavní konformitou. *Státní zastupitelství* [online]. 2015, č. 5, s. 46. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/162062/1/2?vtextu=Ohled%C3%A1n%C3%AD%20%28m%C3%ADsta%20%C4%8Dinu%29%20v%20kontradikci%20s%20%C3%BAstavn%C3%AD%20konformitou.#lema0>.

pre ochranu života alebo zdravia osôb, alebo pre odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku a bezpečnosti. Podľa § 40 ods. 2 zák. o Polícii ČR má toto oprávnenie policajt tiež v prípade dôvodného podozrenia, že sa na mieste nachádza zomrelý, v prípade prenasledovania osoby alebo v prípade vstupu do iného priestoru alebo na pozemok, ak má dôvodné podozrenie, že sa tam nachádza týrané zviera. V súlade s § 40 ods. 5 zák. o Polícii ČR je policajt povinný po vykonaní potrebných úkonov alebo iných opatrení bez zbytočného odkladu vyrozumieť užívateľa obydľia a zaistiť zabezpečenie tohto miesta pokiaľ tak nemôže učiniť užívateľ alebo iná oprávnená osoba. Pre účely výkonu obhliadky miesta činu v obydlí je relevantný len § 40 ods. 2 písm. a) zák. o Polícii ČR, t. j. dôvodné podozrenie, že sa na mieste nachádza zomrelá osoba. Tento postup však nepokrýva komplex činností, z ktorých obhliadka miesta činu pozostáva, a teda ho nie je možné univerzálne pri obhliadke použiť.⁷⁹ Podľa môjho názoru je problematické použitie tohto ustanovenia aj na časť úkonov, z ktorých obhliadka miesta činu pozostáva, nakoľko § 40 zák. o Polícii ČR upravuje výhradne vstup policajta, nie policajného orgánu. Pod pojem policajný orgán ale spadajú okrem útvarov Polície Českej republiky i ďalšie poverené orgány ozbrojených síl a bezpečnostných zborov.⁸⁰

K otázke výkonu obhliadky miesta činu v obydlí proti vôli oprávnenej osoby zaujali nižšie štátne zastupiteľstvá nejednotné názory, ktoré môžeme rozdeliť do 2 skupín:

- 1) Nakoľko obecná úprava v § 113 TŘ nevymedzuje žiadne podmienky ani žiadne obmedzenia pre výkon obhliadky, prípustný a legitímny je zásah bez ďalšieho (t. j. bez príkazu sudcu). Zaistenie stôp na mieste trestného činu musí byť uprednostnené pred domovou slobodou vzhľadom na dôležitosť verejného záujmu.
- 2) Nakoľko obecná úprava v § 113 TŘ nevymedzuje žiadne podmienky pre výkon obhliadky a neexistuje výslovné zmocnenie zákona k prelomu základných práv a slobôd, nie je možné vykonať obhliadku miesta činu v obydlí bez ďalšieho. Rozsah obhliadky je preto limitovaný nevyhnutnými úkonmi (napr. zachovanie neporušenosti stôp), zatiaľ čo ďalšie úkony obhliadky miesta činu v obydlí vyžadujú výslovný súhlas alebo príkaz sudcu.⁸¹

Najvyššie štátne zastupiteľstvo zaujalo stanovisko vychádzajúce z čl. 2 ods. 3 Ústavy ČR spoločne s čl. 2 ods. 2 Listiny, ktoré stanovia, že štátnu moc je možné uplatňovať len v prípadoch,

---

⁷⁹ CHMELÍK, Jan. Ohledání (místa činu) v kontradikci s ústavní konformitou. *Státní zastupitelství* [online]. 2015, č. 5, s. 46. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/162062/1/2?vtextu=Ohled%C3%A1n%C3%AD%20%28m%C3%ADsta%20%C4%8Dinu%29%20v%20kontradikci%20s%20%C3%BAstavn%C3%AD%20konformitou.#lema0>.

⁸⁰ Viz § 12 ods. 2 TŘ.

⁸¹ Stanovisko č. 1/2008 Sbírky výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 05.06.2008 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce možnosti policejního orgánu vstoupit do obydlí za účelem provedení ohledání místa činu.

v medziach a spôsobmi, ktoré stanoví zákon. Súčasne dbá na limity nedotknuteľnosti vlastníctva, súkromia a obydľia zakotvené v Listine. Najvyššie štátne zastupiteľstvo zároveň poukazuje na to, že TŘ ústavne zaručené základné práva a slobody svojimi ustanoveniami prelamuje, nie však v súvislosti s úkonmi tvoriacimi obhliadku miesta činu. Žiaden inštitút nedopadá výslovne ani obsahovo na úkony vykonávané v rámci obhliadky miesta činu. Obhliadku miesta činu je potrebné vnímať ako komplex rozdielnych čiastočných činností, inak by nebolo možné docieľiť praktické riešenie. Medzeru v zákone rieši Najvyššie štátne zastupiteľstvo prostredníctvom § 83c TŘ, ktorý upravuje vstup do obydľia, iných priestorov a na pozemok. Zmyslom je zabezpečiť splnenie účelu trestného konania v základnom rozsahu. Podľa Najvyššieho štátneho zastupiteľstva toto ustanovenie preto môže byť aplikované i na niektoré z postupov používaných pri obhliadke miesta činu, ktorých cieľom je zaistenie stôp trestného činu, a to v prípade, že iné ustanovenie TŘ neumožňuje pre neodkladnosť vykonať celý úkon obhliadky. Opatriť dôkazy týmto spôsobom je možné len dokým trvá nebezpečenstvo, neodkladnosť opatrení a za účelom zabezpečenia miesta či konkrétnej stopy pred jej hroziacim zničením alebo stratou. Tento postup ale nesmie obchádzať ustanovenia o domovej prehliadke. Nad rámec priameho pozorovania je preto na mieste využiť inštitút domovej prehliadky. V praxi preto orgány činné v trestnom konaní v prípade odmietnutia oprávnenej osoby strpieť obhliadku miesta činu v obydlí postupujú pri výkone obhliadky za podmienok podľa § 82 TŘ, ktorý upravuje domovú prehliadku. Pred samotnou obhliadkou policajný orgán najskôr zaistí miesto činu vrátane stôp nachádzajúcich sa na mieste činu za subsidiárneho použitia § 83c TŘ, a to tak, aby nebol zmarený účel obhliadky porušením, stratou alebo zničením stôp. Ďalšie úkony nevyhnutné k dokončeniu obhliadky miesta činu, ktoré znesú odkladu, vykoná policajný orgán za podmienok výkonu domovej prehliadky.⁸² Domnievam sa, že tento postup čiastočne prispieva k neistote rozlíšenia obhliadky miesta činu v obydlí od domovej prehliadky a stiera hranice medzi výkonom oboch úkonov.

Časť odbornosti zastáva názor, že by obhliadka miesta činu mala byť doplnená do § 85c TŘ, ktorý upravuje výkon dôkazov v byte, obydlí, iných priestoroch a na pozemku.⁸³ Podľa § 85c TŘ sa ustanovenia § 83, 83a, 84, 85, 85a a 85b použijú i vtedy, ak na miestach v týchto ustanoveniach uvedených, je potrebné vykonať rekonštrukciu, rekogníciu, previerku výpovede na mieste alebo vyšetrovací pokus, z povahy takého úkonu vyplýva, že ho nie je možné vykonať

---

⁸² Stanovisko č. 1/2008 Sbirky výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 05.06.2008 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce možnosti policejního orgánu vstoupit do obydlí za účelem provedení ohledání místa činu.

⁸³ MAREŠOVÁ, Eliška. Ohledání místa činu v kontradikci s právem na ochranu soukromí. *Trestněprávní revue* [online]. 2022, č. 3, s. 160-167 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgipxi4s7gnpxgzrgyya&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

inde a ten, u koho sa má taký úkon vykonať, k nemu nedal súhlas. Najvyššie štátne zastupiteľstvo poukázalo na to, že § 85c TŘ nie je možné rozširovať pomocou analógie, nakoľko vymenované dôkazné prostriedky taxatívne vymedzujú dôvody zásahu do ústavne zaručeného práva na ochranu súkromia.⁸⁴ Dokým tak obhliadka miesta činu nie je výslovne uvedená v danom výpočte výkonu dôkazov, nie je na mieste pri výkone obhliadky postupovať podľa § 85c TŘ. Domnievam sa, že za absenciou výkonu obhliadky miesta činu v § 85c TŘ môže stáť názor časti odbornosti, že ako neodkladný a neopakovateľný úkon by nemal vyžadovať povoloovací režim.

Chmelík považuje v prípade odmietnutia vstupu do obydľia oprávnenou osobu za najrozumnejšie vyžiadať si príkaz sudcu k výkonu obhliadky miesta činu, a to aj napriek tomu, že TŘ taký príkaz sudcu nepozná. V opačnom prípade hrozí zmarenie opatrenia potrebných dôkazov, a tak i celého účelu trestného konania.⁸⁵ Domnievam sa, že v praxi by bolo problematické postupovať týmto spôsobom. Sudcom síce náleží právo dotvárať právo, typicky formou vyplňania medzier v zákone, avšak takýto postup by podľa môjho názoru vytváral právo nové, ktorý prekračuje toto oprávnenie. Chmelík ďalej poukazuje na možnosť výkladu § 113 TŘ argumentom „*a simili*“. Obhliadka i prehliadka tela sú zaradené v hlave piatej v oddiele siedmom. Podľa § 114 ods. 1 vety prvej TŘ je každý povinný podrobiť sa prehliadke tela, ak je nevyhnutne potrebné zistiť či sú na jeho tele stopy alebo následky trestného činu. Človek je tak povinný strpieť zásah do jeho osobnej slobody. Na základe podobnosti výkladu by tak orgán činný v trestnom konaní mal postupovať obdobne pri obhliadke miesta činu v obydlí, s ktorou oprávnená osoba nesúhlasí.⁸⁶ Domnievam sa však, že prehliadka tela má bližšie k osobnej prehliadke (u ktorej zákon výslovne stanoví, že osoba je povinná úkon strpieť), ako k obhliadke miesta činu. Samotný argument zaradenia ustanovení do rovnakej hlavy a oddielu v TŘ sa mi osobne javí ako nedostačujúci. Prikláňam sa ale k názoru Chmelíka, podľa ktorého je ideálnym riešením vyriešiť medzeru v zákone zmenou TŘ. Chmelík preferuje výslovné zakotvenie zákonného zmocnenia sudcu k výkonu obhliadky i v prípadoch, kedy oprávnená osoba s obhliadkou vo svojom obydlí nesúhlasí.⁸⁷ Mám za to, že zakotvenie takéhoto inštitútu nie je nevyhnutné, dostačujúce by bolo doplnenie detailnejšej úpravy postupu pri výkone obhliadky v obydlí proti vôli oprávnenej osoby. Napriek tomu považujem prístup Najvyššieho štátneho zastupiteľstva, ktorým zjednotil výklad

---

⁸⁴ Stanovisko č. 1/2008 Sbírkky výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 05.06.2008 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce možnosti policejního orgánu vstoupit do obydlí za účelem provedení ohledání místa činu.

⁸⁵ CHMELÍK, Jan. Ohledání (místa činu) v kontradikci s ústavní konformitou. *Státní zastupitelství* [online]. 2015, č. 5, s. 46. [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/162062/1/2?vtextu=Ohled%C3%A1n%C3%AD%20%28m%C3%ADsta%20%C4%8Dinu%29%20v%20kontradikci%20s%20%C3%BAstavn%C3%AD%20konformitou.#lema0>.

⁸⁶ Tamtiež.

⁸⁷ Tamtiež.

k možnosti policajného orgánu vstúpiť do obydľia za účelom výkonu obhliadky miesta činu, za racionálne a prijateľné riešenie.

2.4.2. Obhliadka miesta činu v obydlí so súhlasom oprávnenej osoby

Čl. 12 ods. 1 veta druhá Listiny výslovne stanoví, že do obydľia nie je dovolené vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva. Argumentom „*a contrario*“ súhlas oprávnenej osoby zakladá oprávnenie do obydľia vstúpiť. Najvyšší súd zakotvil, že ak policajný orgán v prípravnom konaní obdržal súhlas užívateľov obydľia k výkonu úkonu trestného konania, ktorý spočíva v obhliadke obydľia alebo jeho časti ako miesta činu, nejedná sa o nezákonný výkon úkonu v dôsledku udeleného súhlasu v zmysle čl. 12 ods. 1 Listiny.⁸⁸

Děček má za to, že predpokladom takéhoto výkonu obhliadky miesta činu v obydlí je súhlas oprávnenej osoby, ktorá nie je osobou, proti ktorej sa vedie trestné konanie a ani tu neexistuje podozrenie, že by takou osobou mohla byť. Za účel obhliadky považuje zadokumentovať situáciu v obydlí, ktoré je miestom činu, ako aj zistiť a zaistiť dôkazné prostriedky proti cudzej alebo neznámej osobe. Naopak obhliadku miesta činu v obydlí osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie alebo existuje podozrenie, že mohla daný trestný čin spáchať, nie je možné vykonať ani so súhlasom tejto osoby. Účelom úkonu je zaistiť dôkazy proti oprávnenej osobe, ktorý by svojim obsahom odpovedal domovej prehliadke. Děček sa navyše domnieva, že by výkonom obhliadky došlo k porušeniu práva osoby na spravodlivý proces, a to v podobe nezákonného nútenia k sebaobviňovaniu. Oprávnená osoba preto nemôže udeliť súhlas s obhliadkou, pretože z hľadiska účelu sa jedná o domovú prehliadku.⁸⁹ S týmto názorom sa nestotožňujem. Mám za to, že postavenie oprávnenej osoby, ktorá udelila súhlas k výkonu obhliadky miesta činu v obydlí nehrá rolu. Účelom obhliadky je zadokumentovať situáciu na mieste činu, zistiť a zaistiť dôkazné prostriedky, nie však nutne proti cudzej alebo neznámej osobe. I v prípade, že sa jedná o osobu podozrivú zo spáchania daného trestného činu, na výkone obhliadky miesta to nič nemení. Postup zadokumentovania a zaistenia stôp bude rovnaký ako v prípade neznámeho či cudzieho páchatel'a. Samotné podozrenie zo spáchania trestného činu sa následne nemusí potvrdiť. Pokiaľ sa úkony obhliadky obmedzia na priame zmyslové pozorovanie, nevidím problém vo výkone obhliadky miesta činu v obydlí i so súhlasom osoby, ktorá je podozrivá zo spáchania daného trestného činu. Navyše, ak by osoba súhlas nemohla udeliť a bolo by potrebné získať príkaz k domovej prehliadke, celá situácia by sa mohla ľahko skomplikovať.

⁸⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.04.2020, sp. zn. 11 Tdo 1358/2019.

⁸⁹ DĚČEK, Milan. Zajišťování důkazů v soukromí osob. *Kriminalistický sborník*. 2016, č. 3, s. 60-61.

Príkladom by bola vykonaná obhliadka miesta činu v obydlí so súhlasom oprávnenej osoby, ktorá nebola podozrivá zo spáchania trestného činu (napr. osoba mala vymyslené alibi). Následne by vyšlo najavo, že páchatelom je daná oprávnená osoba. Nakoľko úkony smerovali k zaisteniu dôkazov proti oprávnenej osobe, výkon obhliadky by podľa vyššie uvedeného názoru vyžadoval príkaz k domovej prehliadke. Tým ale policajný orgán nedisponoval, pretože v dobe výkonu obhliadky neexistovalo podozrenie, že získané dôkazy usvedčia oprávnenú osobu.

2.5. Právna úprava obhliadky miesta činu v obydlí v pokyne policajného prezidenta

Stručnú úpravu obhliadky v TŘ dopĺňa úprava v záväznom pokyne policajného prezidenta č. 100/2018, o kriminalistickotechnické činnosti. Na rozdiel od TŘ obsahuje samostatnú definíciu obhliadky miesta činu. Podľa čl. 8 ods. 1 pokynu obhliadkou miesta činu policajt zodpovedný za obhliadku zisťuje a dokumentuje celkovú situáciu na mieste činu, prítomnosť alebo neprítomnosť vecí a stôp, ich vlastnosti, vzájomný vzťah a vzťah k objasňovanej trestnej veci. Stav zistený na mieste činu sa v súlade s čl. 8 ods. 2 pokynu dokumentuje tak, aby boli trvalo zachytené procesne a kriminalisticky významné súvislosti. Trvalé zachytenie je jednou z najdôležitejších činností pri výkone obhliadky, nakoľko každá chyba môže mať fatálne následky. V praxi je častou chybou napr. nezaistenie daktyloskopickéj stopy pomocou tzv. mernej fotografie⁹⁰ po zviditeľnení stopy daktyloskopickým práškom. Následné zaistenie daktyloskopickéj stopy na fóliu môže spôsobiť zníženie kvality stopy vrátane straty niektorých špecifických znakov.⁹¹

Podľa čl. 8 ods. 3 pokynu obhliadka miesta činu zahŕňa výkon prvotných a neodkladných úkonov, prípravu obhliadky, výkon vlastnej obhliadky a záverečné vyhodnotenie obhliadky. Prvotné a neodkladné úkony zaistí policajt, ktorý sa na miesto činu dostaví ako prvý. Čl. 9 ods. 2 pokynu obsahuje demonštratívny výpočet prvotných a neodkladných úkonov, kam patrí napr. prekazenie prebiehajúceho trestného jednania a zaistenie alebo zadržanie osoby pristihutej pri páchaní trestného činu, poskytnutie prvej pomoci a zabezpečenie lekárskeho ošetrovania zraneným osobám či predbežné zaistenie miesta činu, jeho vymedzenie, označenie a uzavretie. Po celý čas je vzhľadom k následnej obhliadke potrebné dbať na to, aby na mieste činu nedošlo ku zmenám a veci spoločne so stopami zostali v pôvodnej podobe. Zmeny, ku ktorým došlo pred

---

⁹⁰ Jedná sa o detailnú fotografiu, ktorá zobrazuje daktyloskopickú stopu majúcu priamy vzťah k dokumentovanému miestu činu bez nadväznosti na iné objekty. Pri jej fotografovaní sa používa mierka s centimetrovým a milimetrovým delením, ktorá je spoločne s daktyloskopickou stopou zachytená na fotografii (z toho odvodený názov merná fotografia), viz PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 487. ISBN 978-80-7380-741-2.

⁹¹ GOBY, Martin. Ohledání místa činu trojnásobné vraždy. *Kriminalistický sborník*. 2014, č. 4, s. 39.

obhliadkou, sa zaznamenávajú. Dôvodom je rozlíšenie vecí a stôp, ktoré s trestnou vecou nesúvisia. Dokumentuje sa predovšetkým pôvodná poloha vecí, s ktorými bolo manipulované, trasy príchodu a odchodu osôb, ktoré sa pohybovali na mieste činu, stopy a zmeny, ktoré vznikli pri výkone prvotných a neodkladných úkonov a pod. V rámci prípravy obhliadky miesta činu sa policajt zodpovedný za obhliadku informuje po príchode na miesto činu u policajtov, ktorí vykonali prvotné a neodkladné úkony, o situácii na mieste činu a o úkonoch a zmenách, ku ktorým došlo pred obhliadkou. Ak je to potrebné, zaistí výkon ďalších neodkladných úkonov. Následne sa spolu s kriminalistickým technikom, prípadne ďalšími špecialistami, orientačne vizuálne zoznami so situáciou, ideálne bez priameho vstupu na miesto činu. Po vyhodnotení situácie stanoví postup obhliadky a podľa okolností zostaví jej plán. V rámci výkonu vlastnej obhliadky miesta činu policajt zodpovedný za obhliadku poverí špecialistov k obstaraniu dokumentácie, vyhľadaniu a zaisteniu stôp, prípadne k ďalším činnostiam. Vo väčšine prípadov obstaráva fotografickú dokumentáciu, prípadne i videodokumentáciu miesta činu a rozmiestnenia vecí a stôp na mieste činu, vyhľadávanie a zaisťovanie vecí a stôp kriminalistický technik. V súlade s čl. 15 ods. 2 pokynu sa k obhliadke podľa možností priberie nezúčastnená dôveryhodná osoba, ktorá nebola účastníkom alebo svedkom objasňovanej trestnej veci.⁹² Výkon úkonov v ich časovom slede a nález jednotlivých vecí a stôp na mieste činu vrátane ich popisu a zamerania sa zaznamenáva do zápisnice o obhliadke, náčrtku alebo do poznámok, prípadne sa využije záznamové zariadenie k následnému vyhotoveniu zápisnice. Obhliadka sa spravidla vykonáva v smere predpokladaného pohybu páchatel'a. V miestnosti sa väčšinou využíva tzv. koncentrický spôsob obhliadky – začína sa u vchodu do miestnosti a postupuje sa popri stenách späť ku vchodu, prípadne sa začína od miesta, kde páchatel' zrejme vošiel do miestnosti a postupuje sa k miestu, odkiaľ zrejme odišiel. Podľa teórie sa pri koncentrickom spôsobe postupuje vždy v smere hodinových ručičiek (zl'ava doprava).⁹³ Domnievam sa, že v praxi bude závisieť smer postupu na konkrétnej situácii a mieste, logicky preto nie je nutné postupovať vždy v smere hodinových ručičiek. Určitou pomôckou môže byť spôsob otvárania dverí – pokiaľ sa krídlo dverí otvára z pravej strany doľava, je logické postupovať pri obhliadke v rovnakom smere. Pri vstupe do miestnosti sa prezrú dvere a podlaha z dôvodu zaistenia vecí a stôp, ktoré by mohli byť ďalším postupom v miestnosti poškodené. Veci a stopy nájdené pri obhliadke sa ihneď po ich nájdení vzostupne čísľujú a dokumentujú. Pri čísľovaní sa dbá na to, aby miesto činu zostalo prehľadné. Pri zaisťovaní vecí a stôp sa policajti

---

⁹² Účasť nezúčastnenej osoby nie je pri obhliadke miesta činu obligatórne stanovená. Jej pribranie závisí od konkrétnej situácie a okolnostiach, ako aj uvážení orgánu vykonávajúceho obhliadku, viz PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 518. ISBN 978-80-7380-741-2.

⁹³ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, s. 271. ISBN 80-7317-036-1.

zbytočne ničoho nedotýkajú a postupujú s maximálnou opatrnosťou. Cieľom je zabrániť znehodnoteniu ďalších vecí a stôp. Na mieste činu je potrebné sa chovať tak, aby nevznikali ďalšie stopy, t. j. prichádza a odchádza sa len po určenej trase, na mieste činu sa nič neodhadzuje, neodkladá, nekonzumuje ani nefajčí. Pri obhliadke sa používajú vhodné ochranné pomôcky a prostriedky. Po obhliadke policajt zodpovedný za obhliadku vykoná kontrolu úplnosti obhliadky, zhrnutie výsledkov a kontrolu úplnosti podkladových materiálov k vyhotoveniu dokumentácie o obhliadke, ich prípadné doplnenie a obhliadku ukončí.

2.6. Právna úprava obhliadky v návrhu nového trestného poriadku

V návrhu nového trestného poriadku je úprava obhliadky zaradená spoločne s vecou a listinou pod diel siedmy v hlave štvrtej nadpísanej ako dokazovanie v prvej časti upravujúcej obecné ustanovenia. Na rozdiel od aktuálnej úpravy v TŘ návrh novej právnej úpravy výslovne zakotvuje výkon obhliadky v obydlí proti vôli oprávnenej osoby.

Nepatrnú zmenu obsahuje už § e43 ods. 1 veta druhá NTŘ, ktorý pôvodné znenie „K obhliadke sa spravidla priberie znalec“ nahradzuje znením „K obhliadke je možné pribrať znalca.“ Domnievam sa, že táto zmena reaguje na aktuálnu prax výkonu obhliadky, kedy (minimálne u menej závažných trestných činoch) prítomnosť znalca spravidla absentuje.

Obdobne ako pri úprave domovej prehliadky aj v prípade obhliadky počítá návrh novej úpravy s elektronickými dátami. Podľa § e43 ods. 2 NTŘ pokiaľ orgány činné v trestnom konaní získali prístup k elektronickým dátam alebo k ich nosiču spôsobom predpokladaným trestnoprocesným zákonom, je možné vykonať obhliadku takých elektronických dát alebo ich nosiču. Na výkone obhliadky v súlade so zákonom bude závisieť následná použiteľnosť výsledkov obhliadky ako dôkazný prostriedok v trestnom konaní. Dôležitosť správne vykonanej obhliadky o to viac podčiarkuje virtuálne prostredie, v rámci ktorého podliehajú elektronické dáta veľmi rýchlo zmenám.⁹⁴

Mám za to, že najdôležitejšiu a pomerne významnú zmenu zakotvuje § e43 ods. 3 NTŘ. Ten stanoví, že ak má byť obhliadka vykonaná v obydlí, iných priestoroch alebo na pozemku, ktoré nie sú verejne prístupné, nie sú dané dôvody pre vstup do obydlija, iných priestorov alebo na pozemok podľa § s34 (aktuálne § 83c TŘ) a ten, u koho sa má obhliadka vykonať, nedal ku vstupu do obydlija, iných priestorov alebo na pozemok za týmto účelom súhlas, vykoná sa

---

⁹⁴ HLAVÁČOVÁ, Kateřina, CHORVÁT, Oliver. Prístup orgánů činných v trestním řízení k datům uloženým v cloudu. *Revue pro právo a technologie* [online]. 2016, č. 14, s. 3-24 [cit. 2024-02-16]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgzpxe4dul4ytix3tl4zq&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

po predchádzajúcom súhlase sudcu pre prípravné konanie a v konaní pred súdom predsedu senátu; v neodkladných prípadoch tak môže namiesto príslušného predsedu senátu alebo sudcu urobiť predseda senátu alebo sudca súdu, v ktorého obvode má byť obhliadka vykonaná. Obhliadku v iných priestoroch alebo na pozemku je možné vykonať bez predchádzajúceho súhlasu sudcu tiež v prípade, že súhlasu nie je možné predom dosiahnuť a vec neznesie odkladu. Policajný orgán je však povinný si bezodkladne dodatočne taký súhlas vyžiadať; v prípravnom konaní tak činí prostredníctvom štátneho zástupcu. Pokiaľ príslušný sudca dodatočne súhlas neudelí, nie je možné výsledok obhliadky použiť v ďalšom konaní k získaniu dôkazu. Toto doplnenie oproti súčasnej úprave v TŘ hodnotím pozitívne, nakoľko posilňuje právnu istotu a zakotvuje súdnu kontrolu do zásahu domovej slobody, ako aj vlastníctva a súkromia. Napriek tomu nevidím potrebu podmieniť výkon obhliadky proti vôli oprávnenej osoby mimo iné i absenciou dôvodu pre vstup do obydľia, iných priestorov a na pozemok podľa § 83c TŘ. V prípadoch, kedy je policajný orgán oprávnený ku vstupu podľa § 83c TŘ, nesmie vykonať žiadne iné úkony než také, ktoré slúžia k odstráneniu naliehavého nebezpečenstva alebo k predvedeniu osoby. To znamená, že nemôže vykonať ani obhliadku ako takú, pretože tá je tvorená komplexom činností a nie všetky z nich spĺňajú danú podmienku. Zároveň ale v takom prípade nie je možné použiť § e43 ods. 3 NTR, pretože jednou z podmienok je absencia dôvodu pre vstup do obydľia, iných priestorov alebo na pozemok podľa § 83c TŘ. Navrhovaná právna úprava tak nerieši situáciu, kedy sú splnené podmienky pre vstup do obydľia (či iných priestorov alebo na pozemok) podľa § 83c TŘ, avšak oprávnená osoba neudelí súhlas so vstupom do obydľia (či iných priestorov alebo na pozemok) za účelom obhliadky. Opäť tak vzniká medzera v zákone, ktorú bude nutné vyplniť. Na zamyslenie je tiež rozšírenie možnosti získania bezodkladného dodatočného súhlasu nielen v prípade výkonu obhliadky v iných priestoroch alebo na pozemku, ale tiež v prípade obydľia. Vyššiu časovú náročnosť získania súhlasu je nutné pomeriavať s dôležitosťou časového kritéria pre výkon obhliadky v obydľi.

3. Výkon domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Výkon domovej prehliadky aj obhliadky miesta činu v obydlí je veľmi špecifický a náročný proces, a to ako z hľadiska potreby rozsiahlej prípravy, tak i z hľadiska vlastného výkonu. Zatiaľ čo TRŽ zakotvuje právny rámec oboch inštitútov, kriminalistická veda upravuje ich výkon, postupy a zásady. Každý z inštitútov má svoje špecifické zásady a postupy, ktoré sa ale v mnohom navzájom obsahovo prekrývajú. V dôsledku toho je často problematické vymedziť v praxi hranicu, kde sa ešte jedná o výkon obhliadky miesta činu v obydlí a kde o výkon domovej prehliadky. Základné rozlišujúce kritériá zakotvila až judikatúra Ústavného súdu, ktorá rovnako upozorňuje na potrebu detailnejšej zákonnej úpravy obhliadky vykonávanej v obydlí.

3.1. Zásady domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

V kriminalistickej praxi nájdeme tzv. obecné zásady, ktoré sa uplatňujú v rámci všetkých postupov. Obsah týchto zásad je čiastočne obsiahnutý i v zásadách špecifických, ktoré sa naopak uplatňujú pri výkone jednotlivých konkrétnych úkonov. Medzi obecné zásady patrí napr. zásada aktívnosti, rýchlosti, objektívnosti a úplnosti.⁹⁵ Domnievam sa, že tieto zásady nie je potrebné rozvíjať bližšie, nakoľko ich význam je očividný. Všetky vymenované obecné zásady sa uplatnia ako pri výkone domovej prehliadky, tak pri obhliadke miesta činu v obydlí. Špecifické zásady typické pre oba úkony sú konkretizované v nasledujúcich bodoch.

3.1.1. Zásady domovej prehliadky

Medzi taktické zásady výkonu domovej prehliadky patrí prekvapivosť, systematickosť, dôslednosť, pozorovanie osoby, u ktorej sa prehliadka koná, ostražitosť a utajenosť.⁹⁶

Prekvapivosť spočíva vo výkone domovej prehliadky v čase, kedy osoba, u ktorej má byť prehliadka vykonaná, tento úkon neočakáva a nemôže sa naň pripraviť. Cieľom je zabrániť zničeniu vecí a stôp alebo premiestneniu hľadaných vecí. Táto zásada sa čiastočne odráža i v dôslednom utajení rozhodnutia o výkone prehliadky spoločne s utajeným a rýchlym zaistením miesta výkonu prehliadky.⁹⁷

Podstatou systematickosti je zvoliť vhodný postup výkonu prehliadky. Správna organizácia vedúcim prehliadky zabráni chaotickosti a zaistí, aby sa v rámci výkonu prehliadky nič

---

⁹⁵ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetrování*. 2. rozšírené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 50-51. ISBN 978-80-7380-859-4.

⁹⁶ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 369-371 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

⁹⁷ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 290. ISBN 978-80-7418-259-4.

neprehliadlo. V členitých objektoch, typicky rodinný dom, sa spravidla používa tzv. rajónový postup prehliadky. Objekt sa rozdelí na menšie plochy (tzv. rajóny), kde je prehliadka vykonávaná postupne, prípadne súčasne niekoľkými skupinami. V jednotlivých miestnostiach sa postupuje väčšinou koncentricky ako pri obhliadke miesta činu v miestnosti (viz kapitola 2.5.), a to od prehliadky stien a vecí podľa stien ku stredu miestnosti.⁹⁸

So zásadou systematickosti súvisí i zásada dôslednosti, ktorá kladie dôraz na detailný výkon prehliadky v celom objekte obydla.⁹⁹ Často zanedbané spravidla bývajú miesta, ktoré nie sú na prehládavanie príjemné či ich prehliadka vyžaduje prekonanie etických alebo psychických zábran (napr. skládka odpadu, septik, detská postieľka, v ktorej leží dieťa, protézy a pod.).¹⁰⁰

Taktickú funkciu plní pozorovanie osoby, u ktorej sa koná domová prehliadka. Sledovanie reakcií a chovania osoby v dôsledku nárastu psychického napätia môže napomôcť osobám vykonávajúcim prehliadku odhaliť významné skutočnosti dôležité pre trestné konanie. Pokiaľ preverované miesto spôsobuje u osoby viditeľné emocionálne napätie, veľmi pravdepodobne sa tam môže nachádzať hľadaná vec.¹⁰¹ Naopak pokiaľ skleslá a vystrašená osoba zrazu pookreje, je pravdepodobné, že miesto s hľadanými predmetmi bolo prejdené bez jeho odhalenia. Taktiku môže predstavovať i prítomnosť len jedného zo spolupáchateľov trestnej činnosti, ktorí sú zároveň životnými partnermi. Spravidla osoba, ktorá má chudobnejšiu trestnú minulosť alebo ktorá je viac výrečná, môže poskytnúť oveľa viac informácií o trestnej činnosti. Obdobne môžu zohrať dôležitú rolu i deti, ktoré sú v určitom veku väčšinou pravdovravné.¹⁰²

Zároveň je nutné pri prehliadke dodržiavať ostražitosť, a to ako v súvislosti s nerušeným priebehom prehliadky, tak i v záujme bezpečnosti osôb. Behom prehliadky sa preto odporúča odmietnuť zo strany orgánu vykonávajúceho prehliadku akékoľvek občerstvenie. V minulosti boli niekoľkokrát policajtom podané do kávy hypnotiká a ďalšie preparáty, ktoré v dôsledku absencie zakalenia obsahu nebolo možné rozpoznať. Obdobne môže na prvý pohľad vyzeráť rovnako ako panák alkoholu acetón, hydroxid sodný (tzv. lúh) či kyselina. Ich účinky sú ale značne odlišné.¹⁰³

Významnú rolu hrá i zásada utajenosti, ktorú je nutné dodržiavať ako pri samotnom výkone prehliadky, tak i počas jej prípravy, aby nedošlo k zmareniu jej účelu.¹⁰⁴ Nepripustné je tiež

---

⁹⁸ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, s. 271-272. ISBN 80-7317-036-1.

⁹⁹ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 128. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹⁰⁰ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 290-291. ISBN 978-80-7418-259-4.

¹⁰¹ Tamtiež, s. 291.

¹⁰² NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, s. 273. ISBN 80-7317-036-1.

¹⁰³ Tamtiež, s. 272-273.

¹⁰⁴ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 369-371 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

zverejňovanie informácií o výsledkoch prehliadky.¹⁰⁵ Utajené by rovnako mali zostať nájdené chýlostivé veci a predmety, ktoré nesúvisia s vyšetrovanou trestnou činnosťou (napr. fotografie, osobné dopisy, predmety, ktoré naznačujú odchýlne sexuálne zameranie, nevera a pod.).¹⁰⁶

3.1.2. Zásady obhliadky miesta činu v obydli

Špecifickými zásadami obhliadky, a to nie len v prípade miesta činu v obydli, sú:

- 1) Zásada vedenia obhliadky jediným zodpovedným vedúcim. Výkon obhliadky je tímovou prácou, ktorá vyžaduje organizáciu. Tú zabezpečuje vedúci obhliadky, ktorý svojimi pokynmi sleduje účel obhliadky a súčasne rešpektuje odbornosť a procesnú samostatnosť členov tímu. Okrem koordinácie a kontroly výkonu obhliadky nesie zodpovednosť za celý priebeh a výsledky obhliadky.¹⁰⁷ Vedúcim obhliadky je spravidla vedúci výjazdovej skupiny, avšak ten môže za vedúceho obhliadky určiť i inú osobu.¹⁰⁸
- 2) Zásada neodkladnosti obhliadky. Stopy na mieste činu podliehajú zmenám v dôsledku prostredia, prirodzených reakcií, ale tiež snahy páchatel'a stopy úmyselne odstrániť alebo vytvoriť falošné stopy. Výsledkom jednotlivých zmien je strata informačnej a dôkaznej hodnoty.¹⁰⁹ Z tohto dôvodu by mala byť obhliadka vykonaná čo najskôr, t. j. bezprostredne po získaní informácie o udalosti, ktorú je potrebné preveriť.¹¹⁰
- 3) Zásada neopakovateľnosti obhliadky. Opakovaný výkon obhliadky za rovnakých podmienok nie je možný. V prípade opakovanej obhliadky je situácia iná (dochádza k zániku stôp a naopak vznikajú stopy nové), čím klesá jej dôkazná hodnota. Súčasne vzbudzuje pochybnosti a svedčí o nedôslednosti predchádzajúcej obhliadky. Opakovaný výkon obhliadky je nutné odlišovať od prerušenia obhliadky z objektívnych dôvodov a následného pokračovania v obhliadke, napr. pre nízku viditeľnosť.¹¹¹ V takom prípade je potrebné pri obhliadke miesta činu v obydli zaistiť a zapečatiť vchodové dvere a okná. Miesto činu v širšom zmysle je ohraničené páskou s nápisom „POLICIE VSTUP ZAKÁZÁN“ a je nepretržite strážené,

¹⁰⁵ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 128. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹⁰⁶ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, s. 273-274. ISBN 80-7317-036-1.

¹⁰⁷ JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, s. 368-370. ISBN 978-80-7502-287-5.

¹⁰⁸ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 50. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹⁰⁹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, s. 368-370. ISBN 978-80-7502-287-5.

¹¹⁰ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 50. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹¹¹ JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, s. 368-370. ISBN 978-80-7502-287-5.

spravidla príslušníkmi obvodného oddelenia polície. Pri pokračovaní vo výkone obhliadky sa skontroluje pečať, ktorá musí byť nepoškodená. Stav pečate sa zadokumentuje fotograficky, prípadne i na videozáznam.¹¹²

- 4) Zásada nezastupiteľnosti obhliadky. Táto zásada zdôrazňuje nenahraditeľnosť obhliadky oproti získaniu a výkonu iných dôkazov. Miesto činu umožňuje orgánom činným v trestnom konaní získať bezprostredné informácie, zatiaľ čo iné dôkazy poskytujú len sprostredkované informácie, ktoré môžu skresľovať situáciu nepresnými informáciami (napr. výsluch svedka).¹¹³

3.2. Subjekty vykonávajúce domovú prehliadku a obhliadku miesta činu v obydlí

Počet subjektov podieľajúcich sa na výkone domovej prehliadky sa určí v dôsledku analýzy získaných informácií a vyhodnotenia výsledkov doposiaľ vykonaných činností. Medzi základné faktory patrí charakter prehladávaných objektov, ich počet, predpokladaný počet osôb, ktoré sa v objekte budú nachádzať, ich charakterové vlastnosti, zvláštnosť prostredia či členitosť terénu.¹¹⁴ Spravidla vykonávajú domovú prehliadku príslušníci SKPV a kriminalistický technik, k asistencii ale môžu byť prizvaní i príslušníci špeciálnej poriadkovej jednotky či zásahová jednotka (napr. za účelom stráženia objektu, nájdených a zaistených vecí či osôb vrátane ich zadržania). V závažných a skutkovo zložitých prípadoch je vhodné využiť i odbornú pomoc konzultanta v súlade s § 157 ods. 3 TŘ, ktorý napomáha pri orientácii v odbornej problematike konkrétnej trestnej veci.¹¹⁵ Za chod prehliadky zodpovedá vedúci prehliadky. Každého účastníka je potrebné oboznámiť s úlohami, ktoré bude pri vykonávaní prehliadky plniť. V prípade väčšieho počtu prehliadok sa odporúča určiť vedúceho každej skupiny, ktorý bude mať na starosti koordináciu a vzájomnú komunikáciu.¹¹⁶ V opačnom prípade môže dôjsť k chybám, ktorým by sa zaistením správnej koordinácie dalo predísť. Príkladom je výkon domových prehliadok týkajúcich sa nelegálneho dovozu exotického vtáctva, v rámci ktorých bola podcenená koordinácia a overovanie údajov. V rámci domovej prehliadky u Jiřího M. bol predložený exemplár papagája

---

¹¹² GOBY, Martin. Ohledání místa činu trojnásobné vraždy. *Kriminalistický sborník*. 2014, č. 4, s. 35.

¹¹³ JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, s. 368-370. ISBN 978-80-7502-287-5.

¹¹⁴ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 292-293. ISBN 978-80-7418-259-4.

¹¹⁵ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1921. ISBN 978-80-7400-465-0.

¹¹⁶ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 292-293. ISBN 978-80-7418-259-4.

spoločne s registračným listom, ktorý odkazoval na výnimku zo zákazu z obchodných činností,¹¹⁷ ktorá sa mala nachádzať v obydlí Jiřího K. Súčasne bol v rámci domovej prehliadky u Jiřího K. predložený ďalší exemplár papagája s rovnakým číslom s danou výnimkou zo zákazu z obchodných činností. Chýbajúci registračný list Jiří K. odôvodnil tým, že mu Jiří M. zabudol registračný list odovzdať. Rozdvojenie papagájov si v danom okamihu nikto nevšimol a táto skutočnosť bola zistená dodatočne až pri vyhodnotení zápisníc o domových prehliadkach. V tej dobe už sporné exempláre nebolo možné zaistiť, nakoľko obaja chovatelia údajne exempláre zlikvidovali v dôsledku ich úhynu.¹¹⁸

Počet subjektov podieľajúcich sa na výkone obhliadky závisí od druhu, obsahu a rozsahu udalosti, v rámci ktorej je obhliadka vykonávaná. Vykonať obhliadku je oprávnený ktorýkoľvek orgán činný v trestnom konaní. Spravidla ale obhliadku vykonáva tzv. výjazdová skupina, ktorá môže byť zriadená trvalo (tzv. stála výjazdová skupina) alebo *ad hoc*. Trvalo sa výjazdové skupiny zriaďujú u územných odborov krajských riaditeľstiev, obvodných a mestských riaditeľstiev a SKPV krajských riaditeľstiev.¹¹⁹ Stála výjazdová skupina pozostáva obvykle z vyšetrovateľa, operatívneho pracovníka (tzv. operatívce) a kriminalistického technika. Výhodou sú predovšetkým odborné skúsenosti členov stálej výjazdovej skupiny, rýchlosť zásahu, odborný výkon technických a iných špeciálnych prací a vysoká miera koordinovanosti. Pri závažnejších udalostiach môže byť stála výjazdová skupina rozšírená o ďalších špecialistov. Okrem členov stálej výjazdovej skupiny sa tak na výkone obhliadky môže podieľať i kriminalistický znalec, psovod so služobným psom, kriminalistický IT špecialista či potápač. V prípadoch rozsiahlych priemyslových havárií či výbuchov je naopak zvykom vytvoriť samostatnú zvláštnu skupinu (výjazdovú skupinu *ad hoc*), ktorá vykoná obhliadku miesta činu.¹²⁰ Obdobne sa tiež postupuje v prípadoch na miestach, kde nie je zriadená stála výjazdová skupina.

---

¹¹⁷ Obecne platí zákaz obchodovania s exemplármi v prílohe A nariadenia Rady (ES) č. 338/97 z 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi. Za určitých okolností je možné zo zákazu z obchodných činností urobiť výnimku, ktorá je vydávaná v rámci správneho konania. Túto výnimku je možné prirovnať k „občianskemu preukazu“ pre predmetný exemplár, v tomto prípade pre exemplár príslušného papagája, viz OKÉNKA, Stanislav, BUDIŠ, Antonín. Nelegální dovoz exotického ptactva do ČR. *Kriminalistický sborník*. 2017, č. 4, s. 18-28.

¹¹⁸ OKÉNKA, Stanislav, BUDIŠ, Antonín. Nelegální dovoz exotického ptactva do ČR. *Kriminalistický sborník*. 2017, č. 4, s. 18-28.

¹¹⁹ Čl. 17 ods. 1 pokynu policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení.

¹²⁰ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 284-286. ISBN 978-80-7418-259-4.

3.3. Postup pri výkone domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Výkon domovej prehliadky i obhliadky miesta činu v obydlí rozdeľujeme do niekoľkých štádií, ktoré zaisťujú prehľadnosť a taktiku postupu pri výkone oboch úkonov. Vzhľadom k podobnosti a spoločným rysom oboch inštitútov sa časť obsahu jednotlivých štádií navzájom prekrýva. Rozdiel medzi oboma úkonmi sa čiastočne prejavuje v rozdielnom charaktere oboch úkonov. U obhliadky miesta činu totiž orgán vykonávajúci obhliadku nevie predom, čo bude možné na mieste činu hľadať, vždy ide len o úsudok a domnienky zovšeobecnené podľa predchádzajúcich prípadov. Naopak u domovej prehliadky pozná orgán vykonávajúci prehliadku presný okruh predmetov, ktoré má hľadať.¹²¹ Od toho sa čiastočne odvíja i postup pri výkone jednotlivých úkonov.

3.3.1. Postup pri výkone domovej prehliadky

Výkon domovej prehliadky sa spravidla rozdeľuje do 4 nasledujúcich štádií:

- 1) Prípravné štádium. V rámci prípravného štádia dochádza v niektorých prípadoch k dlhodobému pozorovaniu či stráženiu objektu pred výkonom prehliadky. Cieľom je zistiť pohyb osôb v objekte, pozorovanie ich činností, zabrániť vstupu do objektu nežiadúcim osobám pred výkonom prehliadky, zabrániť presunu hľadaných vecí a pod.¹²² Počas prípravného štádia sa predom zaistí prítomnosť nezúčastnenej osoby, ktorá sa náležite poučí. Predom sa tiež stanoví a zaistí určený režim výkonu domovej prehliadky. Súčasťou prípravného štádia je i vstup do obydlia, ktorému predchádza koordinovaný presun zúčastnených subjektov na miesto prehliadky. Po vstupe do obydlia nasleduje zoznámenie osoby, u ktorej sa prehliadka koná, s výkonom prehliadky a predanie príkazu k výkonu prehliadky. Pokiaľ vec znesie odkladu a výsluch je možné vykonať, osoba sa vypočuje. Súčasne sa zistí totožnosť ďalších osôb prítomných v obydlí, ktoré sa následne vykážu alebo sústredia do určitého priestoru. Policajný orgán poučí osoby o ich právach a spôsobe chovania po dobu výkonu prehliadky.¹²³
- 2) Prehľadné štádium. Vykoná sa orientačná prehliadka obydlia za účelom korekcie plánu prehliadky a upresnenia úloh pre jednotlivých pracovníkov.¹²⁴ V prípade zistenia nových skutočností vedúci prehliadky prehodnotí postup a informuje zainteresované osoby. Za účelom

---

¹²¹ HEŘMÁNEK, Josef. *Ohledání místa činu*. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1973, s. 48.

¹²² SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 294. ISBN 978-80-7418-259-4.

¹²³ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 371-372 [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹²⁴ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 131. ISBN 978-80-7380-859-4.

bezpečnosti sa tiež odporúča vyzvať domáce osoby, v prípade, že sú vedené v evidencii držiteľov zbraní, aby všetky legálne držané zbrane vydali do dočasnej úschovy.¹²⁵

- 3) Detailné štádium. Toto štádium spočíva v podrobnej detailnej prehliadke, v rámci ktorej sa identifikujú nájdené veci, osoby alebo zvieratá a vykoná sa obhliadka odhalených skrýš. Nájdené stopy sa zaistia a zadokumentujú spoločne s miestom ich nálezu.¹²⁶ Zvýšená pozornosť by sa mala venovať predovšetkým jednotnosti materiálu (napr. omietky vnútorných a vonkajších stien), rozmerom miestností, pôdnym priestorom, vetracím otvorom, šachtám, nábytku, šatstvu, odpadkovým košom, komínom a pod. Rozdiely medzi faktickým stavom a technickou dokumentáciou môžu napr. napomôcť odhaliť vybudovanú dvojitú stenu či dutý priestor. Naopak odhalenie úkrytov hľadaných predmetov v podobe miest bez špeciálnych úprav (napr. skrine, vázy a pod.) spravidla nevyžaduje technické znalosti, ale prax a logické myslenie, vrátane schopnosti vcítiť sa do myslenia podozrivej osoby.¹²⁷
- 4) Záverečné štádium. V závere prehliadky sa skontroluje objekt za účelom kontroly preverenia objektu ako celku a zistenia škôd na majetku. Objekt sa uvedie do pôvodného stavu, prípadné škody na majetku sa zadokumentujú. Overí sa dokumentácia o priebehu a výsledkoch prehliadky a kópia zápisnice o výkone domovej prehliadky (prípadne písomné potvrdenie o výsledkoch prehliadky a o prevzatí vydaných alebo odňatých vecí) sa predá osobe, u ktorej sa prehliadka konala.¹²⁸

3.3.2. Postup pri výkone obhliadky miesta činu v obydľí

Vlastnému výkonu obhliadky miesta činu predchádza bezprostredná príprava, ktorú môžeme rozdeliť na organizačne taktické a technické opatrenia pred výjazdom na miesto činu a na organizačne taktické a technické opatrenia po príchode na miesto činu. Pred výjazdom na miesto činu sa rozhoduje o samotnom výjazde a výkone obhliadky na základe poskytnutých informácií, zaistí sa prítomnosť a preprava vhodných špecialistov, technických prostriedkov (napr. špeciálne technické prostriedky, ktoré nie sú bežnou súčasťou vybavenia stálej výjazdovej skupiny) a stanoví sa spôsob komunikácie s vysielacím centrom vzhľadom na miestne, geografické a iné podmienky. Po príchode na miesto činu sa učinia ďalšie potrebné opatrenia k zaisteniu miesta činu, zhromaždia sa predbežné informácie o celkovej situácii, môžu sa vykonať

---

¹²⁵ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 295. ISBN 978-80-7418-259-4.

¹²⁶ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 131. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹²⁷ SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, s. 295-296. ISBN 978-80-7418-259-4.

¹²⁸ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 373 [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

potrebné prvotné a neodkladné úkony či technické alebo technicko-organizačné opatrenia za účelom zlepšenia podmienok výkonu obhliadky (napr. zlepšenie osvetlenia). Ďalej sa priberie nezúčastnená osoba, ktorá sa náležite poučí a v závislosti na vyhodnotení situácie na mieste činu vedúcim obhliadky sa inštruuje pokyny a konkretizujú úlohy pracovníkom vykonávajúcim obhliadku.¹²⁹

Výkon vlastnej obhliadky miesta činu sa spravidla rozdeľuje do 3 nasledujúcich štádií:

- 1) Orientačná obhliadka miesta činu. Jedná sa o statickú obhliadku miesta činu za účelom získania prehľadu o mieste činu a voľby vhodného spôsobu obhliadky. Policajti (spravidla hliadka) zaisťujúci miesto činu poskytnú vedúcemu výjazdovej skupiny informácie o situácii a vykonaných opatreniach. Vedúci výjazdovej skupiny informácie overí pomocou vizuálnej prehliadky miesta činu a na základe toho určí postup pri výkone obhliadky.¹³⁰ Určia sa napr. hranice obhliadky, priorita zaisťovaných stôp či miesto pre zaistenie orientačnej fotodokumentácie.¹³¹ Štruktúra miesta musí zostať nedotknutá, t. j. ničím sa nehýbe ani nemanipuluje.¹³²
- 2) Detailná obhliadka miesta činu. Po určení rozsahu a spôsobu obhliadky nasleduje podrobná a dynamická priama obhliadka miesta činu. Vyhľadávajú a zaisťujú sa stopy, ktoré sa priebežne dokumentujú (viz kapitola 3.4.). Obhliadke podlieha všetko na mieste činu, všetko sa popisuje vo vzájomných súvislostiach a úkony musia na seba vzájomne nadväzovať.¹³³
- 3) Záverečná obhliadka miesta činu. Na záver sa skontroluje úplnosť výkonu obhliadky a vyhodnotia sa postupy a výsledky obhliadky. Dokončuje sa dokumentácia priebehu obhliadky vrátane jej výsledkov. Odoberá sa tiež porovnávací materiál (napr. daktyloskopické otlaky) a balia sa stopy, ktoré sa súčasne pripravujú na odoslanie, prípadne sa zaisťuje odvoz mŕtvol na súdne lekárstvo. Zaisťujú sa tiež majetok poškodených a obydlie proti vniknutiu nepovolaných osôb. Zistené informácie sa predávajú policajnému orgánu za účelom ďalšieho objasňovania trestnej činnosti. Po ukončení a vyhodnotení výsledkov obhliadky môže vedúci výjazdovej skupiny rozhodnúť o zrušení vykonaných opatrení na mieste.¹³⁴

---

¹²⁹ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 52-53. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹³⁰ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 283 [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹³¹ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 53. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹³² PORADA, Viktor, POLÁK, Peter a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 223. ISBN 978-80-7380-558-6.

¹³³ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 283-285 [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹³⁴ Tamtiež, s. 286.

3.3.3. Vyhľadávanie a zaistovanie stôp

Pri vyhľadávaní a zaistovaní stôp v rámci domovej prehliadky sa postupuje rovnako ako u obhliadky miesta činu v obydlí podľa pravidiel kriminalistickej techniky. Ako prvé sa vyhľadávajú a zaistujú pachové stopy a mikrostopy. Po nich sa pokračuje s vyhľadávaním a zaistovaním stôp, ktoré ľahko podliehajú znehodnoteniu – sem patria biologické, daktyloskopické a trasologické stopy. Dôraz sa kladie jednak na bezpečnosť zasahujúcich osôb a ďalších osôb, ktoré sú pri úkone prítomné, ako aj na ochranu zaistených stôp pred ich znehodnotením či kontamináciou. Štandardne sa používajú rukavice, v niektorých prípadoch i ďalšie ochranné pomôcky, ako napr. respirátory či jednorazové ochranné obleky (napr. pri drogovej kriminalite v nelegálnych laboratóriách). Veci a stopy sa ihneď po ich nájdení vzostupne čísľujú a dokumentujú. Označujú sa číslami primeranej veľkosti tak, aby bola zaistená dobrá zreteľnosť čísla na detailných a celkových fotografiách. K číslovaniu sa používajú arabské čísla bez indexov a ďalších pridaných symbolov, ktoré sa v priebehu celého trestného konania nemenia. Kriminalistický technik zaistované stopy na mieste odфотографuje za účelom vyhotovenia následnej fotodokumentácie. Podstatnú časť fotografie by mala vyplňať dokumentovaná vec alebo stopa. V prípadoch rozsiahlych objektov sa spravidla vypracováva i topografická dokumentácia a zhotovuje sa náčrtok. Oba spôsoby dokumentácie napomáhajú prehľadnosti o členení objektu a miestach zaistenia stôp. V rámci zaistovania nájdených stôp je potrebné každú zaistovanú stopu označiť a zabaliť zvlášť.¹³⁵ Stopy sa spravidla balia do obálok, ktoré sú popísané a prelepené samolepiacim štítkom, ktorý zároveň slúži ako pečať.¹³⁶

Vyhľadávanie a zaistovanie stôp tvorí jadro domovej prehliadky i obhliadky miesta činu. Vyžaduje nie len odbornú spôsobilosť, ale aj svedomitosť, skúsenosti a predovšetkým čas. Príkladom je obhliadka miesta činu v prípade trojnásobnej vraždy v obci Mukařov z roku 2011, ktorá trvala 48 hodín. Na úkone sa podieľala stála výjazdová skupina SKPV KŘP Středočeského kraja pozostávajúca z kriminalistického technika a komisára, následne posilnená o ďalšieho kriminalistického technika, dosahový komisár SKPV, kriminalista – operatívca, vedúci pracovníci ÚO Praha-venkov Jih a SKPV KŘP Středočeského kraja. Na mieste činu bolo zaistených 213 stôp a zhotovených 616 fotografií. Videozáznam z miesta činu trval 3 hodiny a 45 minút. Okrem toho bola zhotovená dokumentácia Spheronom, ktorá pozostávala z 21 snímok. Vyšetrovateľovi trvalo vypracovať zápisnicu o obhliadke spoločne s topografickou dokumentáciou, ktorá mala 17 častí,

---

¹³⁵ STRAUS, Jiří, KREJČÍ, Tomáš. Domovní prohlídka jako kriminalistická metoda v rámci vyšetřování drogové trestné činnosti /část první/. *Drugs & Forensics Bulletin NPC*. Praha: Policie České republiky, Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování, 2021, č. 4, s. 25. ISSN 1211-8834.

¹³⁶ GOBY, Martin. Ohledání místa činu trojnásobné vraždy. *Kriminalistický sborník*. 2014, č. 4, s. 32.

19 dní. Samotná obhliadka miesta činu a tiel na súdne-lekárskom pracovisku spoločne s vypracovanými kriminalisticko-technickými expertízami tvorí dnes polovicu spisu k prípadu.¹³⁷

3.4. Rozlíšenie výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí v judikatúre Ústavného súdu

Výslovný rozdiel medzi výkonom domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí zakotvil ako prvý Ústavný súd.¹³⁸ Ústavný súd rozhodoval vo veci ústavnej sťažnosti R. H., ktorý bol uznaný vinným zo spáchania trestných činov ohrozovania výchovy dieťaťa podľa § 201 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. a) a c) TZ, výroby a iného nakladania s detskou pornografiou podľa § 192 ods. 1 a 2 TZ, zneužitia dieťaťa k výrobe pornografie podľa § 193 ods. 1 TZ, zvädzania k pohlavnému styku podľa § 202 ods. 1 a ods. 2 písm. a) a d) TZ a pohlavného zneužitia podľa § 187 ods. 1 a 2 TZ. Sťažovateľ R. H. namietal v ústavnej sťažnosti mimo iné nesprávny postup orgánov činných v trestnom konaní pri výkone domovej prehliadky v jeho bydlisku, ktorá bola vykonaná bez príkazu sudcu k domovej prehliadke v súlade s § 83 ods. 1 TŘ a následnú nepoužitelnosť kľúčových dôkazov získaných behom prehliadky. V prejednávanej veci Ústavný súd nezistil žiadne výraznejšie procesné pochybenie orgánov činných v trestnom konaní a ústavnú sťažnosť označil za zjavne neopodstatnenú. Z tohto dôvodu bola ústavná sťažnosť odmietnutá podľa § 43 ods. 2 písm. a) zák. o Ústavní súde. Nad rámec obecných zistení Ústavný súd doplnil, že v byte obvineného sa nekonala domová prehliadka. Obvinený umožnil policajnému orgánu vstup do svojho bytu dobrovoľne a bol vstupu prítomný. Veci, ktoré mali vzťah k trestnej činnosti, obvinený sám vydal na výzvu policajného orgánu k vydaniu vecí podľa § 78 ods. 1 TŘ. Pri vydávaní vecí vykonal policajný orgán obhliadku miesta činu v obydlí (t. j. bytu obvineného) v zmysle § 113 TŘ. Od nariadenia domovej prehliadky bolo v dôsledku dobrovoľného vydania vecí obvineným upustené. Ústavný súd vo svojom uznesení konštatoval, že hranica medzi v byte vykonávanou domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu je pomerne nezreteľná. V platnej právnej úprave absentuje špecifická právna úprava, ktorá by tieto úkony od seba odlišila. Z tohto dôvodu „je nutné rozlíšenie oboch úkonov (t. j. obhliadka verus domová prehliadka) posudzovať vždy ad hoc, predovšetkým podľa cieľa, ktorý má byť úkonom dosiahnutý, a podľa povahy operácií, ktoré orgány činné v trestnom konaní v byte realizujú.“¹³⁹ Ústavný súd dovodil na základe systematického výkladu termínu „priame pozorovanie“ v prípade obhliadky miesta činu podľa § 113 ods. 1 TŘ a termínu „prehliadka“ v prípade domovej prehliadky podľa § 82 ods. 1 TŘ,

¹³⁷ GOBY, Martin. Ohledání místa činu trojnásobné vraždy. *Kriminalistický sborník*. 2014, č. 4, s. 30-37.

¹³⁸ Usnesení Ústavního soudu ze dne 05.06.2014, sp. zn. III. ÚS 376/14.

¹³⁹ Tamtiež.

že „priame pozorovanie pri obhliadke v byte sa musí obmedziť toľko na pasívne zmyslové vnímanie (najčastejšie zrakové). Pokiaľ je potrebné premiestňovať predmety v byte či s nimi inak manipulovať, odkrývať doposiaľ skryté priestory a nahliadať do nich a pod., nie je možné už toto jednanie posudzovať ako číre pozorovanie; také, svojou povahou intenzívne a invazívne operácie musia byť podrobené prísnejšiemu právnemu režimu domovej prehliadky podľa § 82 a nasl. TŘ.“¹⁴⁰ Úkony, ktoré v byte sťažovateľa vykonal policajný orgán, nemali invazívnu povahu, preto ich Ústavný súd posúdil ako obhliadku miesta činu v obydlí. *Obiter dictum* Ústavný súd zdôraznil potrebu detailnejšej a presnejšej úpravy *de lege ferenda* v prípadoch obhliadky vykonávanej v byte, ktorá by mohla zabrániť potenciálnym nejasnostiam v interpretácii a posilniť ochranu základných práv účastníkov trestného konania.

Ústavný súd mimo iné zdôraznil pri odlíšení výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí povahu úkonov. Mám za to, že povaha úkonov v rámci oboch inštitútov je najvýznamnejším kritériom, na základe ktorého je možné výkon oboch inštitútov od seba odlíšiť. Kým úkony v rámci obhliadky v obydlí by mali spočívať v samotnom pozorovaní bez ďalšej manipulácie, úkony v rámci domovej prehliadky môžu byť invazívnejšie. Hranica s domovou prehliadkou sa môže stierať pri výkone obhliadky miesta činu v obydlí proti vôli oprávnenej osoby. V takom prípade podľa súčasnej praxe budú orgány činné v trestnom konaní postupovať za podmienok výkonu domovej prehliadky (viz bod 2.4.1.). Domnievam sa, že ani vtedy by jednotlivé úkony nemali prekročiť limit pasívneho pozorovania. Nadalej je totiž účelom vykonať obhliadku miesta činu, i keď za podmienok výkonu domovej prehliadky. V praxi je napriek tomu limit výkonu obhliadky miesta činu pasívnym zmyslovým vnímaním často prekračovaný. V takom prípade je nutné úkon nadalej posudzovať ako obhliadku miesta činu, avšak prekročenie pasívneho pozorovania bude mať za následok nepoužiteľnosť takto získaných dôkazov (viz bod 3.5.2.).

3.5. Následky nezákonného výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Trestné konanie v Českej republike vychádza z formálne-materiálnej povahy dôkazu. Neúčinnosť alebo neprípustnosť dôkazu spôsobujú spravidla len tie vady úkonu, ktoré porušujú právo na spravodlivý proces. Na základe zásady voľného hodnotenia dôkazov podľa § 2 ods. 6 TŘ hodnotia orgány činné v trestnom konaní dôkazy jednak vo vzájomnej súvislosti, jednak jednotlivo. K vadám konania je preto pristupované diferencovane.¹⁴¹

¹⁴⁰ Usnesení Ústavního soudu ze dne 05.06.2014, sp. zn. III. ÚS 376/14.

¹⁴¹ Nález Ústavního soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn. I. ÚS 1677/13.

Podľa § 89 ods. 2 TŘ môže za dôkaz slúžiť všetko, čo môže prispieť k objasneniu veci. TŘ obsahuje jediné pravidlo, ktorú vylučuje použiteľnosť nezákonne získaného dôkazu.¹⁴² Týmto pravidlom je § 89 ods. 3 TŘ, podľa ktorého dôkaz získaný nezákonným donútením alebo hrozbou takého donútenia nesmie byť použitý v konaní s výnimkou prípadu, kedy sa použije ako dôkaz proti osobe, ktoré také donútenie alebo hrozby donútenia použila. Jedná sa o najzávažnejší prípad nepoužiteľnosti dôkazu v trestnom konaní, ktorého následkom je absolútna neúčinnosť.¹⁴³ Avšak, z hľadiska výkonu domovej prehliadky či obhliadky miesta činu v obydlí je toto vylučovacie pravidlo spravidla irelevantné. Ostatné procesné vady TŘ výslovne neupravuje, ich dôsledky je preto nutné odvodiť výkladom a judikatúrou.

Teória rozlišuje dve základné skupiny nepoužiteľných dôkazov – nezákonné dôkazy a neprípustné dôkazy. Nezákonné dôkazy sú dôkazy, ktoré boli získané porušením procesných pravidiel o dokazovaní v TŘ. Česká právna náuka umožňuje v trestnom konaní použiť i nezákonné dôkazy, pokiaľ porušenie predstavuje nepodstatnú vadu dokazovania.¹⁴⁴ To potvrdil i Ústavný súd, ktorý stanovil, že „*nie každá nezákonnosť znamená nespravodlivosť a neústavnosť, ale len taká, ktorá vedie za uvedených predpokladov k vine obvineného.*“¹⁴⁵ V prípade porušenia, ktoré má charakter podstatnej vady, je následkom v závislosti od závažnosti absolútna neúčinnosť dôkazu (podstatnú vadu nie je možné odstrániť) alebo relatívna neúčinnosť dôkazu (podstatnú vadu je možné odstrániť). Takouto vadou môže byť napr. obstaranie dôkazov pri výkone nezákonnej domovej prehliadky v dôsledku absencie príkazu k domovej prehliadke či dôkazy získané nad rámec úkonov, ktoré slúžia k odstráneniu naliehavého nebezpečenstva pri vstupe do obydli, iných priestorov a na pozemok podľa § 83c ods. 3 TŘ. Od nezákonného dôkazu rozlišuje teória neprípustný dôkaz, ktorým je dôkaz získaný z neprípustného prameňa či prostredníctvom neprípustného dôkazného prostriedku. Neprípustnosť spočíva predovšetkým v nemožnosti overiť výsledky postupov dostupnými vedeckými metódami (napr. tzv. detektor lži či vyšetrovacia hypnóza).¹⁴⁶

---

¹⁴² ZAORALOVÁ, Petra. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Leges, 2018, s. 33. ISBN 978-80-7502-310-0.

¹⁴³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1347. ISBN 978-80-7400-465-0.

¹⁴⁴ ZAORALOVÁ, Petra. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Leges, 2018, s. 41. ISBN 978-80-7502-310-0.

¹⁴⁵ Nález Ústavního soudu ze dne 27.05.2003, sp. zn. III. ÚS 623/2000.

¹⁴⁶ ZAORALOVÁ, Petra. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Leges, 2018, s. 41-69. ISBN 978-80-7502-310-0.

3.5.1. Doktrína plodov z otráveného stromu

Doktrína plodov z otráveného stromu má svoj pôvod v USA. Podstatou doktríny je neprípustnosť nezákonne získaných dôkazov. Vychádza z metafory plodov z otráveného stromu, ktoré sú vždy otrávené. V trestnom konaní v USA to znamená, že nie je možné pripustiť dôkazy, pokiaľ informácie o ich existencii boli získané nezákonne.¹⁴⁷ Časť krajín túto doktrínu pripúšťa, časť ju zásadne neuznáva, zatiaľ čo väčšina krajín (vrátane Českej republiky) ponecháva riešenie na úvahe sudcu, ktorý v konkrétnej veci rozhoduje.¹⁴⁸

Česká právna náuka obsahuje niekoľko názorov, ako k doktríne plodov z otráveného stromu pristupovať. Prvý prístup aplikuje tzv. test konfliktu záujmov. Účinnosť odvodených dôkazov posudzuje v každom prípade zvlášť v závislosti od toho či je potrebné uprednostniť záujem na zaistení ochrany základných ľudských práv a slobôd alebo je na mieste dať prednosť verejnému záujmu na odhalení trestnej činnosti vrátane potrestania páchatel'a. Medzi základné faktory patrí povaha a závažnosť trestnej činnosti, povaha porušeného práva nezákonným postupom a stupeň narušenia. Prevláda názor, že dôkaz, ktorý je odvodený od neúčinného dôkazu, by mal byť u závažnej trestnej činnosti pripustený, zatiaľ čo u menej závažnej trestnej činnosti by mal byť neúčinný.¹⁴⁹ Druhý prístup pripúšťa plnú účinnosť odvodeného dôkazu za podmienky, že vinu obvineného je možné preukázať bez ohľadu na odvodený dôkaz. V takom prípade je obsah dôkazu zákonný a nezákonné je len samotné zistenie existencie dôkazu. Tento prístup je časťou odbornosti kritizovaný, nakoľko podporuje orgány činné v trestnom konaní v získavaní dôkazov nezákonnými metódami.¹⁵⁰ Tretí prístup pracuje s neúčinnosťou odvodených dôkazov. Argumentuje ústavnosťou trestného konania, z ktorej plynie povinnosť súdov pri zistení nezákonnosti obnoviť stav pred vznikom neúčinného dôkazu. Pripustenie využitia informácie z neúčinného dôkazu by takúto obnovu znemožňovalo.¹⁵¹

Ústavný súd zastáva k doktríne plodov z otráveného stromu zdržanlivý prístup. Má za to, že pri opatrovaní dôkazov nespôsobuje akékoľvek pochybenie automaticky nepoužiteľnosť dôkazu. Potrebné je posúdiť intenzitu daného pochybenia a či takého pochybenie bolo spôsobilé chovanie dotknutej osoby a proces výkonu dôkazov ovplyvniť. Ústavný súd súčasne odmieta

---

¹⁴⁷ HERCZEG, Jiří. Plody z otráveného stromu a ústavněprávní limity získávání informací v trestním řízení. *Trestněprávní revue* [online]. 2009, č. 3, s. 65-70 [cit. 2024-02-23]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembqhfpxi4s7gnpxgxzwgu&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

¹⁴⁸ ZAORALOVÁ, Petra. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Leges, 2018, s. 98. ISBN 978-80-7502-310-0.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ Tamtéž, s. 99.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 99-100.

záver, že výskyt nezákonného dôkazu spôsobuje nepoužiteľnosť všetkých dôkazov opatrených v danom konaní. „*Nepoužiteľnosť sa môže týkať len tých dôkazov, ktoré sú od nezákonného dôkazu kauzálné odvodené.*“¹⁵² Samotné nezákonné či protiústavné získanie dôkazu v trestnom konaní znamená, že v danom konaní je konkrétny chybné vykonaný dôkaz nepoužiteľný a pri dokazovaní viny sa k nemu neprihliadne. Pokiaľ je ale vina páchatel'a preukázaná inými dôkazmi, ktoré nemajú pôvod v nezákonnom postupe, odsudzujúci rozsudok je možné oprieť o tieto dôkazy.¹⁵³ Na judikatúru Ústavného súdu nadviazal i Najvyšší súd, ktorý konštatoval, že český trestný proces doktrínu plodov z otráveného stromu neprevzal. Poukazuje zároveň na absenciu ustanovenia v TŘ v rámci dokazovania, ktoré by stanovilo absolútnu neúčinnosť v dôsledku chybného postupu orgánov činných v trestnom konaní.¹⁵⁴ Súčasne Najvyšší súd nevyklučuje, že v niektorých prípadoch môže viesť hodnotenie zákonnosti dôkazov k rovnakým záverom ako sama doktrína. Na rozdiel od doktríny je ale podstatné „*prístupovať k hodnoteniu zákonnosti dôkazov vždy diferencovane s ohľadom na konkrétnu povahu a závažnosť vady, ktorá nastala v procese dokazovania a nečiniť paušálne závery, že celý dôkaz získaný alebo odvodený z procesne neprípustne vykonaného úkonu je otrávený.*“¹⁵⁵

3.5.2. Použiteľnosť dôkazov pri prekročení hranice výkonu obhliadky miesta činu v obydľí v judikatúre Najvyššieho súdu

Najvyšší súd rozhodoval o dovolaní obvinených Š. M. a V. V., ktorí boli uznaní vinnými zo spáchania prečinu nedovolenej výroby a iného nakladania s omamnými a psychotropnými látkami a s jedmi podľa § 283 ods. 1 TZ, zatiaľ čo obvinený V. V. bol súbežne uznaný vinným zo spáchania prečinu výroby a držania predmetu k nedovolenej výrobe omamnej a psychotropnej látky a jedu podľa § 286 ods. 1 TZ.¹⁵⁶ Oba obvinení opreli dovolanie o dovolací dôvod podľa § 265b ods. 1 písm. g) TŘ, t. j. že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení skutku alebo inom nesprávnom hmotne právnom posúdení.¹⁵⁷ Obvinený Š. M. mimo iné označil za procesne nepoužiteľné dôkazy, ktoré boli zaistené pri prehliadke hotelovej izby objednanej obvineným V. V. za účelom výroby psychotropnej látky metamfetamínu. To odôvodnil tým, že policajný orgán vykonávajúci prehliadku hotelovej izby získal príkaz sudcu k výkonu domovej prehliadky až po tom, ako prebiehala prehliadka. Rovnako obvinený V. V. namietal nezákonnosť

¹⁵² Nález Ústavního soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn. I. ÚS 1677/13.

¹⁵³ Nález Ústavního soudu ze dne 08.03.2012, sp. zn. III. ÚS 2260/10-2.

¹⁵⁴ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.05.2013, sp. zn. 6 Tdo 84/2013.

¹⁵⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 07.06.2017, sp. zn. 6 Tz 3/2017-II.

¹⁵⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.04.2020, sp. zn. 11 Tdo 1358/2019.

¹⁵⁷ Znenie § 265 ods. 1 písm. g) TŘ pred novelou vykonanou zák. č. 459/2011 Sb., ktorým se mění zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

vykonanej prehliadky hotelovej izby a argumentoval, že dôkazy získané v rámci danej prehliadky nie je možné použiť, pričom odkázal na doktrínu ovocia z otráveného stromu.

Nezákonnosť opatrených dôkazov namietali obaja obvinení už v priebehu trestného konania pred Mestským súdom v Brne. Štátny zástupca Krajského štátneho zastupiteľstva v Brne reagoval na podnet obvineného V. V. o výkone dohľadu prípisom, v ktorom uviedol, že *„prehliadka predmetnej hotelovej izby bola učinená v súlade s ustanoveniami trestného poriadku, pretože k tejto dali obvinený V. a svedok N. písomný súhlas, ktorý je možno považovať za súhlas v zmysle § 83a ods. 3 TŘ.“*¹⁵⁸ Štátny zástupca tak argumentoval ustanovením upravujúcim príkaz k prehliadke iných priestorov a pozemkov, v ktorých môže policajný orgán vykonať prehliadku tiež v prípade ak užívateľ dotknutých priestorov alebo pozemkov písomne prehlási, že s prehliadkou súhlasí, a svoje prehlásenie predá policajnému orgánu. Hotelovú izbu ale možno považovať za obydlie, nakoľko pojem obydlie je podľa konštantnej judikatúry i trestnoprávnej doktríny interpretovaný extenzívne (viz kapitola 1.2.). Ustanovenie § 83a TŘ sa preto na prehliadku v prípade hotelovej izby nevzťahuje. Naproti tomu Mestský súd v Brne dovodil, že nešlo o nezákonnú prehliadku hotelovej izby, nakoľko užívatelia písomne súhlasili s jej obhliadkou. So záverom Mestského súdu v Brne sa plne stotožnil i odvolací súd, ktorý poukázal na to, že hotelová izba predstavovala miesto činu, ktoré bolo potrebné obhliadať a zaistiť.

Najvyšší súd dospel k záveru, že samotný výkon obhliadky miesta činu nie je možné považovať za nezákonný procesný úkon policajného orgánu, nakoľko pred vstupom do obydli (resp. hotelovej izby) získal policajný orgán písomný súhlas užívateľov. Z obsahu zápisnice o obhliadke miesta činu a priloženej fotodokumentácie Najvyšší súd zistil, že policajný orgán vykonal prosté zmyslové vnímanie miesta činu, ktoré odpovedá povahe obhliadky miesta činu. Avšak, policajný orgán ďalej pri obhliadke miesta činu manipuloval s niektorými predmetmi, napr. vytiahol z tašky nepoužité injekčné striekačky či mobilný telefón, a zaistil vecné stopy, ktoré neboli dobrovoľne vydané, a to ako spoluobvinenými, tak ani svedkom. Zaistenie dôkazov, ktoré prebiehalo takto invazívnym spôsobom, označil Najvyšší súd za nezákonné, pretože jednotlivé úkony odpovedali svojou povahou domovej prehliadke v zmysle § 82 ods. 1 TŘ. Najvyšší súd však potvrdil svoj rezervovaný prístup k doktríne plodov z otráveného stromu založený na záveroch Ústavného súdu.¹⁵⁹ Hodnotenie zákonnosti dôkazov musí byť vždy *„diferencované s ohľadom na konkrétnu povahu a závažnosť vady, ktorá nastala v procese dokazovania.“*¹⁶⁰

---

¹⁵⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.04.2020, sp. zn. 11 Tdo 1358/2019.

¹⁵⁹ Nález Ústavního soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn. I. ÚS 1677/13.

¹⁶⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.04.2020, sp. zn. 11 Tdo 1358/2019, viz tiež usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.12.2019, sp. zn. 11 Tdo 1122/2019.

Najvyšší súd posúdil časť dôkazov získaných policajným orgánom postupom v rámci obhliadky miesta činu, ktoré ale svojou povahou zodpovedali domovej prehliadke, za neprípustné. Postupom policajného orgánu došlo k obchádzaniu prísnejšej právnej úpravy domovej prehliadky, ktoré zasiahlo do práv obvinených na spravodlivý proces. Zároveň ale Najvyšší súd nevylúčil všetky dôkazy získané policajným orgánom v rámci obhliadky miesta činu. Vylúčenie dôkazov, ktoré nie sú kauzálne späté s nezákonným postupom (napr. dôkazy získané prostým zmyslovým vnímaním v rámci obhliadky miesta činu), by odporovalo formálne-materiálnej povahe dôkazu. Vzhľadom k ďalším procesne bezchybne získaným dôkazom, na základe ktorých bolo možné učiniť bez dôvodných pochybností záver o vine spoluobvinených Š. M. a V. V., odmietol Najvyšší súd dovolanie podľa § 265i ods. 1 písm. b) TŘ.

Najvyšší súd tak opätovne potvrdil svoj prístup hodnotenia dôkazov v závislosti na konkrétnej povahe a závažnosti vady v rámci dokazovania a vylúčil priamu aplikáciu doktríny plodov z otráveného stromu. I keď časť vykonaných úkonov v rámci obhliadky miesta činu v obydli spadala pod úkony typické pre domovú prehliadku, nespôsobila táto vada neúčinnosť obhliadky ako takej. Výsledky úkonov vykonaných na úrovni zmyslového vnímania, ktoré sú typické pre obhliadku, boli v rámci trestného konania naďalej použiteľným dôkazom.

4. Dokumentácia a hodnotenie výsledkov domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Dokumentácia priebehu vrátane výsledkov domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí je základným predpokladom pre trestné konanie, v opačnom prípade by výkon oboch úkonov stratil svoju dôkaznú hodnotu. Cieľom dokumentácie je zachytiť situáciu v obydlí, ktorá umožní komukoľvek, t. j. i osobe, ktorá sa na úkone nijak nepodieľala, vytvoriť si ucelenú predstavu o danej situácii.¹⁶¹ Súčasne dokumentácia zaisťuje hmotné uchovanie kriminalisticky relevantných informácií, a to nielen za účelom budúceho použitia v trestnom konaní, ale aj pre iné kriminalistické účely.¹⁶²

S dokumentáciou úzko súvisí i hodnotenie výsledkov domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí. Proces dokumentácie úkonu poskytuje priestor pre priebežné i následné vyhodnotenie postupu, jednotlivých krokov a výsledkov úkonu. Hodnotenie napomáha predchádzaniu chybám a zaisťuje kontrolu správneho postupu, ako aj komplexnej dokumentácie. Súčasne umožňuje osobám podieľajúcim sa na príslušnom úkone zdokonaľiť sa vo svojej činnosti a prípadné chyby v budúcnosti neopakovať.

4.1. Dokumentácia domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Priebeh i výsledky domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí sa zadokumentujú do zápisnice o vykonanom úkone a prostredníctvom kriminalistickej fotografie, prípadne tiež videozáznamu, pomocou kriminalistickej topografie či za využitia iných druhov dokumentácie. Všetky druhy dokumentácie tvoria komplex, ktorý na seba vzájomne nadväzuje, prípadne odkazuje a vhodne sa dopĺňa.¹⁶³ Z kriminalistického hľadiska je vhodné rozdeliť dokumentáciu na dve pomyselné časti. Prvá časť zahŕňa všetko, čo je potrebné vyhotoviť v priebehu výkonu úkonu a nie je možné z rôznych dôvodov opakovať (napr. fotografická dokumentácia, vyhotovenie náčrtku, zaisťovanie stôp a pod.). Naopak druhá časť pozostáva z vyhotovenia dokumentácie podľa požiadaviek TŘ, pričom pre jej konečné spracovanie vznikajú výhodnejšie podmienky až po skončení úkonu (napr. vyhotovenie zápisnice, spracovanie plánu podľa náčrtku a pod.).¹⁶⁴

---

¹⁶¹ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetrování*. 2. rozšírené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 54. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹⁶² MUSIL, Jan. Podstata kriminalistické dokumentace. *Československá kriminalistika*. 1985, č. 3, s. 204.

¹⁶³ HEŘMÁNEK, Josef. *Ohledání místa činu*. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1973, s. 127.

¹⁶⁴ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, s. 126. ISBN 80-7317-036-1.

Dokumentácii by nemali podliehať fakty, ktoré nie sú kriminalisticky relevantné. Napríklad u vraždy v obydli bude predovšetkým relevantné miesto nálezu mŕtvolky a jej poloha, nástroje použité ku spáchaniu vraždy, predmety nesúce stopy trestného činu (krv, vypáčené dvere atď.) a pod., zatiaľ čo podrobná dokumentácia predmetov nachádzajúcich sa v ďalších miestnostiach (knihy v domácej knižnici, oblečenie v skrini atď.) spravidla relevantná nebude. Nežiadúca podrobnosť môže v niektorých prípadoch nadbytočne zaťažovať, odčerpávať čas, sily i prostriedky. V praxi ale určenie, čo je a čo naopak nie je relevantné, môže často činiť problémy.¹⁶⁵ V prípade pochybností o zadokumentovaní určitého faktu, je vhodné riadiť sa pravidlom dokumentovať radšej viac než menej. Toto pravidlo by ale nemalo platiť obecne, aby nedošlo k nadbytočnému zaťažovaniu justície. Obecne je možné konštatovať, že čím dôležitejší je fakt, tým detailnejšie by mal byť zachytený. Relevantnosť hrá i etapa trestného konania. Na začiatku prípravného konania je zhromaždených informácií pomerne málo, v dôsledku čoho sa posúdi hľadisko relevantnosti ťažšie, a preto by mala byť dokumentácia podrobnejšia.¹⁶⁶

4.1.1. Zápisnica o domovej prehliadke a o obhliadke miesta činu v obydli

Osoba zodpovedná za výkon domovej prehliadky alebo obhliadky miesta činu v obydli slovne dokumentuje priebeh a výsledky úkonu v zápisnici. Procesné náležitosti zápisnice sú upravené v § 55 TŘ. Podľa § 55 ods. 1 TŘ sa zápisnica spíše spravidla pri úkone alebo bezprostredne po ňom. V praxi si zvyčajne pre časovú náročnosť zodpovedná osoba spíše pri výkone úkonu len stručné poznámky, ktoré slúžia ako podklad pre následné vypracovanie zápisnice po skončení úkonu. Neoddeliteľnou súčasťou zápisnice je i fotografická dokumentácia, prípadne videodokumentácia, topografická dokumentácia, ďalšia dokumentácia či dokumenty súvisiace s úkonom (napr. záznam o použití služobného psa).

Účelom zápisnice je objektívne zaznamenanie zistených skutočností a procesu úkonu. Z tohto dôvodu sa do zápisnice neuvádzajú subjektívne závery a hodnotenia spracovateľa, rovnako sa nepoužívajú neurčité a nepresné pojmy (napr. niekoľko, neďaleko, asi atď.).¹⁶⁷ Okrem informačného významu má zápisnica i význam taktický. Na základe zadokumentovaných skutočností sa stanoví ďalší postup pri preverovaní udalosti.¹⁶⁸

---

¹⁶⁵ MUSIL, Jan. Podstata kriminalistické dokumentace. *Československá kriminalistika*. 1985, č. 3, s. 207.

¹⁶⁶ Tamtiež, s. 208.

¹⁶⁷ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 523. ISBN 978-80-7380-741-2.

¹⁶⁸ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 54. ISBN 978-80-7380-859-4.

Zápisnicu tvorí úvodná, opisná a záverečná časť. Úvodná časť obsahuje základne údaje o úkone. Patrí tu predovšetkým hodnotné označenie, meno, priezvisko a služobné zaradenie všetkých osôb, ktoré sa na úkone podieľali, ako aj identifikačné údaje ďalších osôb zúčastnených na úkone, stručné uvedenie dôvodu úkonu (t. j. na základe akého príkazu bola vykonaná prehliadka alebo na základe akého podnetu sa vykonala obhliadka), dátum a čas zahájenia úkonu, adresa miesta úkonu, podmienky úkonu, spôsob a smer, ako aj použité metódy. V prípade domovej prehliadky sa spravidla navyše uvedie či došlo k odovzdaniu príkazu k prehliadke a stručný záznam výsluchu osoby (viz bod 2.1.4.). V opisnej časti nájdeme popis priestorov a objektov či popis miest, kde boli zaistené veci a stopy, ako aj postup pri úkone, použitie technických prostriedkov a výsledok ich použitia. Pri výkone domovej prehliadky sa zaznamenáva tiež spôsob prekonania prípadnej prekážky ku vstupu do objektu, nápadného či neobvyklého chovania osôb, u ktorých sa prehliadka konala, podrobný popis skrýš, úkrytov a neobvyklých miest.¹⁶⁹ Opisná časť tvorí jadro zápisnice a spravidla je jej najobsiahlejšou časťou.¹⁷⁰ Záverečná časť obsahuje predovšetkým súpis nájdených a zaistených vecí a stôp s číselným označením a miestom nálezu vrátane uvedenia, ako s nimi bolo naložené, informácie o vytvorení dokumentácie, dátum a presný čas ukončenia úkonu, podpisové doložky a podpisy osôb, ktoré úkon vykonávali alebo mu boli prítomné. Osoby, ktoré sa zúčastnili daného úkonu, môžu do zápisnice uviesť tiež svoje námietky, sťažnosti či vyjadrenia.¹⁷¹

Spracovanie zápisnice vrátane jej štruktúry uľahčuje a zefektívňuje Polícii Českej republiky informačný systém evidence trestního řízení (ETR), ktorý obsahuje predpripravené formuláre.¹⁷² Pri spracovaní zápisnice sa postupuje predovšetkým v súlade so zásadou objektívnosti zápisnice, presnosti, postupnosti, jasnosti a zrozumiteľnosti. Z tohto dôvodu sa odporúča pri spisovaní zápisnice používať krátke vety a všeobecne známe výrazy. Pri použití označenia určitého predmetu by toto označenie malo byť zachované v celom texte zápisnice. Predmety, ktoré sú ľahko zameniteľné, sa musia vždy označiť číslami, aby nedošlo k ich zámene (napr. stôl č. 1, stôl č. 2). Vzájomne súvisiace predmety rôzneho druhu týkajúce sa spáchaného činu je vhodné popisovať postupne za sebou za účelom zdôraznenia ich vzájomnej závislosti (napr. páčidlo a vypáčený zámok). Popis každého predmetu by mal začať všeobecnou

---

¹⁶⁹ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 134-135. ISBN 978-80-7380-859-4.

¹⁷⁰ PORADA, Viktor, POLÁK, Peter a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, s. 286. ISBN 978-80-7380-558-6.

¹⁷¹ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 376-377 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹⁷² JANDÁK, Pavel. *Elektronický spis a jeho řešení ze strany Policie České republiky*. In: Centrum výpočetních a informačních služeb [online]. 15.06.2008 [cit. 2024-05-28]. Dostupné z: <http://cvis.cz/hlavni.php?stranka=novinky/clanek.php&id=713>.

charakteristikou vrátane hlavných znakov, na ktorý by mal nadviazať detailný popis. Súčasne by v rámci popisovania nemalo dochádzať k preskakovaniu medzi jednotlivými predmetmi.¹⁷³

4.1.2. Fotografická dokumentácia a videodokumentácia

Fotografická dokumentácia zobrazuje a trvalo zachytáva miesto alebo vec v rámci úkonu, ako aj prítomnosť a rozmiestnenie vecí a stôp. Účelom je doplnenie a upresnenie zápisnice o vykonanom úkone. Pomocou fotografie sú niektoré znaky ľahšie predstaviteľné, predovšetkým v prípadoch, kedy nie je možné dané znaky plne obsiahnuť slovne v zápisnici. Fotografická dokumentácia tak v praxi často predstavuje ilustráciu ku slovnému vyjadreniu v zápisnici.¹⁷⁴

V rámci fotografickej dokumentácie rozlišujeme niekoľko druhov fotografií, a to orientačnú fotografiu, celkovú situačnú fotografiu, polodetailnú fotografiu, detailnú fotografiu a celkovú prehľadnú fotografiu.¹⁷⁵ Orientačná fotografia zobrazuje teritoriálne umiestnenie celého miesta i s okolím. Z fotografie by malo byť zjavné, kde sa miesto nachádza, priestorový rozsah miesta, okolie a prístupové cesty.¹⁷⁶ Celková situačná fotografia zobrazuje pôvodnú situáciu pred zahájením samotného úkonu. Spravidla sa vytvorí niekoľko záberov z rôznych smerov. Cieľom je zreteľné zachytenie všetkých vecí, ktoré sa na mieste nachádzajú. Vo viacerých uzavretých priestoroch sa vytvorí situačná fotografia každého priestoru. Polodetailná fotografia zobrazuje najdôležitejšie časti miesta s nájdenými a zviditeľnenými vecami a stopami v ich priestorovom vzťahu k iným objektom na mieste. Detailná fotografia zobrazuje detaily vecí a stôp, ktoré majú priamy vzťah k dokumentovanému miestu, bez nadväznosti na iné objekty. Veci a stopy sa fotografujú vždy kolmo s priloženým číslom a fotografickou mierkou za účelom získania predstavy o veľkosti veci alebo stopy.¹⁷⁷ Celkovou prehľadnou fotografiou sa dokumentuje miesto bez príľahlých priestorov po vykonanom úkone. Odpovedá celkovej situačnej fotografii doplnenej o číselné označenia dôležitých predmetov a stôp.¹⁷⁸ Z taktického hľadiska sa takto odporúča fotograficky zadokumentovať tiež steny miestnosti, na ktorých sa nenachádzajú stopy, ale iné hodnotné veci (napr. vzácne obrazy). Dokumentácia tak môže doložiť vybavenie miestnosti tesne

---

¹⁷³ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, s. 128. ISBN 80-7317-036-1.

¹⁷⁴ HEŘMÁNEK, Josef. *Ohledání místa činu*. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1973, s. 120.

¹⁷⁵ Viz čl. 28 ods. 4 pokynu policajného prezidenta č. 100/2018, o kriminalistickotechnické činnosti.

¹⁷⁶ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 484. ISBN 978-80-7380-741-2.

¹⁷⁷ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 223 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹⁷⁸ Tamtiež.

pred tým, ako osoby podieľajúce sa na úkone obydľie opustia. Súčasne môže vylúčiť podozrenie z prípadných obvinení zo zmiznutia hodnotných predmetov.¹⁷⁹

Fotografie musia byť kvalitné, a to nielen z hľadiska obsahu, ale i po technickej stránke. Fotografovaný objekt musí byť dostatočne ostrý a dobre osvetlený.¹⁸⁰ V prípade širších priestorov sa zhotovuje panoramatická fotografia zo statívu s panoramatickou hlavicou alebo sa z jedného miesta nafotografuje sekvencia záberov, ktoré sa vzájomne prekrývajú. Naopak v malom uzavretom priestore (napr. chodba) sa využíva širokouhlý objektív.

Vytvorené fotografie sa spravidla vyhotovujú v rozmere 9 x 13 cm a vkladajú do tzv. máp vo formáte A4. Fotografie sa očísľujú a ku každej fotografii sa uvedie vysvetlivka. Vysvetlivky sú zvyčajne umiestnené na samostatnom liste, ktorý je na prvej strane fotodokumentácie. Predná strana dokumentácie obsahuje názov dokumentovanej udalosti, počet fotografií, počet listov dokumentácie, počet príloh a podpisy spracovateľa spoločne s vedúcim útvaru. Číselné označenie zadokumentovaných predmetov a stôp musí byť rovnaké ako v zápisnici či prípadnej topografickej alebo ďalšej dokumentácii.¹⁸¹

Videodokumentácia na rozdiel od fotografickej dokumentácie umožňuje zachytiť dynamiku celého deja. Spravidla sa tiež používa pri závažnejšej trestnej činnosti. V rámci videodokumentácie sa najskôr dokumentuje celková situácia na mieste, a to v pôvodnom stave zistenom po príchode osôb vykonávajúcich príslušný úkon. Pokračuje sa dokumentáciou významných úsekov miesta, súborov predmetov a stôp, ako aj postupu výkonu úkonu. Súčasne dopĺňa obraz komentár, ktorý môže obsahovať i ďalšie skutočnosti (napr. popis mŕtvoly vrátane jej zranení).¹⁸²

Pôvodný videozáznam sa archivuje v nezmenenej podobe. Nakoľko do pôvodného záznamu nie je možné zasahovať, po natočení sa vytvorí pracovná kópia. Pracovná kópia musí spĺňať procesné požiadavky, t. j. obdobne ako zápisnicu ju môžeme rozdeliť na úvodnú, opisnú a záverečnú časť. Z tohto dôvodu sa pracovná kópia upraví a doplní v úvodnej časti o údaje označenia policajného orgánu, miesto, dátum a čas zahájenia úkonu vrátane jeho účelu, identifikačné údaje všetkých prítomných osôb a ich funkcie, druh použitej dokumentačnej techniky, podmienky, zvláštnosti alebo iné okolnosti. Za úvodnou časťou nasleduje opisná časť, ktorá zachytáva presnú situáciu. Záverečná časť sa doplní o miesto, dátum a čas ukončenia

---

¹⁷⁹ NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, s. 129. ISBN 80-7317-036-1.

¹⁸⁰ Tamtiež, s. 128.

¹⁸¹ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 223 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹⁸² Tamtiež, s. 223-224.

videozáznamu (napr. v podobe titulkovacieho zariadenia).¹⁸³ Do pracovnej kópie je súčasne potrebné doplniť miesto uloženia originálneho videozáznamu, dĺžku pôvodného a upraveného videozáznamu, číslo trestného spisu, archívneho čísla a osoby, ktorá vykonala úpravu a strih videozáznamu.¹⁸⁴ Takto upravená kópia sa riadne označí a priloží k spisu. Pôvodný záznam sa spravidla nevyužíva, výnimkou sú prípady potreby objasnenia rozdielov originálu s vytvorenou kópiou či potreby kriminalistickej videoexpertízy.¹⁸⁵

4.1.3. Topografická dokumentácia

Topografická dokumentácia môže byť vyhotovená i v rámci domovej prehliadky, v praxi sa ale spravidla používa len pri výkone obhliadky miesta činu.¹⁸⁶ Pri vytváraní topografickej dokumentácie sa používajú meracie metódy (metóda pravouhlých súradníc, metóda polárnych súradníc, metóda pretínania), fotogrammetrické metódy¹⁸⁷ (jednosnímková fotogrammetria, viacsnímková fotogrammetria) či iné metódy (napr. zameriavanie pomocou satelitného polohového systému, typicky GPS). Výsledkom týchto metód je náčrtok a plánik. Výhodou topografickej dokumentácie je oproti fotografickej dokumentácie voľný výber objektov a situácií, ktoré sa zadokumentujú. Nevýhodou sú naopak možné nepresnosti pri meraní a spracovávaní údajov spôsobené ľudským faktorom.¹⁸⁸

4.1.3.1. Náčrtok

Náčrtok predstavuje grafické znázornenie pôdorysu miesta domovej prehliadky alebo obhliadky v približnej mierke ku skutočnosti. Spracováva sa v priebehu úkonu. Situácia, veci a stopy sa do náčrtku zakresľujú tak, ako sú pri úkone zisťované. U menej závažných trestných činov nahrádza plánik, v opačnom prípade je základom pre jeho spracovanie.

---

¹⁸³ ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 1631-1632. ISBN 978-80-7400-465-0.

¹⁸⁴ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 502. ISBN 978-80-7380-741-2.

¹⁸⁵ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 225 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹⁸⁶ Tamtiež, s. 226.

¹⁸⁷ Jedná sa o metódy, ktoré spočívajú vo vytvorení fotografií objektu z rôznych uhlov pohľadu a následnom spracovaní 3D modelu objektu pomocou počítačových programov, viz FRANK, Jiří, KORTAN, Josef, KUKRÁL, Miroslav, LEISCHNER, Vojtěch, MENŠÍK, Lukáš, SAFKO, Paul, SEDLÁČEK, David a STANKOVÁ, Eleonóra. Fotogrammetrie jako optimální technika pro 3D digitalizaci v muzejních institucích. *Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce* [online]. 2021, č. 1, s. 3-18 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://publikace.nm.cz/periodicke-publikace/muzeum-muzejni-a-vlastivedna-prace/59-1/fotogrammetrie-jako-optimální-technika-pro-3d-digitalizaci-v-muzejnich-institucích>.

¹⁸⁸ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 493. ISBN 978-80-7380-741-2.

V praxi sa spravidla vyhotovuje situačný náčrtok, v ktorom sú zakreslené všetky objekty objasňujúce situáciu na mieste, napadnutý objekt, dôležité stopy vrátane ich priestorového umiestnenia a pod. Menej využívaný je orientačný náčrtok, ktorý znázorňuje teritoriálne umiestnenie priestoru či polodetailný a detailný náčrtok, ktorý naopak znázorňuje menšie úseky či jednotlivé objekty, stopy a ich priestorové umiestnenie.¹⁸⁹

Záhlavie náčrtku obsahuje názov útvaru polície, číslo trestného spisu, miesto a dátum spracovania, ako aj stručné označenie objasňovanej udalosti. Pod záhlavím sa nachádza rukou nakreslený náčrtok. V prípade miestnosti sa zakreslí jej približný tvar a následne sa zmerajú a zakreslia rozmery miestnosti, predmetov a stôp. K zaznačeniu rozmerov a vzdialeností sa využíva kótovanie. Polohu je možné odmerať dvoma spôsobmi – z dvoch rohov miestnosti alebo kolmo od dvoch stien. V prípade stôp nachádzajúcich sa na stene sa pripojí náčrtok steny, ktorý má formu obdĺžnika k príslušnej strane podlahy. Obdobne sa postupuje v prípade stôp na strope miestnosti.¹⁹⁰ K meraniu sa spravidla používa skladací alebo zvinovací meter a meracie pásmo, v prípade väčších vzdialeností laserový diaľkometer.¹⁹¹ Predmety (napr. stôl, stoličky, posteľ a pod.) sa značia pomocou stanovených značiek alebo zjednodušeného zakreslenia.¹⁹² Do náčrtku je možné zaznačiť i údajne inú než zistenú polohu predmetu alebo stopy, a to v podobe prerušovaných čiar, ktorá sa doplní o zdroj danej informácie. Pre prehľadnosť a orientáciu sa v náčrtku vždy zaznamenáva severný smer. Ďalej sa uvedie legenda obsahujúca vysvetlivky k číselným označeniam stôp, prípadne ďalšie doplňujúce údaje. Záver pozostáva z podpisovej doložky obsahujúcej podpisy všetkých osôb podpisujúcich zápisnicu.¹⁹³

4.1.3.2. Plánik

Plánik predstavuje presné a v mierke narysované, grafické znázornenie miesta, ktoré má vzťah k objasňovanej trestnej veci. Spracováva sa podľa vytvoreného náčrtku po vykonaní úkonu. K vyhotoveniu sa spravidla využívajú počítačové kresliace programy. Pri vyhotovovaní je potrebné dbať na mierku, ktorá by mala umožniť vypracovaný plánik vložiť do spisu. Druhy

---

¹⁸⁹ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 227 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹⁹⁰ Tamtiež, s. 227-228.

¹⁹¹ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 495. ISBN 978-80-7380-741-2.

¹⁹² Tamtiež, s. 494.

¹⁹³ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 227-228 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

plánikov sa zhodujú s druhmi náčrtkov (t. j. situačný, orientačný, detailný a polodetailný plánik).¹⁹⁴

Na plániku je vyznačený názov útvaru polície, číslo spisu, dátum vyhotovenia, označenie dokumentovanej udalosti, bližšie označenie miesta alebo miesta zobrazovaného objektu, spracovateľ plániku, vysvetlivky a grafická mierka. Vysvetlivky sa uvádzajú na okraji plániku vrátane presných dopĺňujúcich údajov. Kótovanie sa nevyužíva, nakoľko uvedené objekty sú zaznačené v príslušnej mierke. Na vhodnom mieste sa šípkou vyznačí severný smer. Plánik by mal byť orientovaný tak, aby po vložení do spisu zobrazoval smer predpokladaného príchodu páchatel'a.¹⁹⁵ Veci a stopy sa označujú rovnako ako v náčrtku zhodne so zápisnicou o danom úkone. Plánik by nemal obsahovať nadbytočné podrobnosti, ktoré nie sú podstatné pre konkrétny prípad.¹⁹⁶

4.1.4. Iné druhy kriminalistickej dokumentácie

V rámci iných druhov kriminalistickej dokumentácie býva najčastejšie využívaná zvuková dokumentácia (audiodokumentácia). Využíva sa predovšetkým pri výsluchoch, ale môže sa vyskytnúť i pri obhliadke miesta činu či domovej prehliadke, spravidla pri nevyhovujúcich podmienkach pre spracovanie zápisnice, kde audiozáznam nahradí písomné poznámky. Následne je audionahrávka súčasťou spracovanej zápisnice ako jej príloha.¹⁹⁷

Za zvláštne druhy kriminalistickej dokumentácie sú považované špeciálne spôsoby fixácie stôp a zaistenia vecí či stôp *in natura*.¹⁹⁸ Podrobnejšou úpravou tejto dokumentácie sa zaoberá kriminalistická technika.

Jednou z najmodernejších dokumentácií je dnes dokumentácia pomocou systému Spheron. Systém Spheron pozostáva zo sférickej kamery Spheron a programu R2S (z angl. *Return to Scene*, t. j. návrat na miesto činu). Sférická kamera má vysoký rozsah snímania priestoru, ako aj vysoké rozlíšenie snímacieho čipu a veľkú farebnú hĺbku. Systém tak umožňuje vytvoriť detailnú kompletnú digitálnu kriminalistickú dokumentáciu miesta činu. Výstupom je tzv. sférický snímok, ktorý navodzuje pocit prítomnosti na mieste udalosti.¹⁹⁹

---

¹⁹⁴ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 494-495. ISBN 978-80-7380-741-2.

¹⁹⁵ Tamtiež, s. 495.

¹⁹⁶ HEŘMÁNEK, Josef. *Ohledání místa činu*. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1973, s. 122.

¹⁹⁷ VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, s. 231 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

¹⁹⁸ Tamtiež.

¹⁹⁹ SRNKOVÁ, Petra. *KÚP se představí na Pragoalarmu*. In: Policie České republiky [online]. 23.02.2008 [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvary-policie-cr-celorepublikove-utvary-kriminalisticky-ustav-praha-zpravodajstvi-kup-na-pragoalarmu.aspx>.

Medzi ďalší výdobytky modernej doby patrí metóda priestorového laserového skenovania. Táto metóda funguje na transformácii priestoru na jednotlivé body, pričom priestor zachytáva bezdotykovo, rýchlo a veľmi presne. Výstupom je tzv. mračno bodov, ktoré je možné naskenovať do 3D podoby. V praxi sa využíva napr. pri obhliadke miesta činu dopravnej nehody. Nakoľko skener skenuje miesto činu z bezpečnej vzdialenosti, zvyšuje bezpečnosť a súčasne nevyžaduje obmedzenie premávky.²⁰⁰

4.2. Hodnotenie výsledkov domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

V rámci domovej prehliadky aj v rámci obhliadky miesta činu v obydlí je potrebné vyhodnotiť postup orgánov vykonávajúcich daný úkon. Vyhodnocuje sa predovšetkým úroveň organizačného a technického zabezpečenia úkonu, úroveň vedenia a výkonu činností, prípadné nedostatky a chyby, ako aj pozitívne stránky výkonu úkonu. Takéto vyhodnotenie prispieva k zdokonaľovaniu profesionálnych návykov osôb vykonávajúcich domovú prehliadku a obhliadku miesta činu v obydlí. Súčasne sa v rámci oboch úkonov vyhodnocuje priebeh a výsledky úkonu. Domová prehliadka sa hodnotí predovšetkým z hľadiska účelu zaistenia osôb a vecí dôležitých pre trestné konanie, hodnotenie prípadne slúži tiež pre zmenu vyšetrovacej situácie či voľbu prostriedkov jej riešenia.²⁰¹ Súčasne sa zhodnotí splnenie cieľa prehliadky. V prípade negatívneho výsledku je potrebné naopak sústrediť hodnotenie na príčiny neúspechu (napr. v podobe nepravdivých informácií, nedôslednosti prípravy či pochybenia v priebehu výkonu prehliadky).²⁰² Hodnotenie výsledkov obhliadky miesta činu v obydlí spočíva predovšetkým vo vyčerpaní všetkých možností využitia informácií z miesta činu za účelom objasnenia trestnej činnosti. Vzájomné porovnanie získaných informácií z operatívnej činnosti so zistenými faktami, situáciou a zaistenými stopami na mieste činu pomáha odhaliť nezrovnalosti, ktoré napomáhajú ďalšiemu postupu. Získané informácie je možné využiť i pri následnom vytyčovaní vyšetrovacích verzii.²⁰³

Pozornosť je potrebné vždy venovať i detailom, ktoré sa na prvý pohľad javia ako nepodstatné. Zásadný význam vyhodnotenia situácie a stôp vrátane tých najmenších detailov na mieste činu ilustruje nasledujúci príklad vraždy z roku 1999 v obci Nýřany. Pri obhliadke miesta činu v byte bolo v obývacej izbe nájdené mŕtve telo muža, opreté o prevrátené kreslo a gauč. Poškodený mal na krku škrtidlo z textilného pásiku, ktoré bolo zatahnuté dvojitém uzlom

---

²⁰⁰ PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, s. 505. ISBN 978-80-7380-741-2.

²⁰¹ KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, s. 135-136. ISBN 978-80-7380-859-4.

²⁰² Tamtiež, s. 136.

²⁰³ HEŘMÁNEK, Josef. *Ohledání místa činu*. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1973, s. 141.

nachádzajúcim sa pod bradou na krku. Po pravej strane od tela sa nachádzalo rozprestreté igelitové vrece a rozložené papierové tapety. Obe čiastočne prekryvali predkolenie poškodeného. Približne 2 metre od poškodeného boli na stolíku nájdené dioptrické okuliare. Na ľavom skle okuliarov sa nachádzala hnedočervená škvrna a jedno zo skiel bolo čiastočne vysadené. V rámci súdnej pitvy bola určená príčina smrti udusením pri škrtení. Znalci nevyhlásili účasť druhej osoby, ale ani možnosť samovraždy poškodeným. Skutok bol následne odložený v dôsledku klasifikácie ako samovražda. Kriminalisti ale po preštudovaní spisového materiálu začali pochybovať o danej klasifikácii. V spisovom materiáli neboli predovšetkým vysvetlené nelogickosti vyplývajúce zo zápisnice a fotografickej dokumentácie miesta činu. Poloha tela poškodeného v prevrátenom kresle mohla nasvedčovať zápasu, obdobne dvojité uzol na škrtidle bol pre spáchanie samovraždy málo pravdepodobný. Zmysel nedávala ani absencia mechanického poškodenia alebo deformácie papierových tapiet pri nohách poškodeného. Poslednú kvapku predstavovali okuliare so škvrnou od krvi na stole v obývacej izbe, ktoré zohrali najdôležitejšiu úlohu. Kriminalisti zistili, že poškodený používal okuliare prakticky neustále, čím dovodili, že na stôl ich pravdepodobne neodložil sám. Behom preverovania ďalšej vraždy v Plzni bolo zistené, že obvinený z vraždy sa osobne poznal i s poškodeným z obce Nýřany. Pri výsluchu obvinený účasť na ďalšej vražde popieral. Priznal ale, že u poškodeného bol na návšteve, behom ktorej od neho poškodený vyžadoval pohlavný styk. Údajne sa pohádali a obvinený poškodeného od seba odstrčil rukami a z bytu odišiel. Zlomový okamih nastal pri otázke na polohu nájdených dioptrických okuliarov. Neexistovalo žiadne logické vysvetlenie, ktoré by polohu okuliarov vrátane škvrny od krvi odôvodnilo. Obvinený sa nakoniec k vražde priznal. Údajne medzi oboma mužmi došlo k potýčke, v dôsledku ktorej mali obaja spadnúť na kreslo, ktoré sa prevrátilo. Na kresle sa mal nachádzať prehodený textilný pásik, ktorý údajne obvinený zobral a udrel s ním po tvári poškodeného. Následne mal pásik omotať a stiahnuť okolo krku poškodeného. Poškodený mal na sebe okuliare, ktoré mu behom potýčky údajne spadli na zem. Obvinený tvrdil, že okuliare po čine zodvihol a položil na stôl. Pretože mal na rukách krv poškodeného, vznikla na okuliaroch krvná škvrna. Verzia obvineného sa ale nezhodovala s absentujúcimi známkami na tele poškodeného po predchádzajúcom zápase. Rovnako charakter utiahnutia škrtidla nasvedčoval skôr nečakanému nasadeniu ako sťahovaniu pásiku v priebehu potýčky. Je preto veľmi pravdepodobné, že celá udalosť sa odohrala o niečo odlišne. V priebehu ďalšieho vyšetrovania obvinený svoju výpoveď „odvolal“ a účasť na vražde poprel. Napriek tomu bol obvinený na základe zistených skutočností uznaný vinným z trestného činu vraždy poškodeného.²⁰⁴ Čiastočne dopomohla objasneniu udalosti

---

²⁰⁴ MÜLLER, František. Význam operatívneho vyhodnocení situace a stop na místě činu. *Kriminalistický sborník*. 2017, č. 5, s. 43-49.

náhoda. Nebyť ďalšej vraždy, ktorej sa obvinený dopustil, mohol byť prípad navždy uzavretý ako samovražda. Chybnému záveru pritom mohlo už na začiatku predísť dôsledné vyhodnotenie získaných informácií na mieste činu. Tento nedostatok už nebolo možné napraviť ani dodatočnou obhliadkou, a to v dôsledku možného poškodenia či zničenia včas nezaistených stôp. Konkrétne detaily mali u zasahujúcich osôb vzbudiť podozrenie cudzieho zavinenia. Následne mohli byť vyhľadané a zaistené ďalšie stopy, ktoré vrah mohol na mieste činu zanechať. Súčasne mohli byť vypočutí svedkovia, ktorí disponovali informáciami o výskyte páchatel'a na mieste činu.²⁰⁵ Možno by správne vyhodnotenie výsledkov obhliadky miesta činu dokonca zabránilo vyhasnutiu ďalšieho ľudského života.

---

²⁰⁵ MÜLLER, František. Význam operatívneho vyhodnocení situace a stop na místě činu. *Kriminalistický sborník*. 2017, č. 5, s. 43-49.

5. Právna úprava v anglo-americkom systéme

Anglo-americký právny systém je obecné považovaný za protiklad kontinentálneho právneho systému. Napriek zásadným rozdielom majú oba systémy mnoho spoločného, a to i v prípade ochrany domovej slobody a jej výnimiek v podobe prípustných zásahov. To nižšie ilustruje právna úprava v USA, ktorá je súčasťou anglo-amerického právneho systému.

5.1. Štvrtý dodatok Ústavy USA

Určitou obdobou čl. 12 Listiny je v USA štvrtý dodatok Ústavy USA. Dodatok stanoví zákaz porušenia práva osôb na ochranu ich osobnej a domovej slobody, písomností a majetku proti neoprávneným prehliadkam a zaisteniam a zakazuje vydať príkaz inak než na základe dôvodného podozrenia, podloženého prísahou alebo čestným prehlásením, s konkrétnym opisom miesta, ktoré sa má prehľadávať a osobami alebo vecami, ktoré sa majú zaistiť.

Ochrana štvrtého dodatku Ústavy USA sa vzťahuje na prehliadku v prípade dôvodného očakávania ochrany súkromia osoby, kedy hľadaný objekt alebo miesto nie sú prístupné verejnosti.²⁰⁶ Pod pojem prehliadka v zmysle štvrtého dodatku môžeme podradiť ako domovú prehliadku, tak i obhliadku miesta činu v obydľí.

Obecné formulácia štvrtého dodatku Ústavy USA vychádza z dvoch základných ustanovení. Za prvé, osoby sú chránené pred neoprávnenými prehliadkami a zaisteniami. Za druhé, vydanie súdneho príkazu k prehliadke alebo zaisteniu musí spĺňať stanovené podmienky. Vzájomný vzťah oboch ustanovení má dve odlišné interpretácie. Časť odbornosti sa domnieva, že ustanovenia sa vzájomne dopĺňajú. Proces vydávania súdneho príkazu poskytuje ochranu osobám pred unáhlenými a jednostrannými rozhodnutiami zo strany policajného orgánu, t. j. pred neoprávnenými prehliadkami a zaisteniami. S výnimkou mimoriadnych situácií, kedy je neúčelné obrátiť sa na súd za účelom vydania súdneho príkazu, sú prehliadky a zaistenia bez súdneho príkazu považované za neoprávnené. Druhá časť odbornosti sa domnieva, že ustanovenia sú nezávislé a vzájomne oddeliteľné. Prehliadky a zaistenia vykonané bez súdneho príkazu by mali byť posudzované výlučne podľa odôvodnenia oprávnenosti bez ohľadu na absenciu súdneho príkazu.²⁰⁷

Najvyšší súd USA pri stanovení oprávnených zásahov podľa štvrtého dodatku Ústavy USA zdôraznil preferenciu prehliadok a zásahov na základe vydaného súdneho príkazu. To odôvodnil

---

²⁰⁶ KESSLER, Jesse V. *The Fourth Amendment: Select Issues and Cases*. New York: Nova Science Publishers, 2010, s. 6-8. ISBN 978-1-61761-085-1.

²⁰⁷ PLAYER, Mack A. Warrantless Searches and Seizures. *Georgia Law Review*. 1971, č. 2, s. 269-270.

potrebou uváženeho a nestranného úsudku sudcu. Oprávnenosť prehliadky posudzovaná vo svetle ďalších okolností nenahrádza súdny príkaz vyžadovaný dodatkom. Z tohto dôvodu prehliadky vykonané bez predchádzajúceho schválenia sudcom v podobe súdneho príkazu sú, až na pár stanovených výnimiek, neoprávnené v zmysle štvrtého dodatku Ústavy USA.²⁰⁸ Súčasne neexistuje žiadna kategorická výnimka týkajúca sa obhliadky miesta činu v obydlí. Pokiaľ dôvod obhliadky nespadá pod niektorú z výnimiek zo štvrtého dodatku, je potrebné pre jej výkon získať súdny príkaz k prehliadke. Samotný fakt, že obydlie predstavuje miesto činu nie je pre vstup do obydlia a následnú obhliadku dostačujúci.²⁰⁹ Domnievam sa, že takýto postup odpovedá aktuálnej praxi u obhliadky miesta činu v Českej republike. Bez súhlasu oprávnenej osoby môže policajný orgán vstúpiť do obydlia len v súlade s § 83c TŘ, zatiaľ čo vykonať obhliadku ako takú pozostávajúcu z komplexu úkonov môže až po získaní príkazu k domovej prehliadke.

Pre výkon prehliadky je potrebné disponovať súdnym príkazom, ktorý je založený na dôvodnom podozrení výskytu špecifikovaného dôkazu alebo osoby v konkrétne opísanom obydlí. Dôvodné podozrenie musí spoľahlivo odôvodňovať, že sa na mieste, kde má byť vykonaná prehliadka, pravdepodobne nachádzajú dôkazy o trestnom čine. Nie je potrebné preukázať vinu s absolútnou istotou, ale zároveň nesmie ísť len o prosté podozrenie či tušenie policajného orgánu.²¹⁰ Pred vstupom do obydlia sa uplatňuje prístup tzv. zaklopania a ohlásenia sa (z angl. „*knock-and-announce*“ requirement). V praxi preto pred vstupom do obydlia musí orgán vykonávajúci prehliadku zaklopať na dvere, identifikovať sa a uviesť účel prehliadky. Z tohto pravidla umožnil Najvyšší súd USA výnimku v podobe možnosti zachovať si moment prekvapenia. Napr. pri prehliadke týkajúcej sa drogovej kriminality, kedy by ohlásenie prehliadky v podobe zaklopania mohlo viesť ku zničeniu dôkazov v podobe nelegálne držaných drog, môže sudca vydať príkaz k prehliadke bez podmienky zaklopania („*no-knock warrant*“).²¹¹

5.1.1. Súdny príkaz k prehliadke

Súdny príkaz k prehliadke sa vždy vyhotovuje v jednom origináli a dvoch kópiách. Kópie musia byť zhodné s originálom. Originál sa doručuje policajnému orgánu, ktorému bol príkaz vydaný, jedna kópia sa ponecháva na súde a druhá kópia sa predloží u oprávnenej osoby v obydlí.

---

²⁰⁸ SAULS, John Gales. Emergency Searches of Premises - Stressing the Fourth Amendment (Part I). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1987, č. 3, s. 23-30.

²⁰⁹ DAVIS, Joseph R. The Warrant Requirement In Crime Scene Searches (Conclusion). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1978, č. 12, s. 22-27.

²¹⁰ MILES JR., John G., RICHARDSON, David B., and SCUDELLARI, Anthony E. *The Law Officer's Pocket Manual*. 2023 Edition. Milton: Taylor & Francis Group, 2023, s. 114. ISBN 978-1-003-37256-1.

²¹¹ SCHULHOFER, Stephen J. *More Essential Than Ever: The Fourth Amendment in the Twenty First Century*. New York: Oxford University Press, 2012, s. 45-48. ISBN 978-0-19-539212-8.

Ak sa v čase výkonu prehliadky oprávnená osoba nenachádza v obydli, kópia príkazu k prehliadke sa tam ponechá. Prehliadka sa musí vykonať do 5 dní od vydania súdneho príkazu. Prehliadku môže vykonať len ten orgán, ktorému je príkaz určený. Na jeho žiadosť sa môžu prehliadky zúčastniť i ďalšie osoby.²¹²

Obecne môžu byť v rámci prehliadky zaistené len tie predmety, ktoré sú špecifikované v súdnom príkaze. Policajný orgán je oprávnený vyhľadať dané predmety v akomkoľvek priestore v obydli, kde by mohli byť ukryté. Ak sa pri výkone prehliadky nájdu ďalšie predmety, ktoré sú dôkazmi inej trestnej činnosti, môžu byť zaistené na základe doktríny viditeľnosti (z angl. „*plain view*“ *doctrine*). Doktrína viditeľnosti umožňuje zaistiť nájdené predmety za splnenia dvoch podmienok. Oblasť prehliadky ani jej dĺžka nesmie prekročiť rámeč, ktorý je nevyhnutný pre dosiahnutie účelu prehliadky. Súčasne predmet, ktorý má byť zaistený, musí byť viditeľný, t. j. v rámci prehliadky obydli nesmú byť zámerne vyhľadávané ďalšie dôkazy nad rámeč súdneho príkazu. Z tohto dôvodu sa vždy odporúča miesto spoločne s nájdenými dôkazmi, ktoré sa následne zaistia, fotograficky zadokumentovať. Oprávnená osoba, u ktorej bola vykonaná prehliadka, má právo na vydanie potvrdenia o prevzatí všetkých vecí v rámci prehliadky. Všetky zaistené predmety v rámci prehliadky musia byť súčasne zaznamenané a opísané v origináli súdneho príkazu k prehliadke. Takto doplnený súdny príkaz sa vráti sudcovi, ktorý príkaz vydal. Následne sa vyhotoví potrebný počet kópií príkazu a priloží sa do vyšetrovacieho spisu.²¹³

5.2. Výnimky zo štvrtého dodatku Ústavy USA

Najvyšší súd USA stanovil niekoľko výnimiek, kedy je možné vykonať prehliadku bez súdneho príkazu – v prípade stavu núdze (napr. ohrozenie ľudského života, riziko straty alebo zničenia dôkazov, páchatel' na úteku), prehliadky osoby a majetku v rámci bezprostrednej kontroly osoby za predpokladu, že sa vykonáva v súvislosti so zákonným zatknutím a prehliadky vykonávanej so súhlasom oprávnenej osoby.²¹⁴ Vo všetkých prípadoch dôvody na získanie príkazu k prehliadke (napr. v podobe rizika straty či zničenia dôkazov) prevažujú nad dôvodmi predchádzajúceho získania súdneho príkazu. Štát následne nesie dôkazné bremeno preukázania nevyhnutnosti vykonaných úkonov v rámci prehliadky.²¹⁵

---

²¹² MEMPHIS POLICE DEPARTMENT. *Memphis Police Department Policy and Procedures*. In: Memphis Police Department [online]. 27.06.2023 [cit. 2024-02-29], s. 328-329. Dostupné z: <https://www.memphispolice.org/policies-and-procedures/>.

²¹³ Tamtiež, s. 329-330.

²¹⁴ SAFERSTEIN, Richard. *Criminalistics: An Introduction to Forensic Science*. 10th edition. London: Pearson Education, 2011, s. 46-47. ISBN 978-0-13-254579-2.

²¹⁵ SAULS, John Gales. Emergency Searches of Premises - Stressing the Fourth Amendment (Part I). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1987, č. 3, s. 23-30.

Všetky možnosti výkonu prehliadky bez súdneho príkazu s výnimkou súhlasu oprávnenej osoby sa spravidla obsahovo zhodujú s českým inštitútom vstupu do obydlia, iných priestorov a na pozemok podľa § 83c TR. V rámci takejto prehliadky v USA je obdobne ako pri vstupe do obydlia podľa TR limitovaný výkon jednotlivých úkonov, a to spravidla za účelom odstránenia hroziaceho nebezpečenstva. Určítym špecifikom je súhlas oprávnenej osoby s domovou prehliadkou. Na rozdiel od TR právna úprava v USA umožňuje udeliť súhlas nie len k obhliadke miesta činu v obydlí, ale i k výkonu domovej prehliadky ako takej. Domnievam sa, že dôvodom je absencia rozlíšenia obhliadky miesta činu v obydlí ako samostatného inštitútu.

5.2.1. Stav núdze

Pod stav núdze obecné spadajú 3 druhy hrozieb – hrozba na živote, hrozba na strate alebo zániku dôkazov a hrozba útoku páchatel'a. Prítomnosť ktorejkoľvek z daných hrozieb môže byť dôvodom pre výkon prehliadky bez súdneho príkazu. Pri výkone prehliadky môžu byť vždy vykonané len tie úkony, ktoré slúžia k odstráneniu danej hrozby. Odhalenie konkrétneho typu hrozby je základným predpokladom pre správne učinenie rozhodnutia na mieste.²¹⁶

Súdna prax umožňuje vstup do obydlia bez súdneho príkazu a následný výkon prehliadky v prípadoch preukázania, že existovalo dôvodné podozrenie potreby rýchleho zákroku nevyhnutného na ochranu ľudského života. Typickým príkladom je podozrenie na prítomnosť ozbrojenej a nebezpečnej osoby. V rozhodnutí *Warden v. Hayden* Najvyšší súd USA pripustil prehliadku bez súdneho príkazu na základe oznámenia o ozbrojenom lupičovi, ktorý utiekol do domu.²¹⁷ Policajti v danom momente nevedeli či sa jedná o dom lupiča alebo iného občana, ktorý môže byť v nebezpečenstve. Z tohto dôvodu vstúpili do domu a hľadali lupiča spoločne s jeho zbraňami. Najvyšší súd USA poznamenal, že v danom prípade hrala zásadnú rolu rýchlosť, a len dôkladná prehliadka mohla zabezpečiť, že v dome sa nikto ďalší nenachádzal. Obdobne vo veci *Mincey v. Arizona* sa policajti domnievali, že došlo k odhaleniu policajta pracujúceho v utajení, ktorý je v ohrození života.²¹⁸ Policajti preto vstúpili do obydlia a vykonali tam prehliadku za účelom zistenia prítomnosti nebezpečných alebo zranených osôb. Prehliadka v tomto rozsahu bola podľa súdu prípustná.²¹⁹ Súčasne bolo možné aplikovať doktrínu viditeľnosti, na základe ktorej mohli byť zaistené všetky dôkazy v dosahu viditeľnosti. Podmienkou je neprekročenie oblasti prehliadky ani jej dĺžky trvania nad rámec, ktorý je

²¹⁶ SAULS, John Gales. Emergency Searches of Effects. *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1991, č. 3, s. 26-31.

²¹⁷ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Warden v. Hayden* zo dňa 29.05.1967, sp. zn. 387 U.S. 294 (1967).

²¹⁸ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Mincey v. Arizona* zo dňa 21.06.1978, sp. zn. 437 U.S. 385 (1978).

²¹⁹ SAULS, John Gales. Emergency Searches of Premises - Stressing the Fourth Amendment (Part I). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1987, č. 3, s. 23-30.

nevyhnutný pre dosiahnutie účelu pôvodného vstupu do obydlia (t. j. zistenie prítomnosti nebezpečných alebo zranených osôb).²²⁰ Avšak, po lokalizácii a kontrole všetkých osôb, kedy riziko ohrozenia života už ďalej neexistovalo, vyžadovala prehliadka obydlia súdny príkaz k prehliadke, ktorý v danom prípade absentoval. V takom prípade mali policajti prehliadku zastaviť do doby získania súdneho príkazu k prehliadke.²²¹ Za určitých okolností môže byť prípustná prehliadka obydlia bez súdneho príkazu tiež v prípade podozrenia na prítomnosť informácií, ktoré sú dôležité pre záchranu života. To ilustruje prípad vo veci Chaney v. State, kde policajti vyšetrojúci únos po zatknutí podozrivého prehľadali jeho dom, v ktorom hľadali obeť únosu alebo akúkoľvek stopu, ktorá by odhalila miesto, kde páchateľ obete ukryl.²²² Pri posudzovaní zákonnosti prehliadky odvolací súd uviedol, že ak by čas potrebný pre získanie príkazu k prehliadke mohol viesť k strate dôkazov, úteku podozrivého či predovšetkým smrti obete, je prehliadka prípustná i bez súdneho príkazu.²²³

Úkony prípustné pri prehliadke v dôsledku hrozby straty alebo zániku dôkazov sú spravidla o niečo užšie ako v prípade hrozby na živote. Obecne je možné bez súdneho príkazu dôkazy zaistiť, ale nie automaticky prehľadať ich obsah. Cieľom zaistenia je zabrániť zničeniu alebo presunu dôkazov do doby získania súdneho príkazu k prehliadke.²²⁴ Typicky sa preto zaistí obydlie pred vstupom osôb a prehliadka sa vykoná až po získaní súdneho príkazu. Avšak, niektoré druhy dôkazov sa dajú ľahko zničiť (napr. omamné látky možno vyliat' či vysypať do umývadla a následne vypláchnuť vodou). V takom prípade je spravidla odôvodnené nie len zaistenie samotného obydlia pred vstupom osôb, ale i následné vyhľadanie a zaistenie dôkazov. V každom jednotlivom prípade je potrebné posúdiť či mal policajný orgán k dispozícii menej invazívne prostriedky k reakcii na situáciu a ochranu dôkazov.

Hrozba úteku páchateľa obdobne umožňuje policajnému orgánu prenasledovať podozrivého i v prípade jeho vstupu do obydlia a vykonať tak limitovanú prehliadku v danom obydli bez súdneho príkazu. Podmienkou je dôvodné podozrenie voči utekajúcemu podozrivému vedúce k jeho zatknutiu. Súčasne realizácia zatknutia musí byť iniciovaná na mieste prístupnom

---

²²⁰ DAVIS, Joseph R. The Warrant Requirement In Crime Scene Searches (Conclusion). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1978, č. 12, s. 22-27.

²²¹ SAULS, John Gales. Emergency Searches of Premises - Stressing the Fourth Amendment (Part I). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1987, č. 3, s. 23-30.

²²² Rozhodnutie Odvolacieho trestného súdu v Oklahome vo veci Chaney v. State zo dňa 15.05.1980, sp. zn. F-77-699.

²²³ SAULS, John Gales. Emergency Searches of Premises - Stressing the Fourth Amendment (Part I). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1987, č. 3, s. 23-30.

²²⁴ SAULS, John Gales. Emergency Searches of Effects. *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1991, č. 3, s. 26-31.

verejnosti, t. j. pred vstupom podozrivého do obydlia.²²⁵ Okrem iného Najvyšší súd USA zdôraznil v rozhodnutí vo veci *Lange v. California* potrebu posúdiť povahu trestného činu, povahu útoku a ďalšie skutočnosti.²²⁶ Pokiaľ nie je nutné, aby policajný orgán jednal bezodkladne, nie je možné zasiahnuť do nedotknuteľnosti obydlia bez súdneho príkazu k prehliadke.²²⁷

5.2.2. Prehliadky osoby a majetku v rámci bezprostrednej kontroly osoby

Pri každom zákonnom zatknutí je prípustná prehliadka osoby a jej bezprostredného okolia. Účelom je buď ochrana policajta a ostatných osôb v blízkosti pred nebezpečnými predmetmi, ktoré môžu byť v držbe zatknutej osoby alebo zabránenie zničeniu dôkazov v dosahu zatknutej osoby. Prehliadka bezprostredného okolia v súvislosti so zatknutím sa nesmie rozšíriť na prehliadku obydlia vyžadujúcu súdny príkaz. Policajt je oprávnený vykonať len primeranú prehliadku okolitého priestoru za účelom vylúčenia prítomnosti ďalších osôb či predmetov, ktoré by ohrozovali bezpečnosť osôb alebo zaistenie dôkazov. Súčasne je možné uplatniť doktrínu viditeľnosti, na základe ktorej môžu byť behom prehliadky zaistené viditeľné dôkazy, ktoré sú použiteľné pre trestné konanie.²²⁸

Prekročenie limitu prehliadky bezprostredného okolia pri zatknutí ilustruje rozhodnutie vo veci *Chimel v. California*.²²⁹ V danom prípade policajný orgán po zatknutí podozrivého na základe vydaného príkazu k zatknutiu prehľadal celý dom podozrivého vrátane podkrovia a garáže, behom ktorého zaistil množstvo dôkazov. Najvyšší súd USA dospel k záveru, že vykonaná prehliadka bola neprípustná, nakoľko výrazne presahovala rozsah prehliadky osoby a jej bezprostredného okolia pod kontrolou podozrivého.²³⁰

5.2.3. Súhlas oprávnenej osoby

Použiteľnosť dôkazov získaných pri výkone domovej prehliadky bez súdneho príkazu so súhlasom oprávnenej osoby musí spĺňať dve podmienky. Súhlas musí byť udelený osobou,

---

²²⁵ SMITH, Alison M. *Hot Pursuit Doctrine and Fleeing Misdemeanor Suspects: Case-by-Case Analysis Required*. In: Congressional Research Service [online]. 22.07.2021 [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/LSB/LSB10630>.

²²⁶ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Lange v. California* zo dňa 23.06.2021, sp. zn. 594 U.S. ____ (2021).

²²⁷ SMITH, Alison M. *Hot Pursuit Doctrine and Fleeing Misdemeanor Suspects: Case-by-Case Analysis Required*. In: Congressional Research Service [online]. 22.07.2021 [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/LSB/LSB10630>.

²²⁸ MEMPHIS POLICE DEPARTMENT. *Memphis Police Department Policy and Procedures*. In: Memphis Police Department [online]. 27.06.2023 [cit. 2024-02-29], s. 323. Dostupné z: <https://www.memphispolice.org/policies-and-procedures/>.

²²⁹ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Chimel v. California* zo dňa 23.06.1969, sp. zn. 395 U.S. 752 (1969).

²³⁰ COOKE, Jennifer I. Discretionary Warrantless Searches and Seizures and the Fourth Amendment: A Need for Clearer Guidelines. *South Carolina Law Review*. 2002, č. 3, s. 646-647.

ktorá je spôsobilá súhlas udeliť a vzdať sa tak ochrany podľa štvrtého dodatku Ústavy USA (typicky vlastník obydlia). Súčasne musí byť súhlas udelený slobodne a dobrovoľne. Dôkazné bremeno splnenia oboch podmienok nesie strana, ktorá vykonala prehliadku. Prehliadka, v rámci ktorej budú zaistené usvedčujúce dôkazy, bude veľmi pravdepodobne pred súdom napadnutá zo strany obhajoby. Z tohto dôvodu je vhodné získať súhlas s prehliadkou písomne. V prípade akýchkoľvek pochybností o oprávnení osoby udeliť súhlas s prehliadkou by mala byť prehliadka vykonaná až po získaní súdneho príkazu.²³¹

5.2.4. Výnimka v prípade miesta činu vraždy?

Najvyšší súd USA opakovane odmietol uznať miesto činu vraždy ako výnimku z výkonu prehliadky bez súdneho príkazu. Napriek tomu sa do dnešného dňa niektoré orgány činné v trestnom konaní v USA domnievajú, že v prípade miesta činu vraždy nie je súdny príkaz pre výkon prehliadky potrebný.²³²

Okrem rozsudkov *Mincey v. Arizona*²³³ či *Thompson v. Louisiana*²³⁴ potvrdil Najvyšší súd USA svoj názor i v novšej judikatúre. V prípade *Flippo v. West Virginia* oznámil obvinený policajnému orgánu, že on a jeho manželka boli napadnutí a jeho manželka zavraždená.²³⁵ Policajný orgán bezodkladne vstúpil do chaty, kde našiel telo manželky obvineného. Následne bol obvinený prevezený do nemocnice, kým policajný orgán zabezpečil miesto činu. O niekoľko hodín policajný orgán opäť vstúpil do chaty a začal vykonávať prehliadku bez súdneho príkazu. Behom vyhľadávania a zaistovania dôkazov našiel policajný orgán kufrík, v ktorom sa ukrývali fotografie naznačujúce možný motív vraždy. Najvyšší súd výslovne označil fotografie zaistené behom prehliadky za nezákonné, nakoľko prehliadka bola vykonaná bez súdneho príkazu a súčasne ju neodôvodňovala žiadna výnimka. Neexistovali žiadne naliehavé okolnosti, ktoré by vyžadovali zaistenie dôkazov pred získaním súdneho príkazu k prehliadke. Najvyšší súd USA

---

²³¹ DAVIS, Joseph R. The Warrant Requirement In Crime Scene Searches (Conclusion). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1978, č. 12, s. 22-27.

²³² LEMONS, Bryan R. *A "Murder Scene" Exception to the 4th Amendment Warrant Requirement?* In: Federal Law Enforcement Training Centers [online]. 31.01.2001 [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: https://www.fletc.gov/sites/default/files/imported_files/training/programs/legal-division/downloads-articles-and-faqs/research-by-subject/4th-amendment/murdersceneexception.pdf.

²³³ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Mincey v. Arizona* zo dňa 21.06.1978, sp. zn. 437 U.S. 385 (1978).

²³⁴ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Thompson v. Louisiana* zo dňa 26.11.1984, sp. zn. 469 U.S. 17 (1984).

²³⁵ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Flippo v. West Virginia* zo dňa 18.10.1999, sp. zn. 528 U.S. 11 (1999).

výslovne stanovil, že závažnosť trestného činu sama o seba nevytvára naliehavú okolnosť, ktorá by odôvodnila výkon prehliadky bez súdneho príkazu.²³⁶

Chybná predstava výnimky v súvislosti miestom činu vraždy pravdepodobne vychádza z právnej úpravy legitímácie. Osoba je legitimovaná v prípade dôvodného očakávania ochrany súkromia behom vykonanej prehliadky. V opačnom prípade osoba nemôže namietať nezákonnosť prehliadky. V niektorých prípadoch výkonu prehliadky bez súdneho príkazu na základe fiktívnej výnimky miesta činu vraždy sú tak získané dôkazy proti obvinenému prípustné, pretože nie je legitimovaný k námietke nezákonnosti prehliadky. Príkladom je obvinený, ktorý sa vláme do bytu, a následne tam niekoho zavraždí. Ak by policajný orgán vykonal prehliadku bez súdneho príkazu, nemohol by obvinený namietať jej nezákonnosť. Technicky by prehliadka bez súdneho príkazu porušila štvrtý dodatok Ústavy USA, ale vzhľadom k nemožnosti námietky nezákonnosti prehliadky obvineným sú proti nemu zaistené dôkazy použiteľné.²³⁷

5.3. Následky nezákonného výkonu prehliadky

Na rozdiel od českej právnej úpravy sa v USA plne aplikuje doktrína plodov z otráveného stromu, ktorá je prejavom pravidla vylúčenia použitia dôkazov získaných nezákonným spôsobom. Nezákonné zaistenie dôkazov v podobe nezákonne vykonanej prehliadky predstavuje otrávený strom, pričom samotné dôkazy predstavujú prvé plody otráveného stromu. Napríklad vo veci *Weeks v. United States* ilustrujú prvé plody otráveného stromu zaistené knihy a záznamy v rámci nezákonného výkonu prehliadky v obydlí.²³⁸ Následkom legitímne namietnutej nezákonnej prehliadky je vylúčenie použiteľnosti získaných dôkazov (plodov z otráveného stromu). Podmienkou nepoužiteľnosti dôkazov je vzťah medzi nezákonnou prehliadkou a zaistenými dôkazmi. Cieľom je odstrániť akúkoľvek motiváciu k nerešpektovaniu ústavnej záruky domovej slobody. Pokiaľ by bolo možné súkromné dokumenty zaistiť a následne použiť proti osobe ako dôkaz bez zákonnej prehliadky, štvrtý dodatok Ústavy USA by stratil svoj význam. Súčasne dôkazy získané nezákonne vykonanou prehliadkou (t. j. prvé plody otráveného stromu) sa rovnako stávajú otráveným stromom. Pokiaľ takto získané dôkazy vedú k ďalším dôkazom, ďalšie dôkazy predstavujú plody z otráveného stromu. Rozlíšiť v praxi či odvodený dôkaz je alebo nie je plodom

---

²³⁶ LEMONS, Bryan R. *A "Murder Scene" Exception to the 4th Amendment Warrant Requirement?* In: Federal Law Enforcement Training Centers [online]. 31.01.2001 [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: https://www.fletc.gov/sites/default/files/imported_files/training/programs/legal-division/downloads-articles-and-faqs/research-by-subject/4th-amendment/murdersceneexception.pdf.

²³⁷ Tamtiež.

²³⁸ Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci *Weeks v. United States* zo dňa 24.02.1914, sp. zn. 232 U.S. 383 (1914).

z otráveného stromu (t. j. vyplýva alebo nevyplýva z nezákonne vykonanej prehliadky) je často problematické.²³⁹

Zdržanlivý prístup k doktríne plodov z otráveného stromu, ktorý v Českej republike uplatňuje judikatúra, sa do určitej miery objavuje i v USA, a to v podobe niekoľkých výnimiek z doktríny. Jednou z výnimiek je tzv. pravidlo nezávislého zdroja (z angl. „*independent source rule*“). Doktrína plodov z otráveného stromu sa neaplikuje, pokiaľ boli dôkazy mimo iné získané z nezávislého zdroja. To ilustruje prípad *Commonwealth v. Nicholls*, kde došlo k zatknutiu 3 osôb za prítomnosti 2 policajtov.²⁴⁰ Jeden z policajtov vykonal prehliadku automobilu jedného zo zatknutých za účelom zaistenia potencionálnych zbraní. Namiesto zbraní našiel v aute šperky, ktoré ale nezaistil. Medzitým sa druhý z policajtov vrátil na policajnú stanicu, aby získal súdny príkaz k prehliadke automobilu. Pri výkone prehliadky opäť objavil šperky, pričom sa následne ukázalo, že šperky pochádzajú z trestnej činnosti. Druhý policajt vypovedal, že o prehliadke vykonanej policajtom pred získaním súdneho príkazu nevedel. Z tohto dôvodu súd označil za nepodstatné zisťovať či bola prehliadka bez súdneho príkazu vykonaná nezákonne. Zaistené dôkazy boli získané z nezávislého zdroja v podobe následne vykonanej prehliadky na základe súdneho príkazu, a to bez znalosti o výkone predchádzajúcej prehliadky.²⁴¹ Ďalšou výnimkou z doktríny plodov z otráveného stromu je tzv. výnimka nevyhnutného objavu (z angl. „*inevitable discovery*“ *exception*). Prokuratúra musí presvedčiť súd o tom, že predložené dôkazy by boli získané v súlade so zákonom, a to i v prípade, že by k nezákonnému získaniu (napr. v podobe nezákonnej prehliadky) nikdy nedošlo. V prípadoch nezákonnej prehliadky je uplatnenie tejto výnimky pomerne vzácné, nakoľko následný policajný postup málokedy odhalí rovnaké informácie a dôkazy, ktoré boli získané v rámci nezákonnej prehliadky.²⁴² Medzi ďalšie výnimky spadá tzv. výnimka zoslabenia (z angl. „*attenuation connection*“). Pokiaľ je vzájomná súvislosť medzi nezákonným postupom policajného orgánu a získaním napadnutého dôkazu slabá a vzdialená, resp. pokiaľ došlo k prerušeniu príčinnej súvislosti, môže byť takto získaný dôkaz pred súdom prípustný. To ilustruje prípad vo veci *United States v. Williams*, kde bol obžalovaný nezákonne zatknutý na základe obvinenia, ktoré ale nesúviselo s lúpežou v banke. Polícia po zatknutí poprosila suseda obžalovaného vo vedľajšom byte, aby sa postaral o jeho domáce zvieratá. Sused polícii následne sám dobrovoľne poskytol informácie, ktoré spájali obžalovaného

---

²³⁹ PITLER, Robert M. The Fruit of the Poisonous Tree Revisited and Shepardized. *California Law Review*. 1968, č. 3, s. 579-581.

²⁴⁰ Rozhodnutie Najvyššieho súdu Pennsylvánie vo veci *Commonwealth v. Nicholls* zo dňa 24.03.1966, sp. zn. 207 Pa. Superior Ct. 410 (1966).

²⁴¹ PITLER, Robert M. The Fruit of the Poisonous Tree Revisited and Shepardized. *California Law Review*. 1968, č. 3, s. 625-626.

²⁴² Tamtiež, s. 627-630.

s bankovou lúpežou. Na základe týchto informácií vykonala polícia ďalšiu prehliadku bytu obžalovaného, kde zaistila dôkazy spájajúce obžalovaného s lúpežou. Súd rozhodol, že takto získané dôkazy boli dostatočne oslabené od nezákonného zatknutia obžalovaného, v dôsledku čoho sú proti obžalovanému použiteľné.²⁴³

Domnievam sa, že pomerne problematická je použiteľnosť nezákonne získaných dôkazov proti obžalovanému, ktorý nie je legitimovaný nezákonnosť namietat'. Najvyšší súd USA vychádza z analýzy založenej na ochrane súkromia pozostávajúcej z dvoch krokov. Aby mohol obžalovaný namietat' nezákonnosť vykonanej prehliadky, musí preukázať, že legitímne očakával ochranu súkromia v obydlí, v ktorom bola prehliadka vykonaná. Súčasne musí spoločnosť očakávanie ochrany súkromia obžalovaného považovať za primerané.²⁴⁴ Pokiaľ obžalovaný neuspeje, dôkazy proti nemu sú použiteľné, aj keď boli získané nezákonne. Napr. vo veci *Parker v. United States* prehľadal policajný orgán dom Parkera, v ktorom našiel falošné peniaze. Následne policajný orgán prehľadal dom ďalšieho podozrivého, v ktorom našiel malú tlačiareň. Parker nemohol namietat' nezákonnosť proti nemu predloženého dôkazu v podobe tlačiarne, nakoľko bola tlačiareň zaistená pri výkone prehliadky v dome iného podozrivého, ku ktorému Parker nemal legitímne očakávanie ochrany súkromia.²⁴⁵ Mám za to, že tento prístup podporuje policajný orgán v obchádzaní zákona výkonom nezákonných prehliadok. V prípade podstatných väd akými je napr. absencia súdneho príkazu k prehliadke, ktorá nespadá pod žiadnu výnimku zo štvrtého dodatku Ústavy USA, by následkom mala byť absolútna neúčinnosť získaných dôkazov bez ohľadu na legitimáciu obžalovaného. V opačnom prípade po zistení, že osoba nemá legitímne očakávanie ochrany súkromia v obydlí, kde má byť vykonaná prehliadka, neexistuje žiadny prostriedok, ktorý by policajnému orgánu vo výkone nezákonnej prehliadky zabránil. Takýto postup ohrozuje zmysel ústavnej záruky zakotvenej v štvrtom dodatku Ústavy USA.

---

²⁴³ BAIN, Jeffrey M., KELLY, Michael K. Fruit of the Poisonous Tree: Recent Developments as Viewed Through Its Exceptions. *University of Miami Law Review*. 1977, č. 3, s. 617-622.

²⁴⁴ GARRETT, Rebecca C. Standing Under State Search and Seizure Provision: Why the Minnesota Supreme Court Should Have Rejected the Federal Standards and Instead Invoked Greater Protection Under its Own Constitution in *State v. Carter*. *Maine Law Review*. 1999, č. 2, s. 361.

²⁴⁵ WHITE, Welsh S., GREENSPAN, Robert S. Standing to Object to Search and Seizure. *University of Pennsylvania Law Review*. 1970, č. 3, s. 347-348.

Záver

Domová prehliadka a obhliadka miesta činu v obydlí sú dva samostatné inštitúty zasahujúce do ústavne zaručeného práva na súkromie v podobe domovej slobody. Domová prehliadka je zaisťovacím inštitútom prostredníctvom ktorého sú zaistené osoby a veci dôležité pre trestné konanie. Naproti tomu obhliadka miesta činu v obydlí je dôkazným prostriedkom, ktorý slúži k vyhl'adaniu a zaisteniu stôp na mieste činu v obydlí. Oba inštitúty sú zároveň kriminalistickou metódou v kriminalistickej taktike. Zatiaľ čo prípustnosť domovej prehliadky pre účely trestného konania je v ústavnom poriadku výslovne zakotvená, obhliadka miesta činu v obydlí spadá pod tzv. iné zásahy do nedotknuteľnosti obydlia prípustné spravidla pre ochranu života alebo zdravia osôb, pre ochranu práv a slobôd druhých alebo pre odvrátenie závažného ohrozenia verejnej bezpečnosti a poriadku.

Napriek podobnosti oboch inštitútov je ich právna úprava značne odlišná. Výkon domovej prehliadky je v TR podmienený písomným a odôvodneným súdnym príkazom k prehliadke. Súčasne TR zakotvuje podmienku predchádzajúceho výsluchu osoby, u ktorej sa má prehliadka vykonať, ako aj ďalšie náležitosti domovej prehliadky v podobe povinnosti strpieť výkon prehliadky, práva účasti pri domovej prehliadke, účasti nezúčastnenej osoby, povinnosti preukázať oprávnenie k domovej prehliadke či dokumentácie prehliadky. Úprava obhliadky miesta činu v obydlí je v TR na rozdiel od domovej prehliadky kritizovaná pre svoju stručnosť. TR obsahuje len úpravu inštitútu obhliadky ako takej, ktorá sa koná v prípade potreby objasnenia skutočností dôležitých pre trestné konanie priamym pozorovaním. Detailnejšia úprava obhliadky miesta činu či obhliadky v obydlí v TR absentuje. Stručnú úpravu dopĺňa pokyn policajného prezidenta č. 100/2018, o kriminalistickotechnické činnosti, ktorý upravuje postup pri výkone obhliadky miesta činu. Problematickým ale naďalej ostáva výkon obhliadky miesta činu v obydlí proti vôli oprávnenej osoby. V dôsledku absencie právnej úpravy nie je možné dovodiť povinnosť oprávnenej osoby výkon obhliadky strpieť. Aktuálne preto postupuje policajný orgán pri odmietnutí výkonu obhliadky miesta činu v obydlí oprávnenu osobou za subsidiárneho použitia inštitútu vstupu do obydlia, iných priestorov a na pozemok, kedy zaisť miesto činu vrátane stôp. Ďalšie úkony obhliadky miesta činu v obydlí, ktoré znesú odkladu, vykoná za podmienok výkonu domovej prehliadky.

Pri výkone domovej prehliadky i obhliadky miesta činu sa uplatňujú obecné zásady vymedzené v kriminalistickej praxi. Súčasne má každý z inštitútov svoje vlastné zásady, ktoré pri výkone aplikuje. Obdobne môžeme v rámci oboch inštitútov vymedziť samostatné štádiá zaisťujúce prehľadnosť a taktiku postupu. Ako pri výkone domovej prehliadky, tak i pri obhliadke

miesta činu dochádza k vyhľadávaniu a zaisťovaniu stôp podľa pravidiel kriminalistickej techniky. Vzhľadom k podobnosti oboch inštitútov sa tak jednotlivé zásady a postupy z hľadiska obsahu čiastočne navzájom prekrývajú. Pri odlíšení výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí zdôraznil Ústavný súd potrebu posudzovať úkony *ad hoc*, pričom je potrebné prihliadať k povahe vykonaných úkonov a k cieľu, ktorý má byť úkonom dosiahnutý. Režim obhliadky miesta činu v obydlí spočíva v priamom pozorovaní, ktoré je potrebné obmedziť na pasívne zmyslové vnímanie. Naopak pod prísnejší režim domovej prehliadky spadajú i intenzívne a invazívne operácie akými je napr. manipulácia s predmetmi či odkrývanie a nahliadanie do skrytých priestorov.

Výkon domovej prehliadky i obhliadky miesta činu v obydlí je potrebné za účelom budúceho použitia v trestnom konaní, ako aj pre ďalšie kriminalistické účely, zadokumentovať. K dokumentácii o výkone oboch úkonov sa spravidla využíva zápisnica o vykonanom úkone spoločne s fotografickou dokumentáciou, prípadne videozáznam, kriminalistická topografia či iné druhy kriminalistickej dokumentácie. Súčasne je potrebné vyhodnotiť výsledky vykonaných úkonov. V rámci domovej prehliadky sa mimo iné vyhodnotí splnenie cieľa prehliadky, zatiaľ čo u obhliadky miesta činu v obydlí vyčerpanie všetkých možností využitia informácií z miesta činu v obydlí. Hodnotenie u oboch úkonov napomáha predchádzaniu chybám a zdokonaľuje schopnosti osôb podieľajúcich sa na úkone.

V dôsledku odlišného právneho systému sa na prvý pohľad právna úprava domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí v USA javí byť značne odlišná od českej právnej úpravy. Napriek tomu majú obe právne úpravy mnoho spoločného. Ochranu domovej slobody zakotvuje štvrtý dodatok Ústavy USA, ktorý umožňuje vykonať domovú prehliadku a obhliadku miesta činu v obydlí na základe súdneho príkazu. Z toho existuje niekoľko výnimiek, pričom časť z nich je obsahovo možné podradiť pod český inštitút vstupu do obydľia, iných priestorov a na pozemok. V oboch právnych úpravách je výkon jednotlivých úkonov limitovaný, spravidla za účelom odstránenia hroziaceho nebezpečenstva. Na rozdiel od českej právnej úpravy, ktorá vychádza z formálne-materiálnej povahy dôkazu, sa v USA aplikuje doktrína plodov z otráveného stromu. Avšak, zdržanlivý prístup k doktríne v českej právnej úprave sa čiastočne odráža i v USA, a to v podobe aplikácie jednotlivých výnimiek z doktríny dovodených judikatúrou.

Záverom môžem konštatovať, že medzi domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu v obydlí existuje niekoľko zásadných rozdielov, ktoré sú nápomocné pri ich rozlíšení. Avšak, absencia detailnejšej úpravy spoločne s aktuálnou praxou výkonu obhliadky miesta činu v obydlí proti vôli oprávnenej osoby hranicu medzi oboma úkonmi stiera. Zostáva dúfať, že tento problém

v budúcnosti zákonodarca vyrieši v podobe detailnejšej a presnejšej úpravy obhliadky miesta činu v obydli.

Zoznam použitých zdrojov

1. Zoznam použitej literatúry

FRYŠTÁK, Marek. *Dokazování v přípravném řízení*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014, 392 s. ISBN 978-80-210-7416-3.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníký slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1481 s. ISBN 978-80-7400-059-1.

HEŘMÁNEK, Josef. *Ohledání místa činu*. Praha: Ministerstvo vnitra ČSSR, 1973, 176 s.

HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, 1456 s. ISBN 978-80-7400-812-2.

JELÍNEK, Jiří a kol. *Dokazování v trestním řízení v kontextu práva na spravedlivý proces*. Praha: Leges, 2018, 536 s. ISBN 978-80-7502-287-5.

KESSLER, Jesse V. *The Fourth Amendment: Select Issues and Cases*. New York: Nova Science Publishers, 2010, 145 s. ISBN 978-1-61761-085-1.

KONRÁD, Zdeněk, PORADA, Viktor, STRAUS, Jiří a SUCHÁNEK, Jaroslav. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021, 417 s. ISBN 978-80-7380-859-4.

MILES JR., John G., RICHARDSON, David B., and SCUDELLARI, Anthony E. *The Law Officer's Pocket Manual*. 2023 Edition. Milton: Taylor & Francis Group, 2023, 186 s. ISBN 978-1-003-37256-1.

NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty*. Praha: EUROUNION, 2004, 328 s. ISBN 80-7317-036-1.

PORADA, Viktor a kol. *Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 1205 s. ISBN 978-80-7380-741-2.

PORADA, Viktor, POLÁK, Peter a kol. *Kriminalistika*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015, 510 s. ISBN 978-80-7380-558-6.

SAFERSTEIN, Richard. *Criminalistics: An Introduction to Forensic Science*. 10th edition. London: Pearson Education, 2011, 551 s. ISBN 978-0-13-254579-2.

SCHULHOFER, Stephen J. *More Essential Than Ever: The Fourth Amendment in the Twenty First Century*. New York: Oxford University Press, 2012, 199 s. ISBN 978-0-19-539212-8.

SVOBODA, Ivo a kol. *Kriminalistika*. Ostrava: KEY Publishing, 2016, 374 s. ISBN 978-80-7418-259-4.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád: komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 4720 s. ISBN 978-80-7400-465-0.

ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní zákoník: komentář*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, 4968 s. ISBN 978-80-7400-893-1.

WAGNEROVÁ, Eliška, ŠIMÍČEK, Vojtěch, LANGÁŠEK, Tomáš, POSPÍŠIL, Ivo a kol. *Listina základních práv a svobod: komentář*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2023, 1010 s. ISBN 978-80-7676-747-8.

ZAORALOVÁ, Petra. *Procesní použitelnost důkazů v trestním řízení a její meze*. Praha: Leges, 2018, 320 s. ISBN 978-80-7502-310-0.

2. Zoznam použitých odborných článkov

BAIN, Jeffrey M., KELLY, Michael K. Fruit of the Poisonous Tree: Recent Developments as Viewed Through Its Exceptions. *University of Miami Law Review*. 1977, č. 3, s. 615-650.

COOKE, Jennifer I. Discretionary Warrantless Searches and Seizures and the Fourth Amendment: A Need for Clearer Guidelines. *South Carolina Law Review*. 2002, č. 3, s. 641-659.

DAVIS, Joseph R. The Warrant Requirement In Crime Scene Searches (Conclusion). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1978, č. 12, s. 22-27.

DĚČEK, Milan. Zajišťování důkazů v soukromí osob. *Kriminalistický sborník*. 2016, č. 3, s. 57-63.

FENYK, Jaroslav, PROVAZNÍK, Jan. Zajištění informací a věcí v návrhu nového trestního řádu. *Acta Universitatis Carolinae Iuridica* [online]. 2023, č. 3, s. 67-83 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://karolinum.cz/casopis/auc-iuridica/rocnik-69/cislo-3>.

FRANK, Jiří, KORTAN, Josef, KUKRÁL, Miroslav, LEISCHNER, Vojtěch, MENŠÍK, Lukáš, SAFKO, Paul, SEDLÁČEK, David a STANKOVÁ, Eleonóra. Fotogrammetrie jako optimální technika pro 3D digitalizaci v muzejních institucích. *Muzeum: Muzejní a vlastivědná práce* [online]. 2021, č. 1, s. 3-18 [cit. 2024-02-27]. Dostupné z: <https://publikace.nm.cz/periodicke-publikace/muzeum-muzejni-a-vlastivedna-prace/59-1/fotogrammetrie-jako-optimalni-technika-pro-3d-digitalizaci-v-muzejnich-institucich>.

GARRETT, Rebecca C. Standing Under State Search and Seizure Provision: Why the Minnesota Supreme Court Should Have Rejected the Federal Standards and Instead Invoked Greater Protection Under its Own Constitution in *State v. Carter*. *Maine Law Review*. 1999, č. 2, s. 360-381.

GOBY, Martin. Ohledání místa činu trojnásobné vraždy. *Kriminalistický sborník*. 2014, č. 4, s. 30-40.

HERCZEG, Jiří. Plody z otráveného stromu a ústavněprávní limity získávání informací v trestním řízení. *Trestněprávní revue* [online]. 2009, č. 3, s. 65-70 [cit. 2024-02-23]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembqhfpxi4s7gnpxgxzwgu&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

HLAVÁČOVÁ, Kateřina, CHORVÁT, Oliver. Přístup orgánů činných v trestním řízení k datům uloženým v cloudu. *Revue pro právo a technologie* [online]. 2016, č. 14, s. 3-24 [cit. 2024-02-16]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrgzpxe4dul4ytix3tl4zq&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

CHMELÍK, Jan. Ohledání (místa činu) v kontradikci s ústavní konformitou. *Státní zastupitelství* [online]. 2015, č. 5, s. 46 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/162062/1/2?vtextu=Ohled+%C3%A1n%C3%AD%20%28m%C3%ADsta%20%C4%8Dinu%29%20v%20kontradikci%20s%20%C3%BAstavn%C3%AD%20konformitou.#lema0>.

MAREŠOVÁ, Eliška. Ohledání místa činu v kontradikci s právem na ochranu soukromí. *Trestněprávní revue* [online]. 2022, č. 3, s. 160-167 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembsgjpxi4s7gnpxgxzrgyya&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

MUSIL, Jan. Podstata kriminalistické dokumentace. *Československá kriminalistika*. 1985, č. 3, s. 203-210.

MÜLLER, František. Význam operativního vyhodnocení situace a stop na místě činu. *Kriminalistický sborník*. 2017, č. 5, s. 43-49.

ODEHNALOVÁ, Jana. Ústavnost domovní prohlídky a nedotknutelnost obydlí. *Právní rozhledy* [online]. 2019, č. 8, s. 287-291 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembrhfpxa4s7hbpxgxzsha3q&groupIndex=1&rowIndex=0&refSource=search>.

OKÉNKA, Stanislav, BUDIŠ, Antonín. Nelegální dovoz exotického ptactva do ČR. *Kriminalistický sborník*. 2017, č. 4, s. 18-28.

PITLER, Robert M. The Fruit of the Poisonous Tree Revisited and Shepardized. *California Law Review*. 1968, č. 3, s. 579-651.

PLAYER, Mack A. Warrantless Searches and Seizures. *Georgia Law Review*. 1971, č. 2, s. 269-293.

POCHYLÁ, Veronika. K nutnosti důsledného odůvodnění příkazu k domovní prohlídce jakožto neodkladného či neopakovatelného úkonu. *Státní zastupitelství* [online]. 2016, č. 1, s. 33 [cit. 2024-02-09]. Dostupné z: <https://www.aspi.cz/products/lawText/7/166467/1/2?vtextu=K%20nutnosti%20d%C5%AFsledn%C3%A9ho%20od%C5%AFvodn%C4%9Bn%C3%AD%20p%C5%99%C3%ADkazu%20k%20domovn%C3%AD%20prohl%C3%ADdce%20jako%C5%BEdo%20neodkladn%C3%A9ho%20%C4%8Di%20neopakovateln%C3%A9ho%20%C3%BAkonu.#lema0>.

PORADA, Viktor, SUCHÁNEK, Jaroslav, STRAUS, Jiří. Vyhledávání a zajišťování kriminalistických stop na místě činu. *Soudní inženýrství* [online]. 2005, č. 6, s. 312-328 [cit. 2024-03-12]. Dostupné z: <https://www.sinz.cz/archiv/docs/si-2004-06-312-328.pdf>.

SAULS, John Gales. Emergency Searches of Premises - Stressing the Fourth Amendment (Part I). *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1987, č. 3, s. 23-30.

SAULS, John Gales. Emergency Searches of Effects. *FBI Law Enforcement Bulletin*. 1991, č. 3, s. 26-31.

STRAUS, Jiří, KREJČÍ, Tomáš. Domovní prohlídka jako kriminalistická metoda v rámci vyšetřování drogové trestné činnosti /část první/. *Drugs & Forensics Bulletin NPC*. Praha: Policie České republiky, Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování, 2021, č. 4, s. 23-28. ISSN 1211-8834.

ŠIMÍČEK, Vojtěch. Domovní prohlídka v judikatuře Ústavního soudu. *Bulletin advokacie* [online]. 2001, č. 9, s. 39-46 [cit. 2024-02-06]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/chapterview-document.seam?documentId=nrptembqgfpweyk7hfpngxzthe&groupIndex=0&rowIndex=0&refSource=search>.

WHITE, Welsh S., GREENSPAN, Robert S. Standing to Object to Search and Seizure. *University of Pennsylvania Law Review*. 1970, č. 3, s. 333-366.

3. Zoznam použitých internetových zdrojov

JANDÁK, Pavel. *Elektronický spis a jeho řešení ze strany Policie České republiky*. In: Centrum výpočetních a informačních služeb [online]. 15.06.2008 [cit. 2024-05-28]. Dostupné z: <http://cvis.cz/hlavni.php?stranka=novinky/clanek.php&id=713>.

LEMONS, Bryan R. *A "Murder Scene" Exception to the 4th Amendment Warrant Requirement?* In: Federal Law Enforcement Training Centers [online]. 31.01.2001 [cit. 2024-02-29]. Dostupné z: https://www.fletc.gov/sites/default/files/imported_files/training/programs/legal-division/downloads-articles-and-faqs/research-by-subject/4th-amendment/murdersceneexception.pdf.

MEMPHIS POLICE DEPARTMENT. *Memphis Police Department Policy and Procedures*. In: Memphis Police Department [online]. 27.06.2023 [cit. 2024-02-29], 751 s. Dostupné z: <https://www.memphispolice.org/policies-and-procedures/>.

MORAVČÍK, Ondřej, VINČÁLEK, Jakub. *Vývoj registrované kriminality v roce 2023*. In: Policie České republiky [online]. 12.01.2024 [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2023.aspx>.

„Rekodifikační čtvrtky“ aneb nad návrhem nového trestního řádu. In: *epravo.cz* [online]. 16.02.2023 [cit. 2024-02-12]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/eshop/rekodifikacni-ctvrtky-aneb-nad-navrhem-noveho-trestniho-radu-online-zive-vysilani-16-2-2023-771.html?action=199ffbaa>.

SMITH, Alison M. *Hot Pursuit Doctrine and Fleeing Misdemeanor Suspects: Case-by-Case Analysis Required*. In: Congressional Research Service [online]. 22.07.2021 [cit. 2024-03-01]. Dostupné z: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/LSB/LSB10630>.

SRNKOVÁ, Petra. *KÚP se představí na Pragoalarmu*. In: Policie České republiky [online]. 23.02.2008 [cit. 2024-02-19]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/utvary-policie-cr-c-elorepublikove-utvary-kriminalisticky-ustav-praha-zpravodajstvi-kup-na-pragoalarmu.aspx>.

Údajné vražedné zbrane. In: *pravdaojudite.net* [online]. [cit. 2024-02-14]. Dostupné z: <https://www.pravdaojudite.net/dajn-vraedn-zbrane>.

VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. Karviná, 2011, 418 s. [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>.

4. Zoznam použitých právnych predpisov

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd zo dňa 4. novembra 1950, publikovaný pod č. 209/1992 Zb., v znení neskorších protokolov

Nariadenie Rady (ES) č. 338/97 zo dňa 9. decembra 1996 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znení pozdějších předpisů

Usnesení č. 2/1993 Sb., předsednictva České národní rady o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znení pozdějších předpisů

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znení pozdějších předpisů

Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znení pozdějších předpisů

Zákon č. 301/2005 Z. z., Trestný poriadok, v znení neskorších predpisov

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znení pozdějších předpisů

Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znení pozdějších předpisů

Stanovisko č. 9/2001 Sbírky výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 13.06.2001 k zajišťování počítačů a jiných nosičů informací při domovní prohlídce a prohlídce jiných prostor a pozemků

Stanovisko č. 1/2004 Sbírký výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 07.04.2004 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k výkladu ustanovení § 83c trestního řádu ohledně oprávnění orgánů činných v trestním řízení v přípravném řízení ke vstupu do obydlí k realizaci předvedení osoby na základě příkazu vydaného jiným orgánem činným v trestním řízení než soudem

Stanovisko č. 1/2008 Sbírký výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 05.06.2008 ke sjednocení výkladu zákonů a jiných právních předpisů k otázce možnosti policejního orgánu vstoupit do obydlí za účelem provedení ohledání místa činu

Pokyn policejního prezidenta č. 103/2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení

Pokyn policejního prezidenta č. 100/2018, o kriminalistickotechnické činnosti

5. Zoznam použitej judikatúry

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.1996, Buckley proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 20348/92,

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 07.06.2007, Smirnov proti Rusku, sťažnosť č. 71362/01,

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 13.05.2008, McCann proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 19009/04,

Rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 14.01.2016, Maslák a Micháľková proti Českej republike, sťažnosť č. 52028/13,

Nález Ústavného soudu ze dne 22.05.1997, sp. zn. III. ÚS 287/96,

Usnesení Ústavného soudu ze dne 29.01.1998, sp. zn. I. ÚS 484/97,

Nález Ústavného soudu ze dne 21.01.1999, sp. zn. III. ÚS 486/98,

Nález Ústavného soudu ze dne 07.12.1999, sp. zn. I. ÚS 290/98,

Usnesení Ústavného soudu ze dne 22.05.2001, sp. zn. I. ÚS 768/2000,

Nález Ústavného soudu ze dne 07.02.2002, sp. zn. III. ÚS 464/2000,

Nález Ústavného soudu ze dne 27.05.2003, sp. zn. III. ÚS 623/2000,

Nález Ústavného soudu ze dne 14.09.2005, sp. zn. III. ÚS 183/03,

Usnesení Ústavného soudu ze dne 15.03.2006, sp. zn. III. ÚS 231/05,

Nález Ústavného soudu ze dne 15.11.2006, sp. zn. I. ÚS 310/05,

Usnesení Ústavného soudu ze dne 13.12.2007, sp. zn. III. ÚS 1033/07-2,

Usnesení Ústavného soudu ze dne 28.02.2008, sp. zn. III. ÚS 1578/07,

Nález Ústavného soudu ze dne 08.06.2010, sp. zn. Pl. ÚS 3/09,

Nález Ústavného soudu ze dne 08.03.2012, sp. zn. III. ÚS 2260/10-2,

Usnesení Ústavného soudu ze dne 19.07.2012, sp. zn. III. ÚS 2097/12,

Nález Ústavného soudu ze dne 14.11.2012, sp. zn. IV. ÚS 2227/12,

Nález Ústavného soudu ze dne 07.05.2014, sp. zn. Pl. ÚS 47/13-2,

Usnesení Ústavného soudu ze dne 05.06.2014, sp. zn. III. ÚS 376/14,

Nález Ústavného soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn. I. ÚS 1677/13,

Nález Ústavního soudu ze dne 15.12.2015, sp. zn. I. ÚS 2024/15,
Správa Nejvyššího soudu ČSSR zo dňa 06.01.1972, sp. zn. Tpjf 71/71,
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 01.02.1996, sp. zn. Ntdn 1/96,
Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29.03.2000, sp. zn. 5 Tz 32/2000,
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22.05.2013, sp. zn. 6 Tdo 84/2013,
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26.02.2014, sp. zn. 11 Tdo 161/2014-31,
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 07.06.2017, sp. zn. 6 Tz 3/2017-II.,
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.12.2019, sp. zn. 11 Tdo 1122/2019,
Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.04.2020, sp. zn. 11 Tdo 1358/2019,
Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 08.02.2011, sp. zn. 8 To 39/2011,
Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci Weeks v. United States zo dňa 24.02.1914,
sp. zn. 232 U.S. 383 (1914),
Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci Warden v. Hayden zo dňa 29.05.1967,
sp. zn. 387 U.S. 294 (1967),
Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci Chimel v. California zo dňa 23.06.1969,
sp. zn. 395 U.S. 752 (1969),
Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci Mincey v. Arizona zo dňa 21.06.1978,
sp. zn. 437 U.S. 385 (1978),
Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci Thompson v. Louisiana zo dňa 26.11.1984,
sp. zn. 469 U.S. 17 (1984),
Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci Flippo v. West Virginia zo dňa 18.10.1999,
sp. zn. 528 U.S. 11 (1999),
Rozhodnutie Najvyššieho súdu USA vo veci Lange v. California zo dňa 23.06.2021,
sp. zn. 594 U.S. ____ (2021),
Rozhodnutie Najvyššieho súdu Pennsylvánie vo veci Commonwealth v. Nicholls zo dňa
24.03.1966, sp. zn. 207 Pa. Superior Ct. 410 (1966),
Rozhodnutie Odvolacieho trestného súdu v Oklahome vo veci Chaney v. State zo dňa
15.05.1980, sp. zn. F-77-699.

6. Zoznam ostatných zdrojov

Návrh nového trestného rádu (stav k 14.10.2022).

Porovnanie domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí

Abstrakt

Predkladaná diplomová práca sa zaoberá problematikou rozlíšenia domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí z hľadiska ich právnej úpravy a výkonu. Dôraz je kladený na českú právnu úpravu v zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) a praktický výkon oboch úkonov z pohľadu kriminalistickej taktiky. Práca súčasne upozorňuje na absentujúcu detailnú právnu úpravu obhliadky miesta činu v obydlí, ktorá v praxi zhoršuje určenie hranice medzi domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu v obydlí.

Práca je členená do piatich základných častí. Prvé kapitoly sú venované ústavnému zakotveniu domovej slobody a vymedzeniu základných pojmov súvisiacich s domovou prehliadkou a obhliadkou miesta činu v obydlí. Súčasne prvá časť zakotvuje podstatu a význam domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí.

Najrozsiahlejšiu časť práce predstavuje druhá časť, ktorá sa zaoberá právnou úpravou domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí, ako aj právnou úpravou vstupu do obydli. Táto časť zahŕňa kritickú analýzu súčasnej právnej úpravy jednotlivých inštitútov v Českej republike doplnenú o aktuálnu judikatúru. Napriek upusteniu od rekonštrukcie trestného práva procesného práca v tejto časti reaguje i na podnetné zmeny právnej úpravy týkajúcej sa domovej prehliadky a obhliadky obsiahnuté v poslednom návrhu nového trestného poriadku.

Tretia časť práce sa venuje výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí. Pozornosť je venovaná úprave inštitútov v kriminalistickej vede, ktorá zakotvuje základné zásady, subjekty a postup výkonu oboch inštitútov. Túto úpravu dopĺňa rozlíšenie výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí v judikatúre Ústavného súdu. Ďalej sú v práci načrtnuté následky nezákonného výkonu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí, a to ako z hľadiska teórie, tak i prístupu v judikatúre.

Štvrtá časť práce približuje dokumentáciu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí, na ktorej upozorňuje na ich zhody a rozdiely. Na praktickom príklade tiež upozorňuje na dôležitosť hodnotenia výsledkov oboch úkonov.

Posledná piata časť práce sa zameriava na právnu úpravu domovej prehliadky a obhliadky miesta činu v obydlí v anglo-americkom systéme v USA. Poukazuje na rozdiely a podobnosť s českou právnou úpravou, a to z hľadiska ústavného zakotvenia domovej slobody, výnimiek v podobe vstupu do obydli a následkov nezákonného výkonu prehliadky.

Kľúčové slová: domová prehliadka, obhliadka miesta činu, obydlie

Srovnání domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí

Abstrakt

Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou rozlišení domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí z hlediska jejich právní úpravy a výkonu. Důraz je kladen na českou právní úpravu v zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) a praktický výkon obou úkonů z pohledu kriminalistické taktiky. Práce současně upozorňuje na absentující detailní právní úpravu ohledání místa činu v obydlí, která v praxi zhoršuje určení hranice mezi domovní prohlídkou a ohledáním místa činu v obydlí.

Práce je členěna do pěti základních částí. První kapitoly jsou věnovány ústavnímu zakotvení domovní svobody a vymezení základních pojmů souvisejících s domovní prohlídkou a ohledáním místa činu v obydlí. První část rovněž zakotvuje podstatu a význam domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí.

Nejrozsáhlejší částí práce je druhá část, která se zabývá právní úpravou domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí, jakož i právní úpravou vstupu do obydlí. Tato část zahrnuje kritickou analýzu současné právní úpravy jednotlivých institutů v České republice doplněnou o aktuální judikaturu. I přes upuštění od rekodifikace trestního práva procesního práce v této části reaguje také na podnětné změny právní úpravy týkající se domovní prohlídky a ohledání obsažené v posledním návrhu nového trestního řádu.

Třetí část práce se věnuje výkonu domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí. Pozornost je věnována úpravě institutů v kriminalistické vědě, která zakotvuje základní zásady, subjekty a postup výkonu obou institutů. Tuto úpravu doplňuje rozlišení výkonu domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí v judikatuře Ústavního soudu. Dále jsou v práci nastíněny následky nezákonného výkonu domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí, a to jak z hlediska teorie, tak přístupu v judikatuře.

Čtvrtá část práce přibližuje dokumentaci domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí, prostřednictvím které upozorňuje na jejich shody a rozdíly. Na praktickém příkladu též upozorňuje na důležitost hodnocení výsledků obou úkonů.

Poslední pátá část práce se zaměřuje na právní úpravu domovní prohlídky a ohledání místa činu v obydlí v anglo-americkém systému v USA. Poukazuje na rozdíly a podobnost s českou právní úpravou, a to z hlediska ústavního zakotvení domovní svobody, výjimek v podobě vstupu do obydlí a následků nezákonného výkonu prohlídky.

Klíčová slova: domovní prohlídka, ohledání místa činu, obydlí

Comparison of house search and crime scene investigation of the dwelling

Abstract

The submitted diploma thesis deals with problems of distinction between a house search and a crime scene investigation of the dwelling in terms of their legal regulation and execution. Emphasis is put on the Czech regulation in Act No. 141/1961 Coll., Criminal Procedure Code, and the practical execution of both acts from the perspective of criminalistic tactics. The thesis also points out the absence of detailed legal regulation of the crime scene investigation of the dwelling, which in practice makes it difficult to determine the boundary between a house search and a crime scene investigation of the dwelling.

The thesis is divided into five parts. The first chapters are dedicated to the constitutional framework of inviolability of one's premises and definitions of basic concepts related to house search and crime scene investigation of the dwelling. The first part also establishes the nature and relevance of a house search and crime scene investigation of the dwelling.

The most extensive part of the thesis is the second part, which deals with the legal regulation of house search, crime scene investigation of the dwelling, as well as the legal regulation of entry into the dwelling. This part includes a critical analysis of the current legal regulation of the acts in the Czech Republic, followed by current case law. Despite the abandonment of the recodification of criminal procedural law the thesis also addresses the contributing changes to the legal regulation of house search and investigation contained in the latest draft of the new criminal procedure code.

The third part of the thesis is devoted to the execution of a house search and crime scene investigation of the dwelling. Attention is focused on regulation of acts in criminalistics, which establishes the basic principles, subjects and procedure for the execution of both acts. This regulation is complemented by the distinction between the execution of a house search and crime scene investigation of the dwelling in the case law of the Constitutional Court. Furthermore, the thesis outlines the consequences of the illegal execution of a house search and crime scene investigation of the dwelling, both in terms of theory and approach in case law.

The fourth part of the thesis introduces the documentation of a house search and crime scene investigation of the dwelling, highlighting their similarities and differences. It also highlights the importance of evaluating the results of both acts by using a practical example.

The last part of the thesis focuses on the legal regulation of a house search and crime scene investigation of the dwelling in the Anglo-American system in the USA. It points out the differences and similarities with the Czech regulation in terms of the constitutional framework

of inviolability of one's premises, exceptions in the form of entry into the dwelling and the consequences of illegal searches.

Keywords: house search, crime scene investigation, dwelling